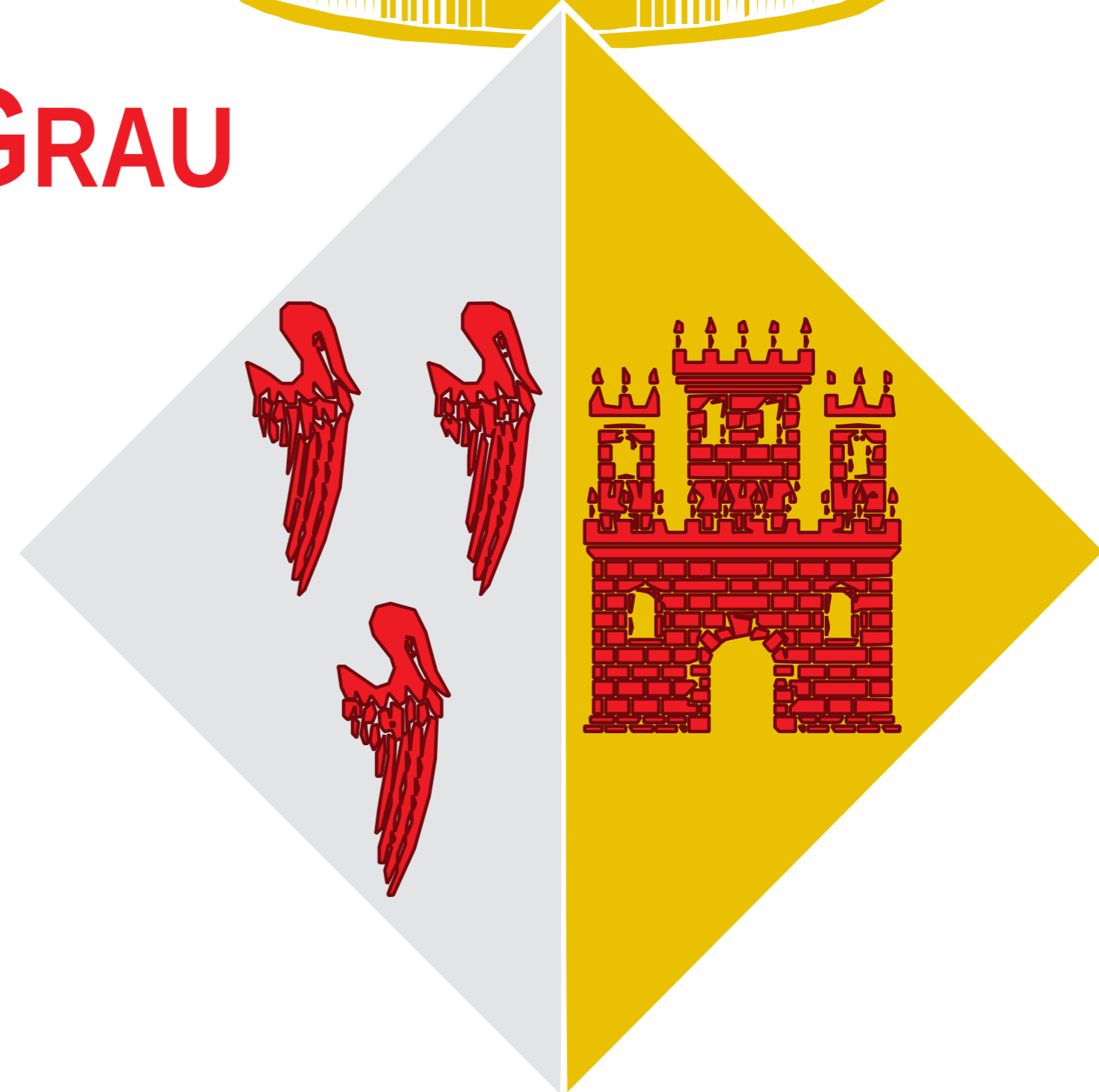

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU

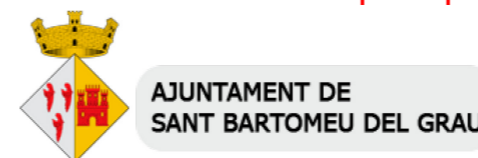

DESEMBRE DE 2023

GRÀCIES

A totes las persones, entitats i institucions que han col·laborat activament en el disseny d'aquesta
DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU

Impulsat per:

Disseny, redacció i maquetació del document:

Amb el suport de:

S/ Institut Català de la Salut
Equip d'Atenció Primària Lluçanès

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública
de Catalunya

Diputació
Barcelona

0 Índex

1. Introducció	4	4. Resum executiu	29
2. Metodologia per a la recollida de dades	5	5. Priorització de necessitats	34
2.1. Informe quantitatiu	5	6. Glossari	39
2.1.1. Consideracions metodològiques generals	5	7. Índex de figures	40
2.1.2. Fonts de dades	6		
2.2. Informe qualitatiu	7		
2.2.1. Grup Motor i Grup d'Acció de Salut	7		
2.2.2. Sessions participatives	7		
3. Sant Bartomeu del Grau i el territori	10		
3.1. Indicadors demogràfics	12		
3.2. Indicadors socioeconòmics	14		
3.3. Indicadors de morbiditat	17		
3.4. Indicadors de mortalitat	20		
3.5. Indicadors sobre estils de vida	22		
3.6. Indicadors sobre pràctiques preventives	24		
3.7. Indicadors sobre recursos i ús de serveis	25		
3.8. Indicadors d'entorn físic	27		

1 Introducció

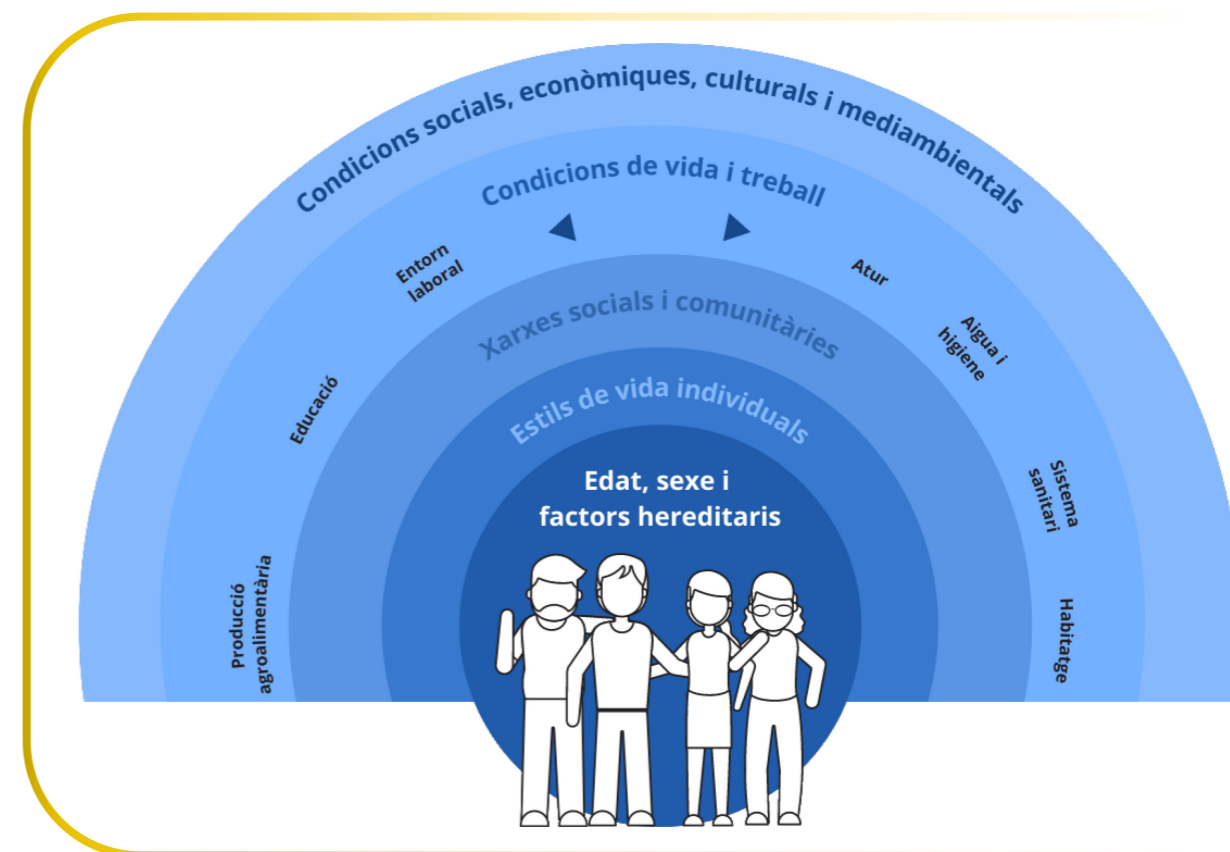
La Constitució de l'Organització Mundial de la Salut, l'any 1946, ja va definir **la salut com quelcom transversal i social**. Efectivament, si analitzem la salut des d'una perspectiva ampla, ens adonem, ràpidament, que la majoria dels seus factors determinants es troben fora del sistema sanitari, de manera que, per assolir una atenció integral centrada en la persona i la comunitat, cal la acció transversal i conjunta d'institucions públiques i població civil.

El **Pla intersectorial i interdepartamental de salut pública (PINSAP)** és la figura que estableix la Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública, per dur a terme intervencions sobre els determinants de la salut de la població que requereixen un abordatge conjunt des de molts sectors socials i les administracions autonòmiques i locals.

Així doncs, **la salut comunitària es dona a la interfase entre l'atenció primària i la salut pública**, en un territori concret, amb la finalitat de generar salut i benestar, i s'ha d'abordar mitjançant un cicle continu, amb diverses fases:

1. Establiment d'**aliances** per al treball comunitari en salut.
2. **Identificació** de necessitats i actius.
3. **Priorització** de necessitats. Amb la participació activa de la població.
4. **Planificació i actuació**. Donant respostes adequades a les especificitats del territori.
5. **Seguiment i avaluació**. Fonamental per valorar l'efectivitat i els resultats de les accions programades i executades.

Partint de tots aquests antecedents, l'any 2023, l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau va posar en marxa, en col·laboració amb l'Equip d'Atenció Primària de l'Àrea Bàsica de Salut (ABS) del Lluçanès i l'Agència de Salut Pública de Catalunya, aquest **diagnòstic de salut participatiu**, involucrant-hi, a més de les institucions promotores, múltiples representants de la societat civil, amb els quals es va constituir el primer **Grup d'Acció de Salut** del municipi.

Imatge 1. Determinants socials de la salut. Adaptació de Dahlgren, G and Whitehead, M (1991).

2 Metodologia per a la recollida de dades

2.1. Informe quantitatiu

El diagnòstic quantitatiu comprèn la realitat demogràfica, socioeconòmica i sanitària de Sant Bartomeu del Grau, a partir de dades quantitatives. La majoria de dades que es fan servir per elaborar l'informe quantitatiu s'han extret dels [Indicadors bàsics de salut per ABS](#) (2021), de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPC).

Sant Bartomeu del Grau pertany a l'Àrea Bàsica de Salut del Lluçanès (ABS), juntament amb altres pobles del seu entorn. Per aquest motiu, moltes de les dades emprades en aquest treball pertanyen a tot aquest conjunt de població, i no només als habitants de Sant Bartomeu del Grau. Quan això succeeixi serà assenyalat convenientment.

2.1.1. Consideracions metodològiques generals

1. Sempre que la font d'informació ho permet, els indicadors es presenten **per sexes**. Això no ha estat possible en aquells casos en què es tracta d'indicadors ja calculats prèviament i on la desagregació per sexes no havia estat considerada. En alguns casos, també s'han desagregat els indicadors **per diferents grups d'edat**.
2. A més dels indicadors, sempre que ha estat possible, s'hi han inclòs **els numeradors i els denominadors**, per permetre el càlcul d'altres indicadors.
3. A escala territorial, sempre que ha estat possible, ja sigui per la font o per la naturalesa de l'indicador, les dades es donen **per ABS**. Altres divisions territorials utilitzades, quan el càlcul per ABS no ha estat possible, són l'Àrea de Gestió Assistencial (**AGA**) y la Regió Sanitària (**RS**).
4. En alguns casos, s'ha considerat oportú mostrar **dades estandarditzades**, permetent la comparació de dades amb la d'altres territoris, atès que elimina l'efecte confusor de l'edat. La població tipus utilitzada per a l'estandardització és l'europea del 2013, com recomana l'Eurostat.
5. **La informació facilitada és la darrera disponible en el moment de l'elaboració del document**, i és diferent per a cada font d'informació, depenent tant del procés de recollida de dades i de gestió de la informació, com de la regularitat amb què es recull.
6. Algunes fonts d'informació són **poblacionals**, mentre que d'altres aporten dades d'**utilització de serveis públics**.

2.1.2. Fonts de dades

La diversitat d'indicadors aportats fa que s'hagin tingut en compte moltes fonts de dades diferents, cadascuna amb moltes particularitats concretes que cal tenir en compte a l'hora de calcular i interpretar els indicadors.

Les fonts d'informació que s'han utilitzat són:

- Web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.
- El municipi en xifres (Idescat).
- "Censos de població" (INE).
- "Padró municipal d'habitants" (Idescat).
- "Indicadors de Salut Comunitària" (ASPC, 2021).
- Observatori del Treball i Model Productiu.
- Indicadors de mercat de Treball (Hermes).
- "RFDB per habitant" (Idescat).
- "Memòria 2021" (Consorci d'Osona de Serveis Socials).
- Índex Català de Qualitat de l'Aire (Generalitat de Catalunya).
- La qualitat de l'aire a Catalunya; anuari 2022 (Generalitat de Catalunya).
- Anuari estadístic de Catalunya.
- Dades quantitatives facilitades per Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

Per a més informació sobre les consideracions metodològiques específiques de les fonts de dades, es pot consultar la [guia "Indicadors bàsics de salut per ABS"](#).

2.2. Informe qualitatiu

L'anàlisi qualitativa ens ajuda a ampliar la informació a partir de **les percepcions, l'experiència i les expectatives dels i les professionals** (sanitaris, socials i dels diferents àmbits relacionats amb els determinants de la salut) i **la ciutadania** sobre les seves necessitats

i recursos, i també sobre aquells **problemes concrets** que afecten persones en situacions de vulnerabilitat (per exemple, la violència masclista, l'absentisme escolar, la pobresa, la immigració, etc.).

2.2.1. Grup Motor i Grup d'Acció de Salut

Com a primer pas per a posar en marxa l'elaboració de la diagnosi de salut del municipi, es va crear un **Grup Motor** (GM), conformat per **representants polítics i tècnics de l'Ajuntament** de Sant Bartomeu del Grau, juntament amb **personal tècnic de l'ABS Lluçanès**, i amb el suport extern de l'empresa Joventot.

Aquest GM es va reunir al mes de maig de 2023, per tal de consensuar els objectius i la metodologia de treball, així com per compartir les primeres reflexions sobre l'estat de la salut al municipi i identificar el rol de cadascun dels membres d'aquest grup.

Adicionalment, per tal d'implicar el màxim possible d'agents locals en aquest procés, es va decidir crear un **Grup d'Acció de Salut** (GAS), a la qual es va convidar a totes les **entitats** inscrites a Sant Bartomeu del Grau, a més dels **membres del GM** i altres **persones, a títol individual**, amb una trajectòria social o professional vinculada al foment de la salut comunitària.

El GAS es va reunir en **3 ocasions** (als mesos de juny, juliol i novembre de 2023), per a enriquir l'anàlisi quantitativa inicial, **debatent sobre els principals actius i problemàtiques** del municipi en matèria de salut i, finalment, per a realitzar la **priorització definitiva de necessitats i reptes** compartits.

MEMBRE	ENTITAT
Jaume Rojas	Associació de jubilats
Eli Munts	Bastoners
Montse Serrabassa	Donants de Sang
Carme Fernández	Associació Cor del Grau
Gemma Tió	Esplai Marcianet
Lluís Vilaseca	Grallers
Montse Riera / Anna Trulls	Grup La Cucafera
Sergio García	Comissió de Joves
Gisela Parareda	AFA Escola Pública La Monjoia
Sònia Nouguet	AFA E.E.I. El Patufet
Irene Vilaseca / Miquel Casadevall	Amb uns altres ulls
Jacint Camps	C.E. Miraboira
Imma Soler	Voluntaris d'Osona Contra el Càncer
Joan Carles Ferreira	Gegants
Dolors Trulls	GALOP SBG
Laura Villegas	Associació d'Empresaris de Sant Bartomeu del Grau
Toni Casanovas	Club ciclista SBG
Marta González / Sílvia Anfruns	Escola Pública La Monjoia
Pilar Badia / Trini Vivet	Escola Bressol El Patufet
José Leandro Somma	Professor Ioga
Anna Páez / Miquel Cano	Espai de dia
Neus Casadevall	Consorti d'Osona de Serveis Socials (SBAS Lluçanès)
Marina Collell	Consorti d'Osona de Serveis Socials (SBAS Lluçanès)
Susanna Basagaña	Àrea Bàsica de Salut del Lluçanès (Treballadora Social)
Irene Lara	Àrea Bàsica de Salut del Lluçanès (Benestar emocional)
Miquel Casadevall	Àrea Bàsica de Salut del Lluçanès (Metge)
Dolors Coll	Agència Catalana de Salut Pública

Taula 1. Persones membres del Grup d'Acció de Salut. Elaboració pròpia.

2.2.2. Sessions participatives

Imatge 2. Treball en grups durant la primera sessió participativa del GAS (21 de juny).

La primera sessió del GAS, que va tenir lloc el **21 de juny**, va comptar amb la participació de **21 persones**, i es va desenvolupar en diverses etapes:

1. Exposició, a càrrec de l'ABS Lluçanès, sobre **què és un Pla Local de Salut?**
2. **Presentació** de totes les persones participants en la sessió.
3. Recollida d'**expectatives** de les persones membres, respecte del procés d'elaboració de la diagnosi de salut i del posterior pla d'acció.
4. Anàlisi participatiu i qualitatiu sobre la **situació de la salut a Sant Bartomeu del Grau**, a partir de 3 preguntes.
 - Què fa de Sant Bartomeu del Grau un bon lloc per viure-hi?
 - Què fa la gent de Sant Bartomeu del Grau per a millorar la seva salut?
 - Quins col·lectius o grups socials pateixen una situació de major risc respecte a la seva salut i benestar, a Sant Bartomeu del Grau?
5. Descripció dels **següents passos** del procés, i consens de la data i hora de la segona sessió.

Imatge 3. Aportacions de les persones participants sobre l'estat de la salut a Sant Bartomeu del Grau (21 de juny).

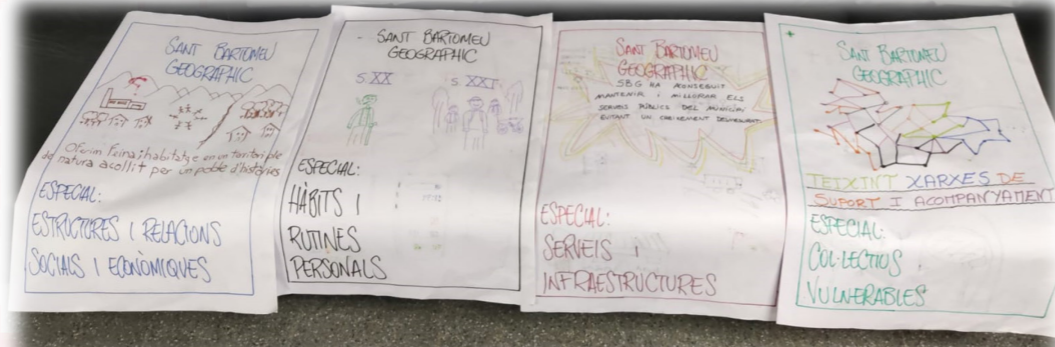
DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Imatge 4. Exercici de relaxació, a l'inici de la segona sessió (6 de juliol).

La segona sessió participativa d'aquest grup es va convocar, previ consens amb las persones membres, el **6 de juliol** de 2023, i hi van assistir **15 participants**. En aquesta ocasió, es va aprofundir més en l'anàlisi qualitativa de **problemàtiques i necessitats** en matèria de salut, agrupades en torn 4 grans temàtiques assenyalades en la primera sessió:

- ❑ Hàbits i rutines personals.
- ❑ Estructures i relacions socials i econòmiques.
- ❑ Serveis i infraestructures.
- ❑ Col·lectius vulnerables.

Imatge 5. Dossiers participatius sobre problemàtiques, necessitats i reptes en matèria de salut (6 de juliol).

Finalment, la tercera sessió va dur-se a terme el **29 de novembre**, amb la participació de **12 persones**. En aquest cas, es van plantejar 2 objectius:

- ❑ Compartir, debatre i enriquir, de manera col·laborativa, la proposta de **resum executiu de la Diagnosi de Salut de Sant Bartomeu del Grau**, confeccionada a partir de les dades estadístiques analitzades i les aportacions recollides en les sessions prèvies del Grup d'Acció de Salut.
- ❑ Revisar i completar els resultats del **qüestionari** publicat al mes d'octubre, per a la **priorització de necessitats**.

Imatge 6. Dinàmica d'anàlisi i millora del resum executiu de la Diagnosi de Salut (29 de novembre).

3 Sant Bartomeu del Grau i el territori

Imatge 7. Panoràmica de Sant Bartomeu del Grau. Web del Consorci del Lluçanès.

Les primeres notícies de Sant Bartomeu del Grau es remunten al segle X, quan surt documentada l'antiga església, situada a frec de la cinglera. Des dels inicis de la seva història fins al segle XVI, el poble era disseminat, i avui encara se'n conserven la majoria dels masos (el Vilar, el Pujol, Vilaseca, les Ferreres, la Codina, Vilanova, el Vilaró, l'Alovet, entre d'altres). El segle XVI se separà del domini del senyor del Castell de Gurb, per crear una batllia pròpia, i a principis del segle XIX, el terme es va constituir en municipi independent.¹

A dia d'avui, el municipi de Sant Bartomeu del Grau, amb 924 habitants (any 2022), i 34,40 km² de superfície², forma part, administrativament, de la Comarca d'Osona. Geogràficament, es troba enclavat a l'est de la comarca natural del Lluçanès, delimitada entre els cursos mitjans del Llobregat i del Ter, i amb una extensió total d'uns 400 km². Atenent al nombre d'habitants, Sant Bartomeu del Grau és el tercer municipi d'aquest àmbit, dels 13 que el conformen, només darrere els de Prats de Lluçanès (2.627) i Olost (1.206).

¹ Font: Web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

² Font: El municipi en xifres (Idescat).

El relleu està format per un conjunt de serrats, torrents i rieres que, a Sant Bartomeu, donen un paisatge abrupte, encinglerat i ple de valls curtes i profundes.

A causa de l'altitud i la situació geogràfica, el terme de Sant Bartomeu del Grau, com l'extrem oriental del Lluçanès, té un clima mediterrani de muntanya mitjana, de característiques una mica diferents respecte la zona central i est d'Osona i la resta del Lluçanès. La mitjana de precipitacions és superior a la de les terres veïnes i el fred s'hi deixa sentir en els mesos centrals de l'hivern. Amb tot, cal fer notar l'absència de boira, en contrast amb la Plana, la qual cosa dona al municipi una temperatura molt agradable. Aquesta peculiaritat es posa de manifest sobretot quan la inversió tèrmica i la boira provoca glaçades prop de Vic que duren més d'un dia, mentre que a Sant Bartomeu el sol afavoreix temperatures suaus.

La riera de Sant Bartomeu i la riera de les Llobateres, que neixen prop del poble, baixen, pel sud, fins la confluència amb el Méder; la Tuta i altres torrents porten les seves aigües cap a la riera de Sorreigs, que desemboca directament al Ter; i finalment, a l'oest del municipi, alguns torrents aboquen les seves aigües cap a la riera d'Olost, de la conca del Llobregat.

Des de l'alta edat mitjana, en què es repoblaren aquestes terres, l'activitat humana s'ha ubicat sobretot a les capçaleres de les rieres i dalt de les carenes. Així doncs, tant el poble de Sant Bartomeu com la majoria de cases de pagès i els camps de conreu estan ubicats a les parts més altes, fet que ha provocat que les rieres i els torrents hagin estat molt poc humanitzats.

Fins als anys seixanta del segle XX, l'activitat principal de Sant Bartomeu del Grau era l'agrícola. L'any 1962 s'establí la fàbrica de filats i teixits que va marcar la dinàmica socioeconòmica del poble fins al dia del seu tancament, l'any 2003.³

³ Font: Web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

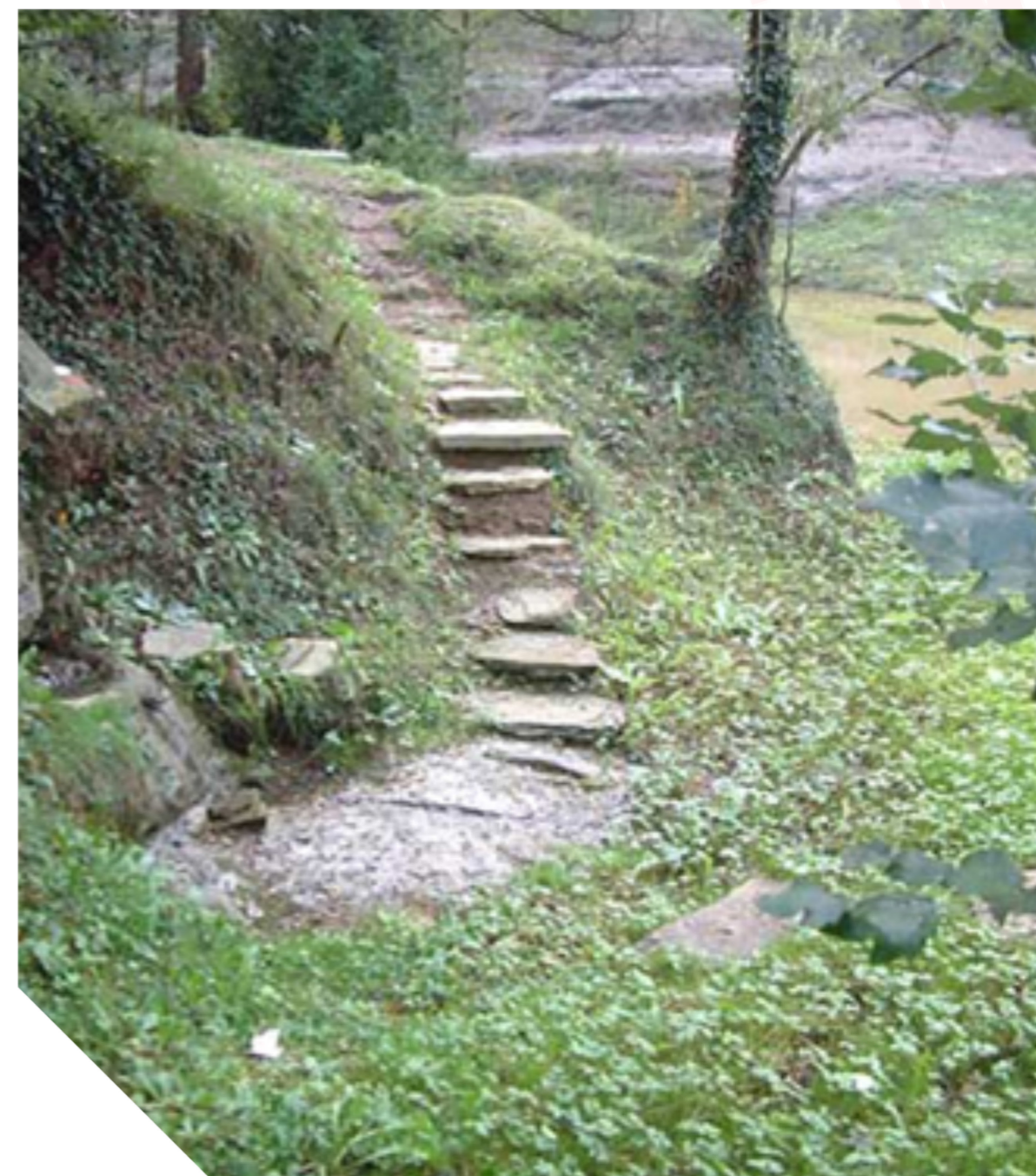
DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

L'atenció sanitària al municipi depèn de l'Àrea Bàsica de Salut (ABS) del Lluçanès, juntament amb altres 8 municipis.

MUNICIPI	NUCLI / DISSEMINAT	HABITANTS 2022	KM ²
Lluçà	Santa Eulàlia de Puig-oriol	179	305
	Disseminat	126	
Olost	Olost	966	1.206
	Santa Creu de Jutglar	114	
Oristà	Disseminat	126	573
	El Raval de Sant Feliu	30	
	La Torre d'Oristà	194	
	Oristà	185	
Perafita	Disseminat	164	19,59
	Perafita	335	
Prats de Lluçanès	Disseminat	83	2.627
	Prats de Lluçanès	2572	
Sagàs*	Disseminat	55	157
	Disseminat	157	
Sant Bartomeu del Grau	Sant Bartomeu del Grau	642	924
	Veïnat del Roc Llarg	118	
	Disseminat	164	
Sant Martí d'Albars	Sant Martí d'Albars	102	119
	Disseminat	17	
Santa Maria de Merlès*	Disseminat	184	184
TOTAL		6.380	330,02

* La ciutadania pot decidir ser atesa a l'ABS Lluçanès o a l'ABS del Baix Berguedà.

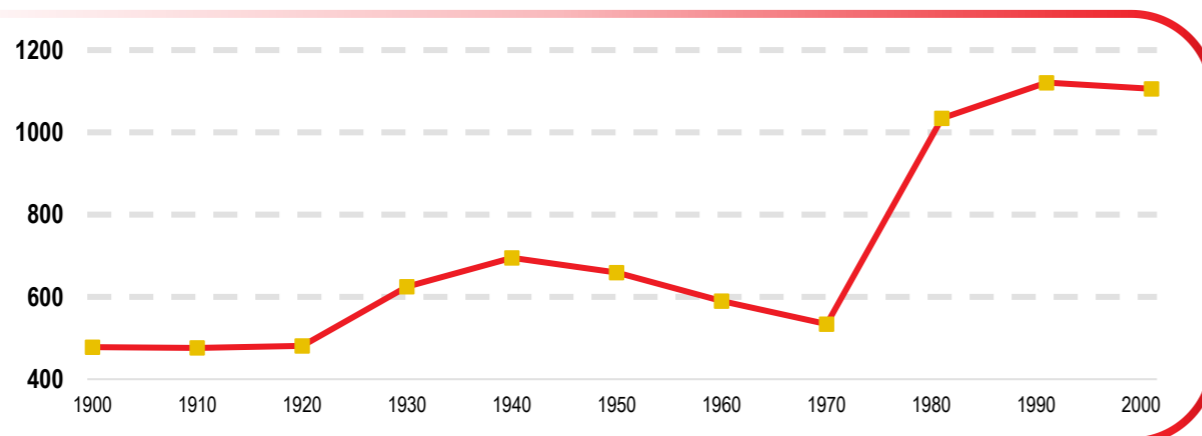
Taula 2. Municipis que formen part de l'ABS Lluçanès. Elaboració pròpia, a partir de dades de l'ABS i Idescat, 2022.

Imatge 8. Font del Vicari. Font: web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

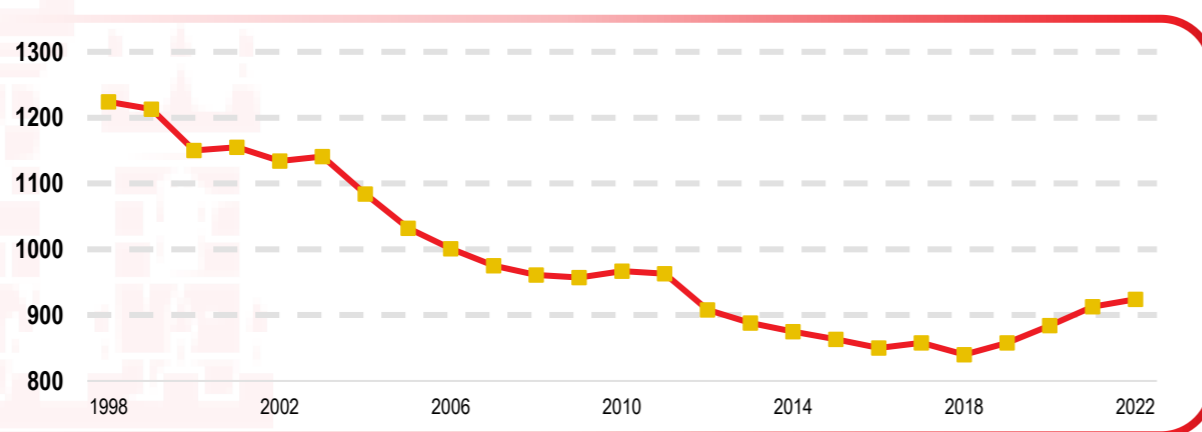
3.1. Indicadors demogràfics

La població de Sant Bartomeu del Grau va experimentar una **forta evolució positiva** durant el segle XX (concentrada, sobretot, en la dècada de 1970), passant dels 478 habitants de l'any 1900 als 1.106 de l'any 2001.

Gràfica 1. Evolució en el nombre d'habitants durant el segle XX. Font: "Censos de població" (INE).

En canvi, durant el segle XXI (i, molt especialment, a partir de 2003, amb el tancament de l'empresa tèxtil *Hilados y Tejidos Puigneró*) les dinàmiques poblacionals van patir un canvi total de tendència, amb una gran davallada durant les 2 primeres dècades (840 habitants, any 2018), de la qual s'està començant a recuperar actualment.

Gràfica 2. Evolució en el nombre d'habitants des de 1998. Font: "Padró municipal d'habitants" (Idescat).

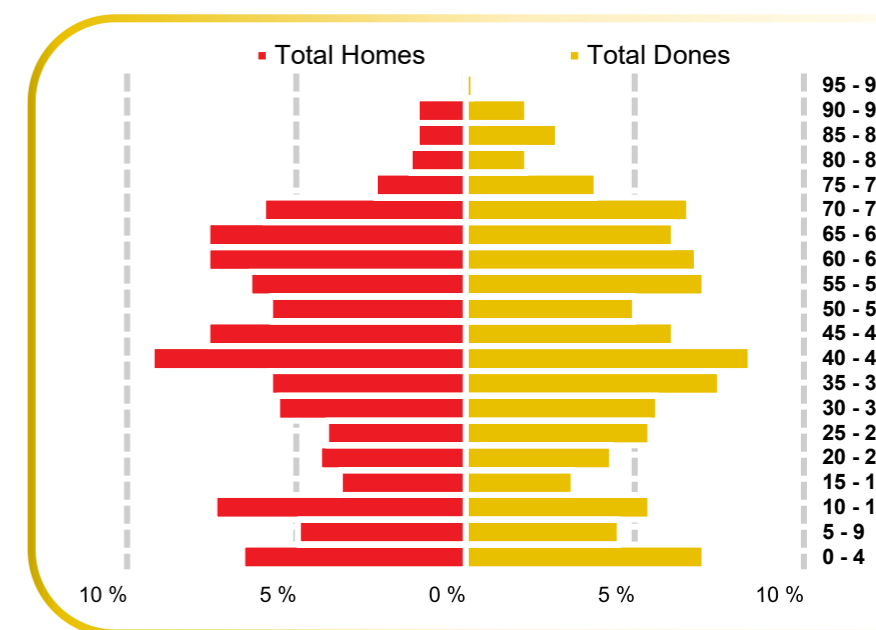
Evidentment, donat que parlem d'un municipi rural, la **densitat de població** (habitants per km²) és notablement inferior a la del conjunt de Catalunya i, fins i tot, a la de la Comarca d'Osona (amb presència de diversos municipis urbans o periurbans).

En canvi, si la comparem amb altres municipis de l'ABS Lluçanès, comprovem que el valor és superior a la mitjana del territori.

	SANT BARTOMEU DEL GRAU	ABS LLUÇANÈS	OSONA	CATALUNYA
Habitants	924	6.380	165.229	7.792.611
Km ²	34,4	330,02	1.245	32.108
Densitat	26,86	19,33	132,7	242,7

Taula 3. Comparativa de densitats de població. Font: ibídem.

Per començar a obtenir una imatge més detallada sobre les característiques demogràfiques dels habitants de Sant Bartomeu del Grau, resulta útil recórrer a la **piràmide de població**.

Gràfica 3. Piràmide de població de SBG. Font: "El municipi en xifres" (Idescat, 2022).

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Així, pel que fa als **grups d'edat quinquennals**, observem una forma “en rombe”, que marca una tendència regressiva, tot i que la recuperació en la franja de 0 a 4 anys fa que l'**índex d'envelliment** sigui més baix que el de la Comarca d'Osona i marcadament inferior al de conjunt de Catalunya i de l'ABS Lluçanès.

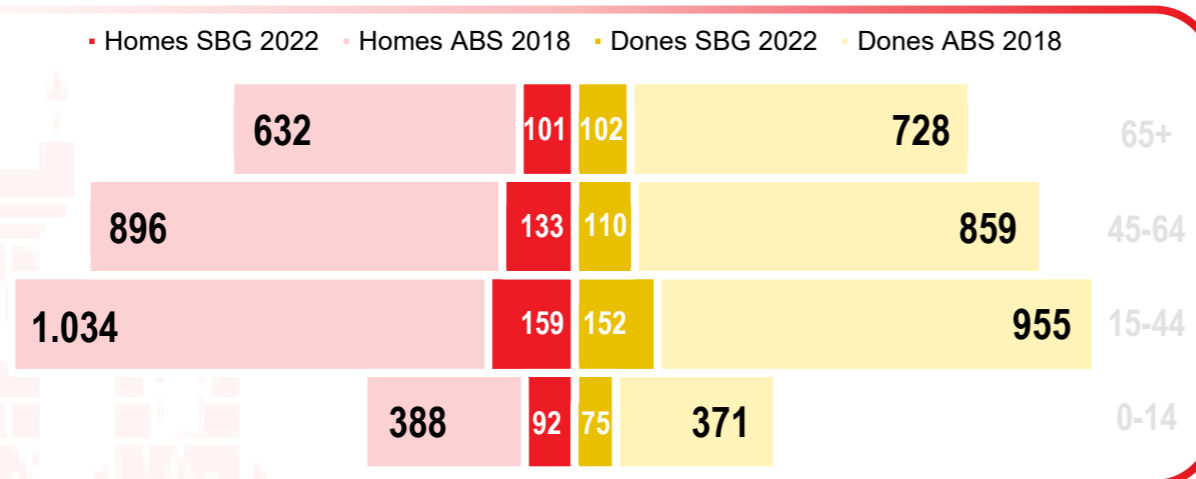
En canvi, com també passa en altres territoris rurals, persisteix un lleuger desajustament de la **distribució per sexes**, amb major nombre d'homes entre els 40 i els 70 anys d'edat, que ens porta a un índex de masculinitat relativament elevat.

	SANT BARTOMEU DEL GRAU	ABS LLUÇANÈS ⁴	OSONA	CATALUNYA
Envelliment ⁵	109,8	179,2	115,5	133,3
Sobreenvelliment ⁶	13,9	21,4	18,0	17,0
Masculinitat ⁷	110,5	101,3	101,2	96,8

Taula 4. Índex d'envelliment, sobreenvelliment i masculinitat.

Font: “Padró municipal d'habitants” (Idescat) / “Indicadors de Salut Comunitària” (ASPC, 2021).

Si ajuntem la població assegurada en **grans grups d'edat**, tant al municipi com a comprovem, igualment, que la majoria pertany a les franges d'edat adulta.

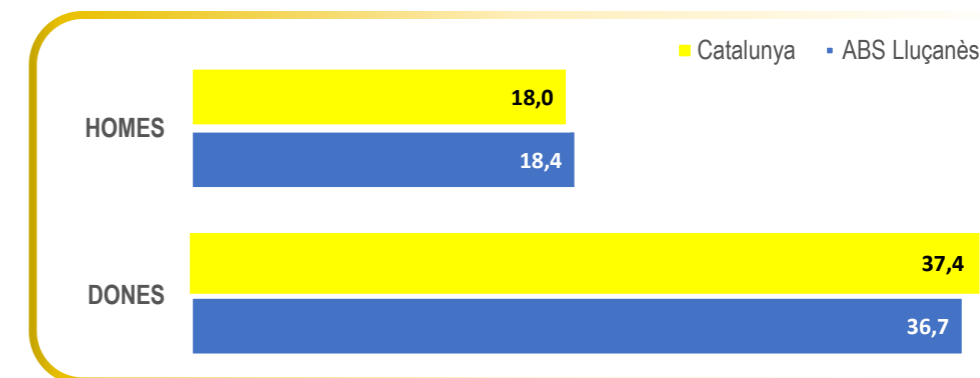

Gràfica 4. Població de l'ABS Lluçanès³ i SBG, per grans grups d'edat i sexe. Font: Ibídem.

⁴ Les dades de l'ABS Lluçanès, corresponen a l'any 2018, mentre que la resta són de l'any 2022.

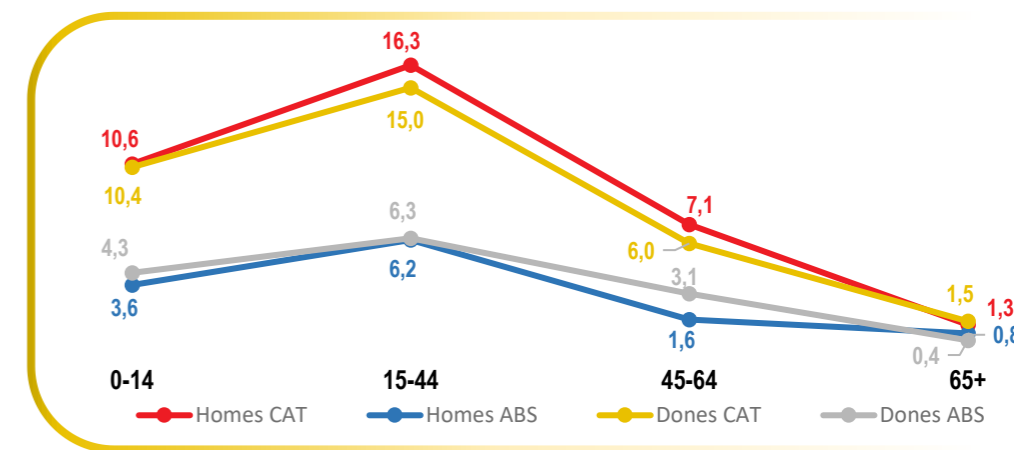
⁵ Relació entre persones de 65 anys i més, i persones menors de 15 anys (%).

Malgrat aquesta major proporció de gent gran, el **percentatge de població de 75 anys i més que viu sola**, és menor a l'ABS Lluçanès que al conjunt de Catalunya (2018), tant entre els homes, com entre les dones.

Gràfica 5. Percentatge de gent de 75 anys i més, que viu sola. Font: “Indicadors de Salut Comunitària” (ASPC, 2021).

Finalment, si atenem a l'origen de les persones que habiten l'ABS Lluçanès, comprovem que el percentatge del **veïnat que prové de països en vies de desenvolupament**, és notablement inferior al del conjunt de Catalunya. És destacable, com a element diferencial, que a l'ABS Lluçanès hi ha més dones que homes amb aquesta procedència. Professionals de l'ABS consideren que pot ser degut a l'ocupació d'aquestes dones en tasques de cura per a gent gran al territori.

Gràfica 6. Percentatge de població amb nacionalitat d'un país en vies de desenvolupament. Font: Ibídem.

⁶ Relació entre persones majors de 85 anys i majors de 65 anys (%).

⁷ Nombre d'homes dividit entre nombre de dones (%).

3.2. Indicadors socioeconòmics

A fi de poder comparar les característiques socioeconòmiques dels diversos municipis i comarques de Catalunya, l'Idescat va dissenyar un **"índex socioeconòmic territorial"**, basat en les següents variables de situació laboral, nivell d'estudis, immigració i renda:

- Població ocupada.
- Població jove sense estudis postobligatoris.
- Treballadors de baixa qualificació.
- Estrangers de països de renda baixa o mitjana.
- Població amb estudis baixos.
- Renda mitjana per persona.

Aquest índex pren com a referència la mitjana de Catalunya (100,0). Si comparem les dades de l'ABS Lluçanès (2018) amb altres àrees de salut limítrofs, comprovem que el valor és clarament més alt, la qual cosa indica un nivell socioeconòmic més baix.

ABS LLUÇANÈS	CATALUNYA	ABS BERGA	ABS BAIX BERGUEDÀ	ABS NAVÀS - BALSARENY	ABS SANT HIPÒLIT DE VOLTREGA
106,0	100,0	99,2	99,0	98,1	102,6

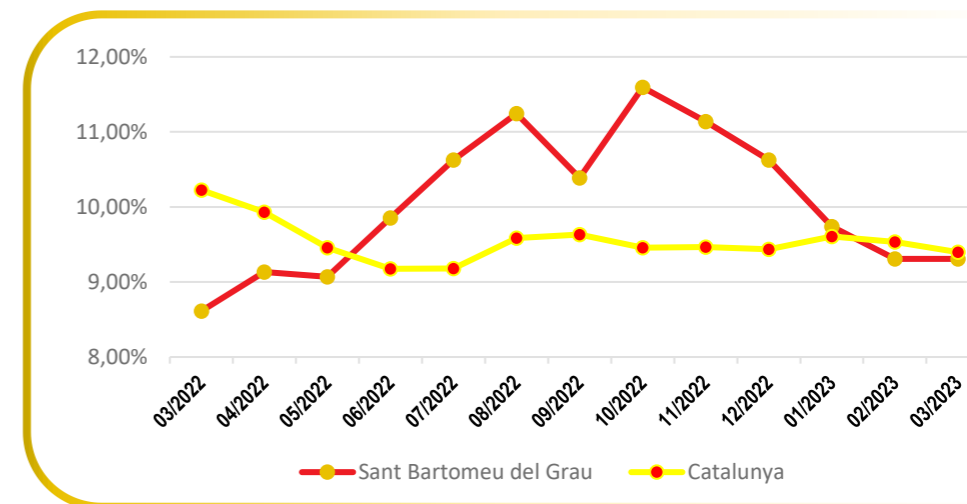
Taula 5. Índex socioeconòmic territorial, any 2018. Font: Ibídem.

És interessant, detenir-se a estudiar, de manera específica, algunes de les variables incloses a l'IST, com ara la incorporació al mercat laboral, observant la **taxa d'atur registral**, en comparació amb el conjunt de Catalunya. D'aquesta manera, constatem, en primer lloc, uns nivells de desocupació moderats, però superiors als valors comarcals, provincials i regionals.

SANT BARTOMEU DEL GRAU	OSONA	PROVÍNCIA DE BARCELONA	CATALUNYA
9,85%	8,58%	8,57%	9,06%

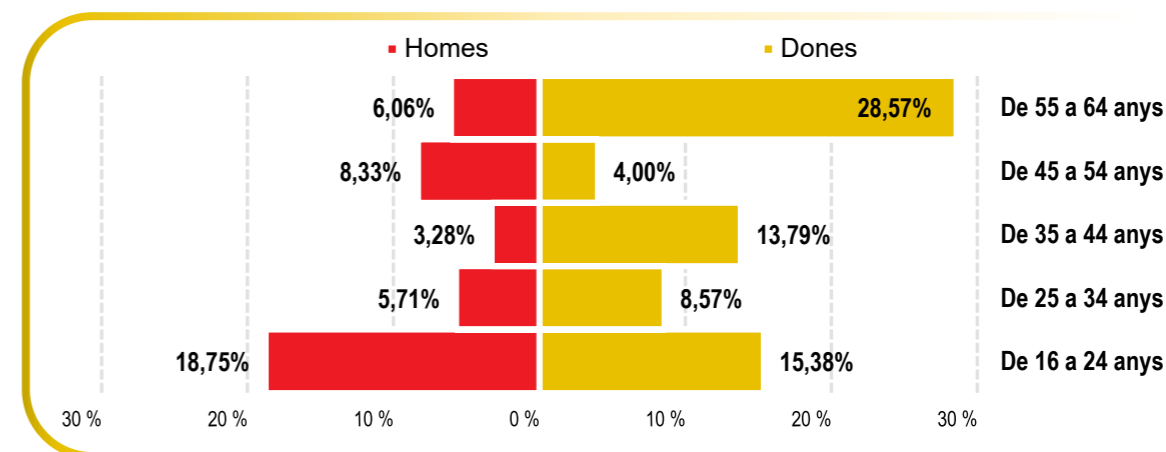
Taula 6. Taxa d'atur a SBG, Osona i Catalunya, abril de 2023. Font: Observatori del Treball i Model Productiu.

A més, a diferència del conjunt de Catalunya, on l'**evolució durant els últims mesos** ha estat bastant estable i lleugerament a la baixa, a Sant Bartomeu del Grau trobem una tendència més aviat alcista, amb un fort increment durant l'any 2022, que s'ha apaivagat els darrers mesos.

Gràfica 7. Evolució de la taxa d'atur a SBG i Catalunya. Font: Ibídem.

I, continuant en aquesta mateixa temàtica de l'atur, si dirigim l'atenció a la **distribució per sexes i grups d'edat decennals**, es fa palesa un important atur juvenil (16-24 anys). A més, resulta especialment preocupant el fort desequilibri entre sexes, amb una taxa d'atur femení que gairebé duplica la masculina (6,83% / 13,09%), arribant a quadruplicar-la en el grup de 35 a 44 anys (coincidint amb l'època de cura d'infants) i a partir dels 55 anys.

Gràfica 8. Taxa d'atur registral estimada per sexe i edat, abril de 2023. Font: Indicadors de mercat de Treball (Hermes).

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Una altra de les variables incloses a l'IST, és la **Renda Familiar Disponible Bruta, per habitant**. En aquest cas, el valor obtingut és molt similar a la mitjana catalana.

SANT BARTOMEU DEL GRAU ⁸	OSONA	COMARQUES CENTRALS	CATALUNYA
17.700 €	17.300 €	16.900 €	17.600 €

Taula 7. Renda Familiar Disponible Bruta, per habitant, any 2020. Font: "RFDB per habitant" (Idescat).

En algunes ocasions, els nivells baixos de RFDB es tradueixen en situacions de vulnerabilitat, en els quals es fa necessària la **intervenció del Consorci d'Osona de Serveis Socials (COSS)**. En la seva [memòria de l'any 2021](#), es recull tota la informació estadística corresponent al municipi de Sant Bartomeu del Grau.⁹

SERVEIS SOCIALS BÀSICS	PERSONES ATESES	ENTREVISTES	VISITES A DOMICILI	NOVES ALTES	
	99	370	6	33	
ENVELLIMENT ACTIU I DEPENDÈNCIA	VALORACIONS DEPENDÈNCIA	GRAU 1	GRAU 2	GRAU 3	PROGRAMES INDIVIDUALS
	15	4	4	2	13
SERVEI D'ATENCIÓ EN L'ENTORN DOMICILIARI	PERSONES ATESES BAT	ARRNJAMENT HABITATGES	SERVEI DE TELEASSISTÈNCIA	SERVEI D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA ¹⁰	
	3	2	22	12	
ACCIÓ COMUNITÀRIA I INCLUSIÓ SOCIAL	ASSESSORAMENT HABITATGE	VULNERABILITAT ENERGÈTICA	PARTICIPANTS PEDALA	PERSONES ATESES MEDIACIÓ	
	4	3	1	18	
POLÍTiques D'IGUALTAT DE GÈNERE I LGTBI (SIAD)	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ACOLLIDA	ASSESSORAMENT JURÍDIC	ASSESSORAMENT PSICOLÒGIC	INFANTOJUVENIL (EN LÍNIA)
	1	1	0	1	2
AJUTS I PRESTACIONS	URGÈNCIA SOCIAL	SUBMINISTRAMENTS	CASALS D'ESTIU	LLIBRES	MENJADOR
	14	10	12	45	6

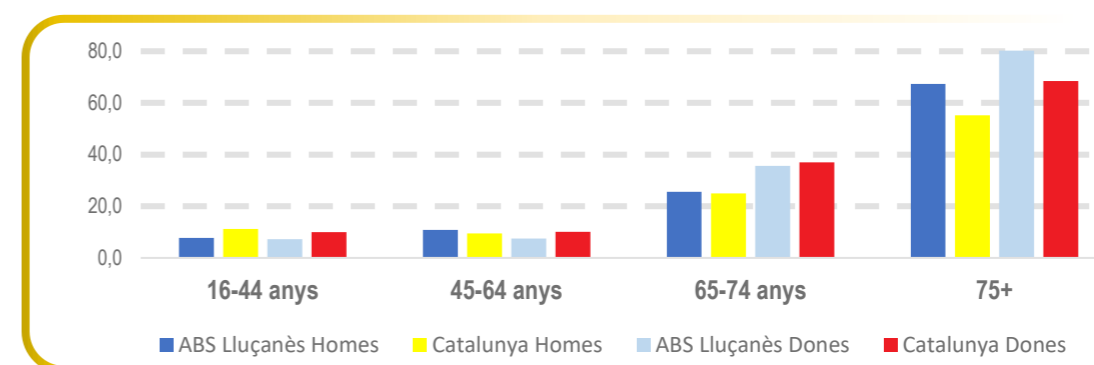
Taula 8. Estadístiques de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials, SBG. Font: "Memòria 2021" (Consorci d'Osona de Serveis Socials).

⁸ L'Idescat no disposa de dades de RFDB del municipi de Sant Bartomeu del Grau. Per a obtenir una dada estimada, que pogués ser comparable a la de la resta de territoris, s'ha aplicat el mateix criteri que a l'eina Hermes, de la Diputació de Barcelona: s'ha considerat la mateixa xifra que als municipis d'Olost i Prats de Lluçanès.

⁹ Professionals del COSS, informen que el nombre de sol·licituds és molt més elevat, però moltes decauen per dificultats lligades a la comprensió del procés administratiu o dels tràmits telemàtics necessaris per a la seva aprovació.

Una altra conseqüència directa del nivell de renda, és el nombre de persones beneficiàries de ajudes com la **Renda Garantida de Ciutadania** (13 persones, amb una prestació mitjana, al mes de desembre de 2022, de 621 euros)¹¹.

També es té en compte, a l'IST, el nivell d'instrucció, a partir dels 16 anys. Destaquem aquí els bons resultats de Sant Bartomeu del Grau, en comparació amb la resta de Catalunya, pel que fa al percentatge de població amb un **nivell d'instrucció insuficient** (habitants que no han continuat la seva formació després de l'educació primària, o que no saben llegir i escriure correctament), excepte en la franja d'edat a partir dels 75 anys.

Gràfica 9. Nivell d'instrucció insuficient a l'ABS Lluçanès i Catalunya, any 2018. Font: "Indicadors de Salut Comunitària" (ASPC, 2021).

Els bons resultats també es mantenen si mirem, amb dades més recents, el percentatge de persones que han completat la primera etapa d'educació secundària. La tendència s'inverteix, en canvi, quan parlem de segona etapa d'educació secundària i educació superior.

	SANT BARTOMEU DEL GRAU	OSONA	CATALUNYA
Educació primària o inferior	13,7	15,7	14,8
Primera etapa d'educació secundària	36,8	32,8	28,2
Segona etapa d'educació secundària	20,8	22,8	23,5
Educació superior	28,7	28,6	33,4

Taula 9. Nivell de formació assolit, any 2020. Font: "El municipi en xifres" (Idescat).

¹⁰ Dades desagregades: preventiu (1), dependència (6), transitori (0), auxiliar llar (4), especialitzat (1).

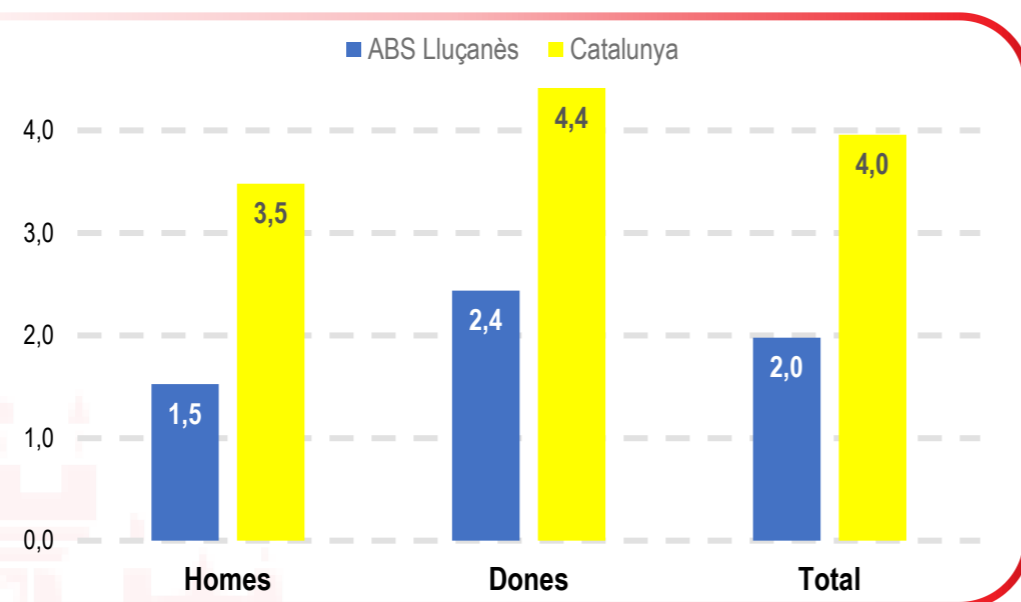
¹¹ Estadístiques de rendes d'inserció social (Idescat, 2022).

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Si atenem a un altre indicador socioeconòmic vinculat, encara més directament, amb l'atenció sanitària, trobem el percentatge de **persones exemptes de copagament a les farmàcies**. Aquesta exempció s'aplica en les següents situacions:

- ☒ Persones afectades de síndrome tòxica.
- ☒ Persones amb discapacitat (en els supòsits que preveu la seva normativa específica).
- ☒ Persones receptores de rendes d'integració social.
- ☒ Persones perceptores de pensions no contributives.
- ☒ Persones en aturs que han perdut el dret a percebre el subsidi d'atur.
- ☒ Persones que reben tractaments derivats d'accidents de treball i malaltia professional.

En la gràfica següent, es fa evident que el percentatge de població que gaudeix d'aquesta exempció, tant en els homes com en les dones, és molt menor al de la mitjana catalana.

Gràfica 10. Població exempta de copagament de farmàcia, per sexe, ABS Lluçanès i Catalunya.

Font: "Indicadors de Salut Comunitària" (ASPC, 2021).

Per últim, pel que respecta a l'**habitatge**, d'acord amb el Cens de 2011, de les 420 llars del municipi, 329 són habitatges familiars principals, i els altres 91 són habitatges familiars no principals. Des de l'Ajuntament, s'informa que, actualment, no hi consta cap habitatge buit, però 10 estan ocupats il·legalment (tots al mateix carrer).

Hi consta, a més, un desnonament recent.

Imatge 9. Sardanes amb la Cobla Canigó (inauguració de la plaça Dr. Griera).

Font: web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

3.3. Indicadors de morbiditat

Els indicadors de morbiditat, dels quals en parlarem a aquest apartat, fan referència a la quantitat de persones d'un grup o d'una població que són afectades per una certa malaltia.

Començarem, doncs, identificant les principals causes de morbiditat dels usuaris atesos a atenció primària, diferenciant entre persones menors i majors de 15 anys, i comparant-ho amb les dades del conjunt de Catalunya.

	0-14 ANYS				15+ ANYS			
	ABS LLUÇANÈS		CATALUNYA		ABS LLUÇANÈS		CATALUNYA	
	HOMES	DONES	HOMES	DONES	HOMES	DONES	HOMES	DONES
Alteracions del metabolisme lipídic	12	--	13	11	3	3	1	1
Altres artrosis	--	--	--	--	10	9	10	9
Altres hèrnies abdominals	4	8	7	6	--	--	--	--
Asma	5	5	5	7	--	--	--	--
Criptorquídia	11	--	9	--	--	--	--	--
Deformitats adquirides de la columna	6	11	10	8	--	--	--	--
Deformitats adquirides de les extremitats	2	2	1	1	--	--	--	--
Depressió	--	--	--	--	9	4	8	5
Diabetis no insulíndependent	--	--	--	--	5	8	6	11
Hipertensió arterial no complicada	--	--	--	--	1	1	2	2
Hipertròfia amigdales / adenoides	8	7	4	4	--	--	--	--
Hipertròfia prostàtica benigna	--	--	--	--	4	--	5	--
Osteoporosi	--	--	--	--	13	12	13	10
Hipotiroïdisme / mixedema	--	--	15	14	12	7	12	8
Malalties del cor	--	--	--	--	6	11	9	12
Migranya	13	12	14	12	--	--	--	--
Obesitat	7	5	2	3	2	2	3	4
Osteocondrosi	10	10	12	12	--	--	--	--
Rinitis al·lèrgica	3	3	3	4	8	10	6	7
Trastorn d'ansietat / ansietat / estat ansios	8	8	11	9	7	5	4	3
Trastorns de la refracció	1	1	6	2	--	--	--	--
Trastorns hipercinètics	13	4	8	10	--	--	--	--
Varices de les cames	--	--	--	--	11	6	11	6

Taula 10. Ordre de les principals causes de morbiditat, per edat i sexe, ABS Lluçanès i Catalunya. Elaboració pròpia. Font: Ibídem.

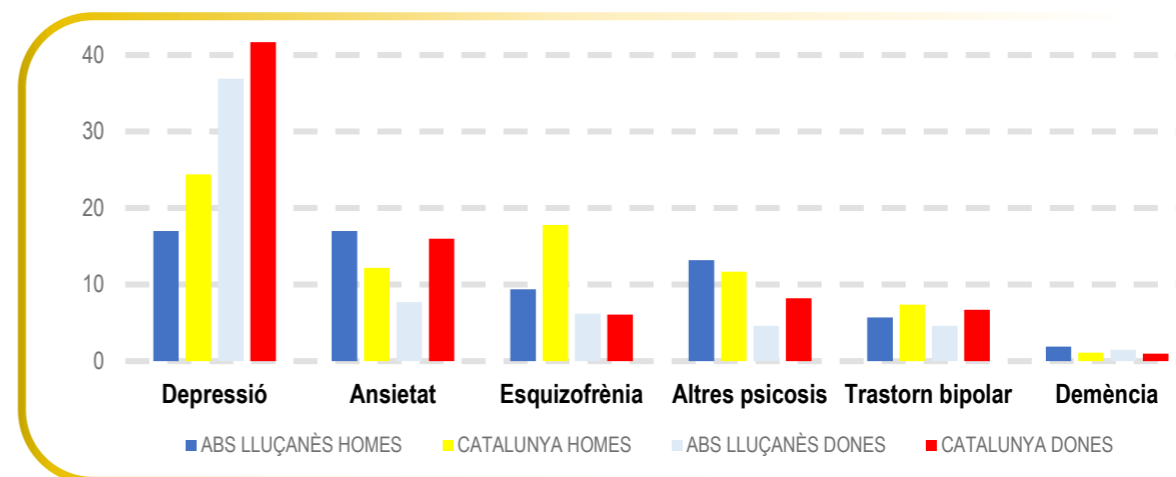
Com podem observar a la taula anterior, la principal causa de morbiditat de la població infantil i juvenil són els trastorns de refracció. Professionals de l'ABS creuen que aquest fet podria estar associat a l'augment de la utilització de pantalles per la lectura, tant a l'aula en edat escolar, com en els domicilis.

Pel que fa a la població adulta, la primera causa, a l'ABS Lluçanès, és la hipertensió, tant en homes com en dones, mentre a Catalunya són les alteracions del metabolisme lipídic.

Salut Mental

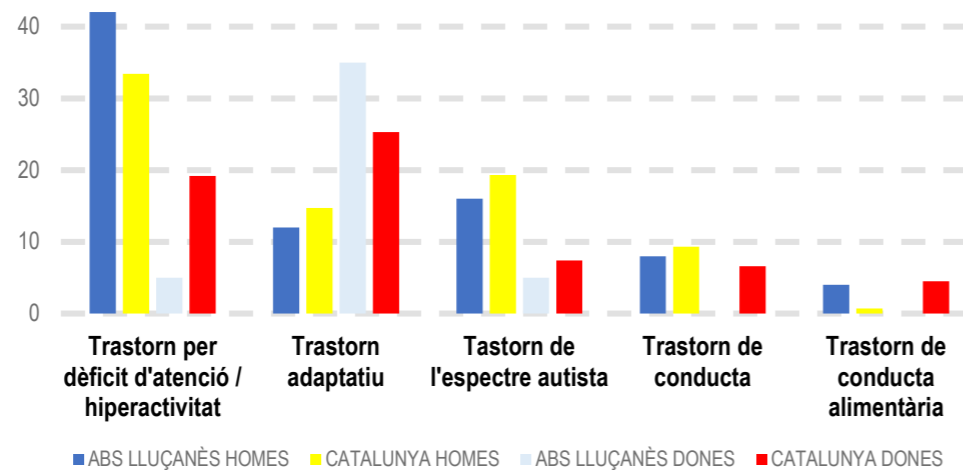
Durant els darrers anys, i encara més arran de la pandèmia de la COVID-19, la ciutadania ha començat a mostrar més interès per les malalties i trastorns de salut mental, gràcies, en part, a diverses personalitats públiques i institucions que han començat a parlar obertament d'aquesta temàtica.

A la taula 10 podem veure, clarament, que els trastorns d'ansietat o ansietat s'han col·locat entre les primeres causes de morbiditat, encara que a l'ABS Lluçanès (setè lloc en els homes i cinquè en les dones) es registra una menor incidència que al conjunt de Catalunya (quart i tercer lloc, respectivament). Una situació similar es repeteix amb les consultes relacionades amb processos de depressió.

Gràfica 11. Principals trastorns de salut mental, en persones de de 18 anys i més (%) ateses en centres de salut mental ambulatoris, ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

Però, lluny de ser una realitat exclusiva de la població adulta, en **edats infantils i juvenils** també constatem, a la [taula 10](#), que els **trastorns d'ansietat/angoixa i els hipercinètics** s'obren pas entre les primeres causes de morbiditat.

Gràfica 12. Principals trastorns de salut mental, en persones de menys de 18 anys (%) ateses en centres de salut mental ambulatoris, ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

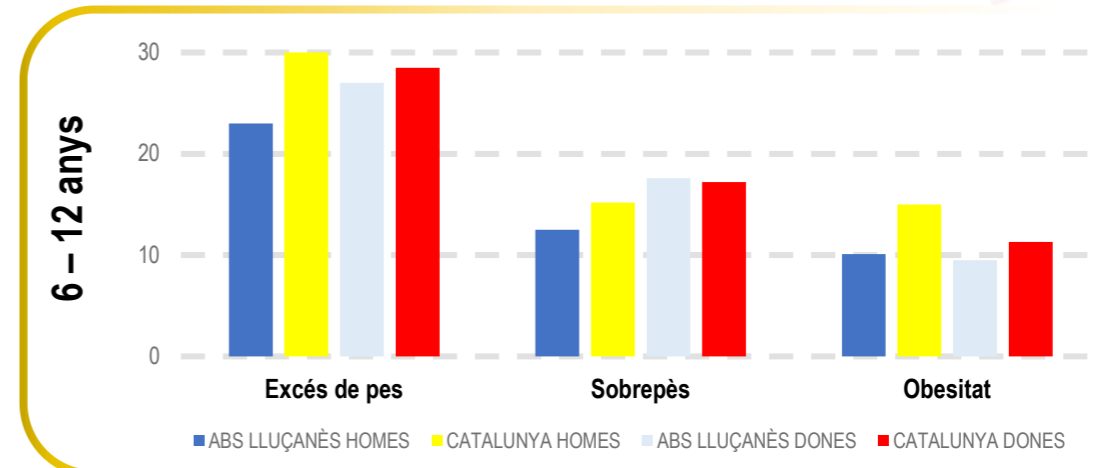
Obesitat

Una altra causa de morbiditat que mereix una atenció especial, per la seva important incidència actual en les societats dels països més desenvolupats, és l'obesitat.

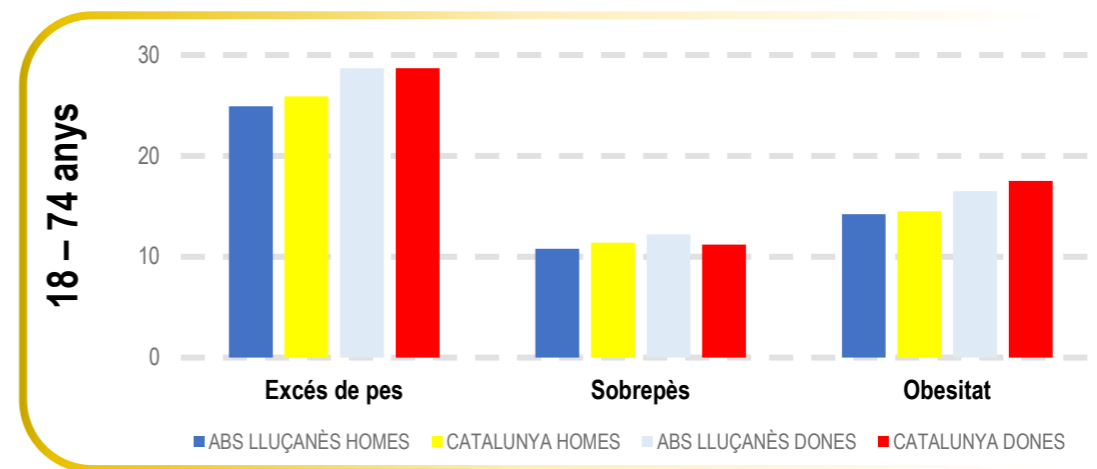
És just remarcar, revisant la [taula 10](#), la **baixa prevalença de l'obesitat com a causa de morbiditat infantil a l'ABS Lluçanès** (setè lloc en els nens i cinquè en les nenes), en comparació amb el conjunt de Catalunya (segon i tercer, respectivament).

No podem dir el mateix, en canvi, entre la **població adulta**, on es situa com a **segona causa a l'ABS, en ambdós sexes**, quan a Catalunya ocupa el tercer i quart lloc (en homes i dones, respectivament).

Resulta adient, aleshores, detenir-se un moment a valorar aquestes dades, identificant a més el seu grau (excés de pes, sobrepès i obesitat), tant en etapa infantil (6-12 anys), com entre la població adulta (18 anys i més).

Gràfica 13. Població amb excés de pes, sobrepès i obesitat (%), 6-12 anys, ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

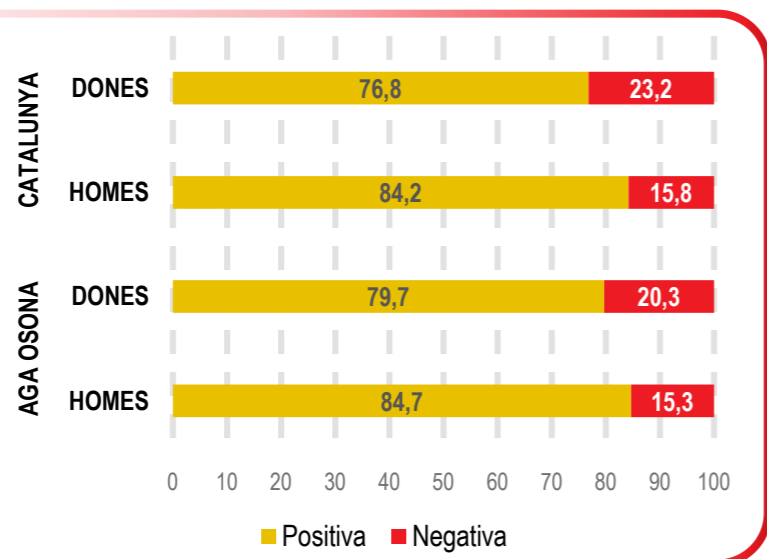
Gràfica 14. Població amb excés de pes, sobrepès i obesitat (%), 18-74 anys, ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

Veiem, aleshores, que les dades d'excés de pes, sobrepès i obesitat són, en general inferiors a les del conjunt de Catalunya, tant en adults com en infants.

Igualment, constatem que les dones de l'ABS Lluçanès mostren dades més altes que els homes, en tots els casos.

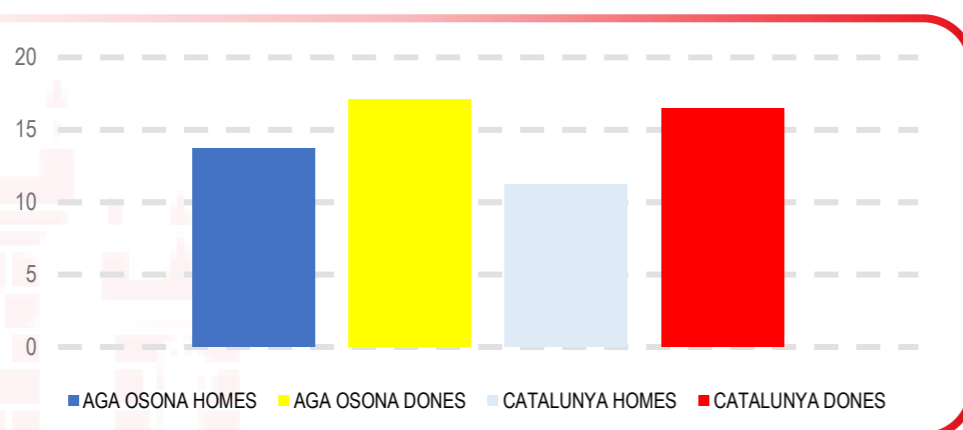
DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Respecte a l'**autopercepció de l'estat de salut** a l'Àrea de Gestió Assistencial (AGA) d'Osona, observem que aquesta és positiva i molt similar que a Catalunya, amb una lleugera percepció més positiva entre les dones de l'AGA Osona.

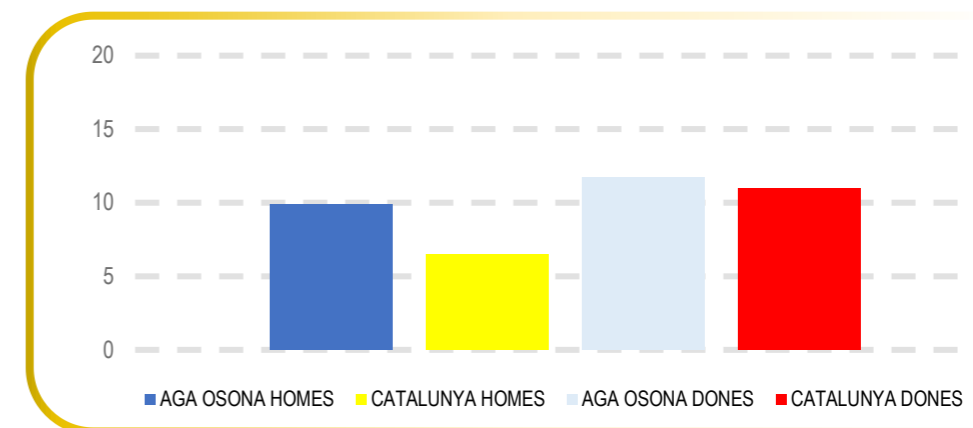
Gràfica 15. Autopercepció de l'estat de salut (%), AGA Osona i Catalunya. Font: Ibídem.

Si parlem de **diversitat funcional**¹², hem de dir que els valors a l'AGA Osona es troben per sobre de la mitjana regional, en ambdós sexes.

Gràfica 16. Població de 15 y més anys (%) amb diversitat funcional, 2015-2018, AGA Osona i Catalunya. Font: Ibídem.

En canvi, els nivells de **dependència**¹³ de persones majors de 15 anys, són majors a l'AGA Osona que al conjunt de Catalunya, molt especialment entre els homes.

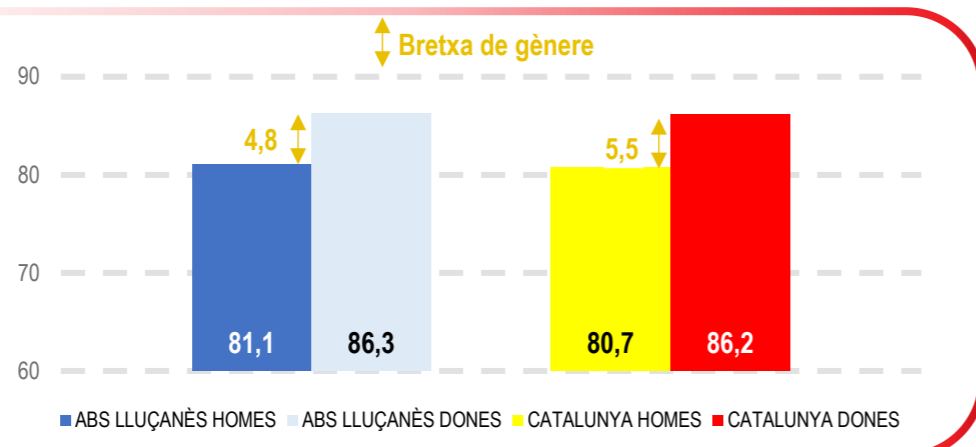
Gràfica 17. Població de 15 y més anys (%) amb dependència, 2015-2018, AGA Osona i Catalunya. Font: Ibídem.

¹² Estimada a partir d'una llista amb 11 tipus diferents de limitacions greus, que afecten de manera permanent la capacitat per a dur a terme activitats quotidianes.

¹³ Definida com la necessitat d'ajuda de companyia per fer activitats habituals a la vida quotidiana, a causa d'un problema de salut.

3.4. Indicadors de mortalitat

Si prenem el període comprés entre els anys 2014 i 2018, l'ABS Lluçanès registra una **esperança de vida en néixer**, tant masculina com femenina, lleugerament superior a la mitjana catalana, tot i que la bretxa de gènere en tots dos casos és molt similar.

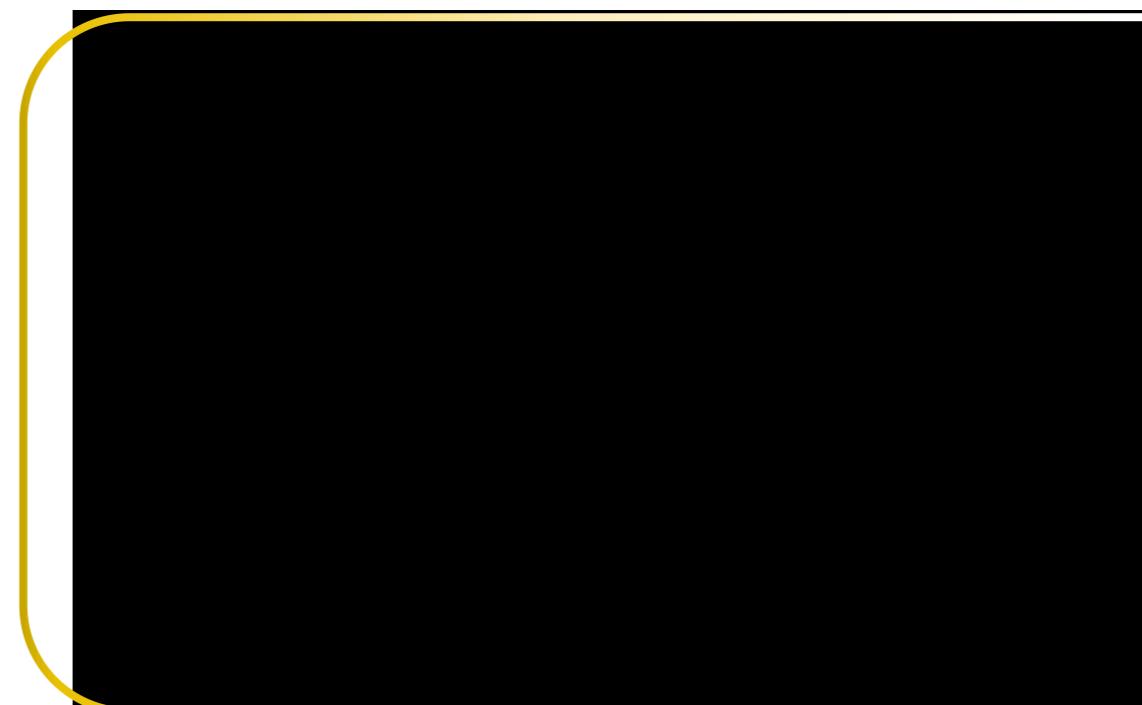
Gràfica 18. Esperança de vida en néixer (anys), 2014-2018, ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

L'any 2021, a Sant Bartomeu del Grau, van morir 3 homes i 5 dones, resultant una **taxa bruta de mortalitat** de 8,66 cada mil habitants, inferior als 9,01 de la Comarca d'Osona i als 8,90 de Catalunya¹⁴.

No obstant això, per poder comparacions més acurades entre diferents territoris, és convenient referir-se a la **Taxa de Mortalitat Estandarditzada (TME)** per cada mil habitants, que fa una projecció de la xifra de defuncions que es registrarien si tots els territoris tinguessin la mateixa estructura de població per edats, tot mantenint la seva taxa de mortalitat. A Catalunya, l'Idescat pren com a "població de referència estàndard" la Unió Europea de 2013.

D'aquesta manera, obtenim una taxa per a cada sexe, juntament amb uns "intervalls de confiança" inferior i superior. Com més amplitud hi ha entre el límit superior i l'inferior, més incertesa hi ha sobre la xifra estimada.

¹⁴ El municipi en xifres (Idescat).

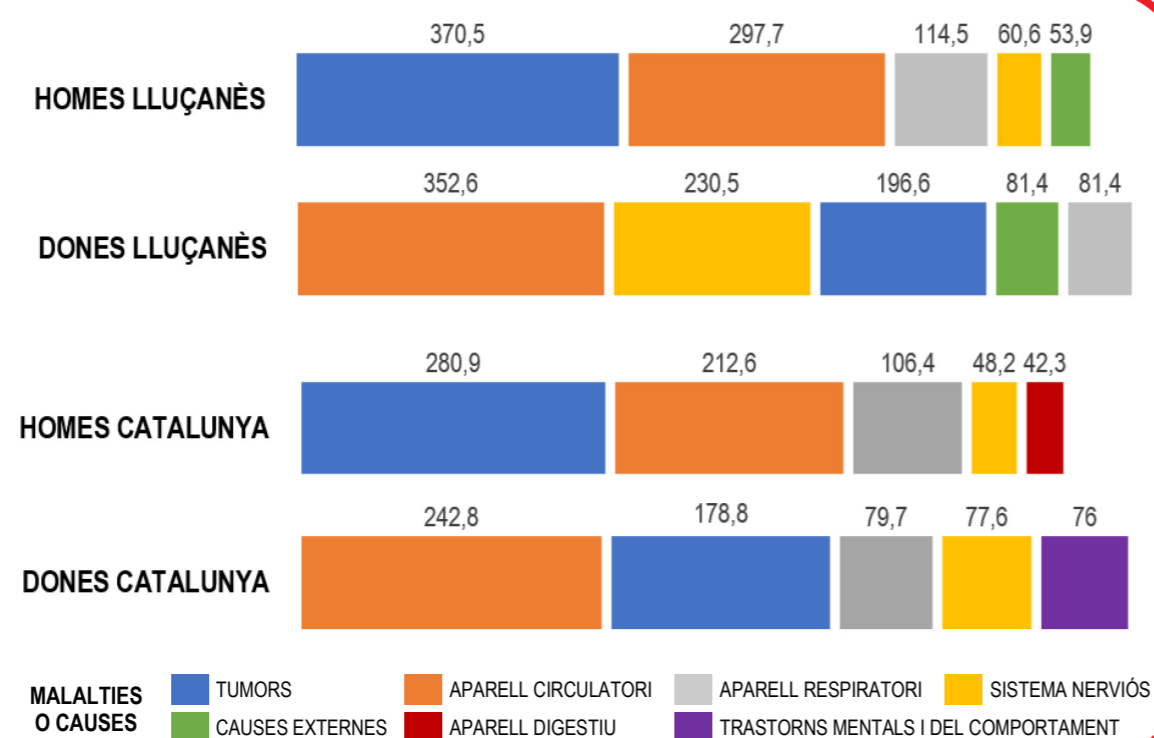
Gràfica 19. TME per 100.000 habitants 2014-2018, amb intervals de confiança del 95%, ABS propers i Catalunya. Font: Ibídem.

Constatem, així, que les diferències entre el TME del Lluçanès i de Catalunya no són estadísticament significatives, en cap dels dos sexes.

En canvi, sí que podem constatar, a més d'una TME molt més elevada entre els homes, en tots els territoris, que les TME del Lluçanès són inferiors, de manera estadísticament significativa, a les del Baix Berguedà i Sant Quirze de Besora. Així mateix, es fa evident que el nivell d'incertesa sobre les xifres estimades al Lluçanès, és dels més elevats de tots els territoris comparats.

Per altra banda, es dona la circumstància que les **5 principals causes de mort a l'ABS del Lluçanès**, són les mateixes en els 2 sexes, però amb una jerarquització diferent. Destaca, en comparació amb Catalunya, la menor incidència de trastorns mentals i del comportament (dones), i de malalties de l'aparell digestiu (homes).

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Gràfica 20. 5 primeres causes de mortalitat per 100.000 habitants, per sexe, 2014-2018, ABS Lluçanès i Catalunya.

Elaboració pròpia. Font: Ibídem.

Si ampliem el focus, amb les 19 grans grups causes de mortalitat, podem apreciar grans similituds entre l'ABS Lluçanès i Catalunya, en ambdós sexes, amb petites diferències puntuals, com ara el major pes específic de les causes externes de morbiditat i mortalitat al Lluçanès, l'alta **taxa específica de mortalitat** de les malalties nervioses entre les dones del Lluçanès, o l'absència al territori de casos de mortalitat relacionats amb: embaràs/part; afeccions perinatales; malalties de la sang, l'oïda i l'ull; i malformacions congènites.

Cal apuntar, per últim, que el nombre de **defuncions per suïcidi**, en el període 2014-2018, a l'ABS Lluçanès, va ser de 3 homes i cap dona¹⁵.

¹⁵ Font: "Indicadors de Salut Comunitària" (ASPC, 2021).

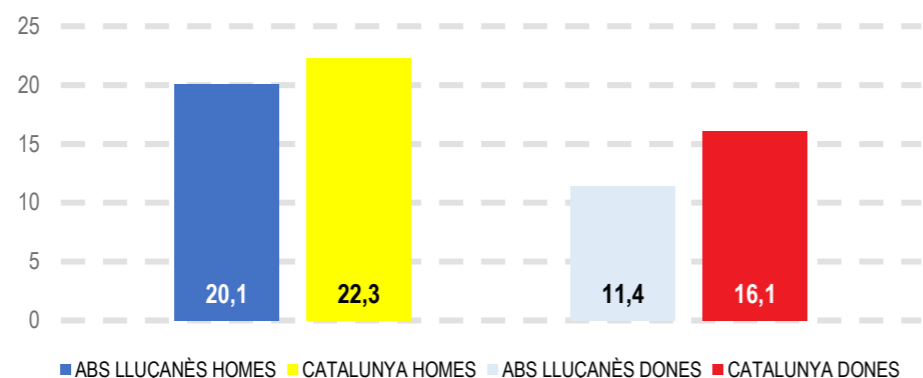
	ABS LLUÇANÈS		CATALUNYA	
	HOMES	DONES	HOMES	DONES
Causes externes de morbiditat i mortalitat	5	4	6	7
Certes afeccions originades en el període perinatal	--	--	16	16
Certes malalties infeccioses i parasitàries	9	9	10	10
Embaràs, part i puerperi	--	--	--	17
Malalties de la pell i teixit subcutani	11	12	14	14
Malalties de la sang i òrgans hematopoètics	--	--	13	13
Malalties de l'aparell circulatori	2	1	2	1
Malalties de l'aparell digestiu	7	9	5	6
Malalties de l'aparell genitourinari	13	8	9	9
Malalties de l'aparell respiratori	3	4	3	3
Malalties de l'oïda i de l'apòfisi mastoide	--	--	17	17
Malalties de l'ull i dels seus annexos	--	--	--	17
Malalties del sistema nerviós	4	2	4	4
Malalties del sistema osteomuscular i teixit conjuntiu	10	12	12	11
Malalties endocrines nutricionals i metabòliques	11	9	8	8
Malformacions Congènites	--	--	15	15
Síntomes i signes mal definit	7	6	11	12
Trastorns mentals i del comportament	5	6	7	5
Tumors	1	3	1	2

Taula 11. Ordre de les principals causes de mortalitat, per sexe, ABS Lluçanès i Catalunya. Elaboració pròpia. Font: Ibídem.

3.5. Indicadors sobre estils de vida

Si parlem sobre estils de vida, hi trobem rutines i comportaments individuals que influeixen en la nostra salut, ja sigui de manera positiva o negativa.

En la vesant d'hàbits perjudicials, el primer que hi trobem és el **consum de tabac**. Val a dir que el percentatge de persones fumadores a l'ABS Lluçanès és clarament inferior al de Catalunya i, a més, apreciem una més que notable diferència de consum per sexes, ja que el percentatge d'homes fumadors gairebé duplica el de dones fumadores, a l'ABS.

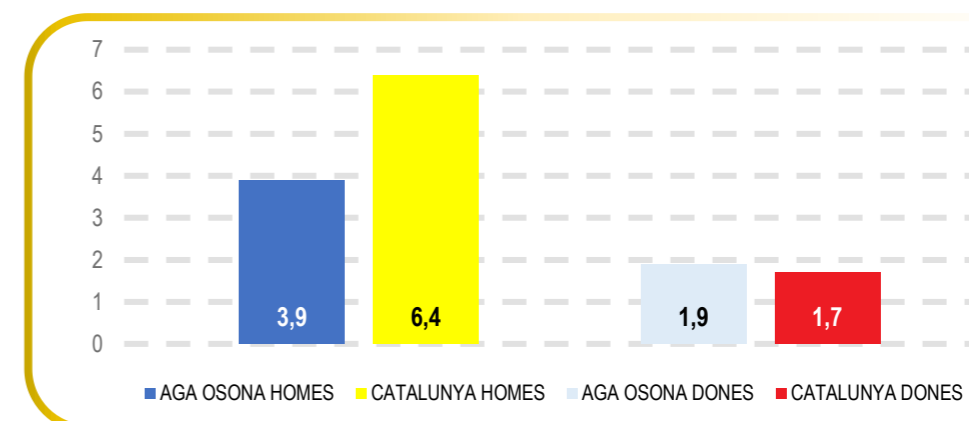
Gràfica 21. Consum de tabac de la població assignada a l'EAP (% brut, 2018), de 15 anys i més, per sexe, ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

En la mateixa línia, és convenient atendre als percentatges de **consum de risc d'alcohol**, entenent com tal:

HOMES	DONES
Ingesta setmanal de 28 unitats de beguda estàndard (UBE), o més	Ingesta setmanal de 16 unitats de beguda estàndard (UBE), o més
Consum de 5/6 UBE seguides, almenys un cop al mes.	

Taula 12. Definició de "consum de risc d'alcohol". Elaboració pròpia.

Aquí, un cop més, es fan paleses les fortes divergències entre sexes, com en el cas anterior. Pel que fa al territori, aquesta estadística, que agrega les dades per AGA (en aquest cas, Osona), mostra un consum molt inferior a la mitjana catalana entre els homes, però lleugerament superior a la mitjana entre les dones.

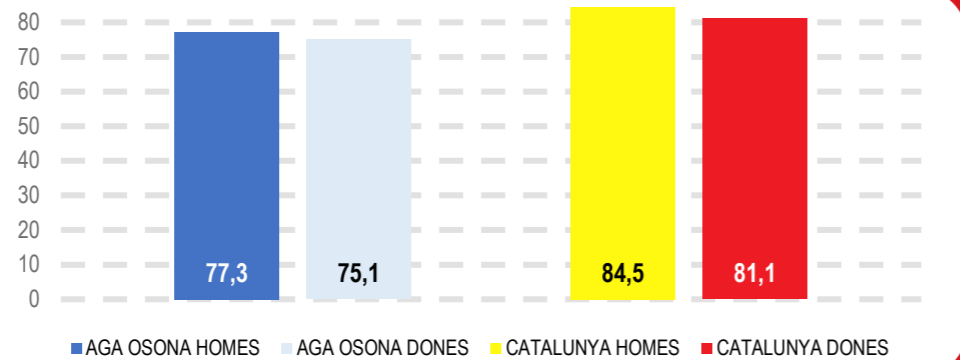

Gràfica 22. Consum de risc d'alcohol de la població de 15 anys i més (% brut, 2018), per sexe, AGA Osona i Catalunya. Font: "Indicadors de Salut Comunitària" (ASPC, 2021).

Amb una mirada ja més en positiu, podem analitzar el nivell d'activitat física de la població, i agrupar-los en baixa, moderada i alta, considerant "**activitat física saludable**" la suma de les dues últimes. En aquest aspecte, l'AGA Osona mostra percentatges inferiors als de Catalunya, tant en homes com en dones, la qual cosa suggereix la necessitat de més mesures de promoció activa de l'activitat física en el territori.

La bona notícia, no obstant, és la similitud entre els percentatges de homes i dones a l'AGA Osona (menys de 2% de diferència), inferior, fins i tot, al del conjunt de Catalunya (superior al 3%).

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

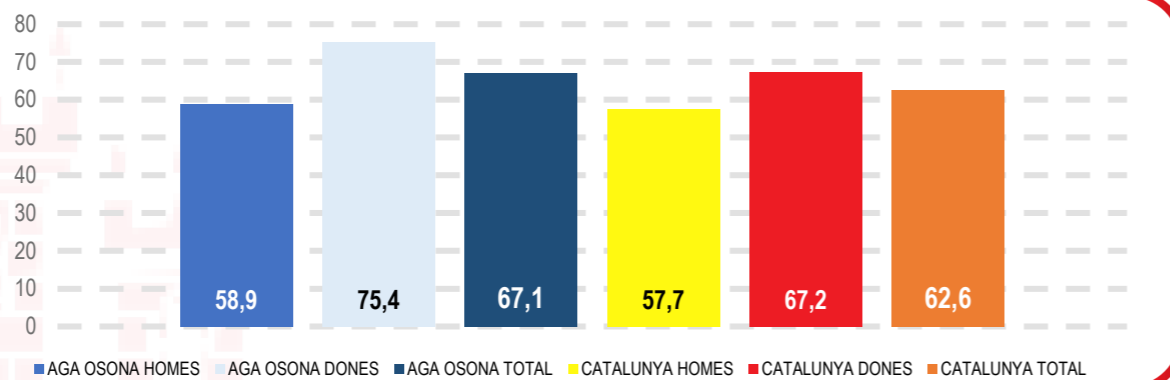

Gràfica 23. Activitat física saludable de la població entre 15 i 69 anys (% brut, 2015-2018), per sexe, AGA Osona i Catalunya.

Font: Ibídem.

I, com a complement perfecte d'una vida activa, trobem el seguiment d'hàbits nutricionals i alimentaris saludables, que, en el cas del nostre territori, relacionem amb l'adherència a la "dieta mediterrània".

A tota Catalunya, inclosa l'AGA Osona, trobem uns percentatges bastant baixos entre els homes, molt inferiors que entre les dones (especialment, a l'AGA Osona, amb un diferencial de 16,5 punts percentuals). A banda d'això, veiem que, en estadístiques totals, l'adherència a la dieta mediterrània és superior a l'AGA que a Catalunya en general.

Gràfica 24. Adherència a la dieta mediterrània en població de 15 anys (% brut, 2015-2018), per sexe, AGA Osona i Catalunya.

Font: Ibídem.

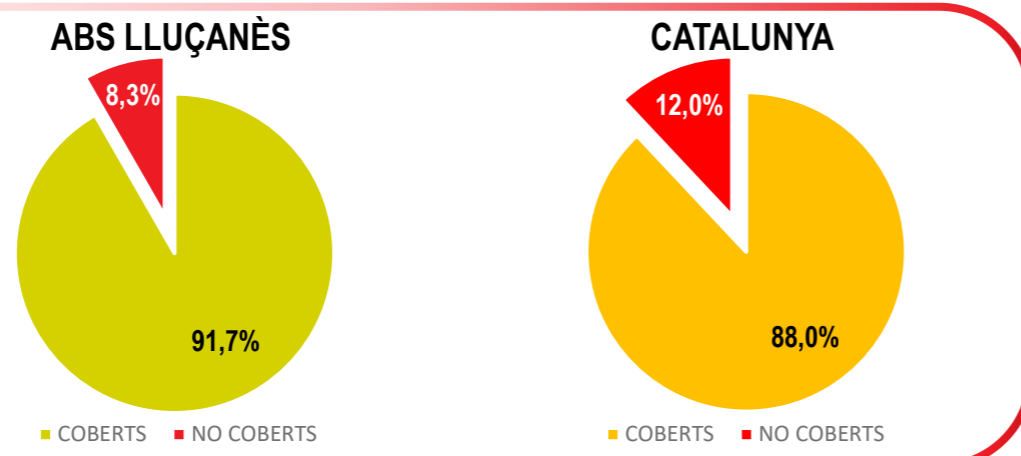

Imatge 10. Centre BTT Lluçanès. Ruta 7: El Sorreigs (ruta vermella).

Font: web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

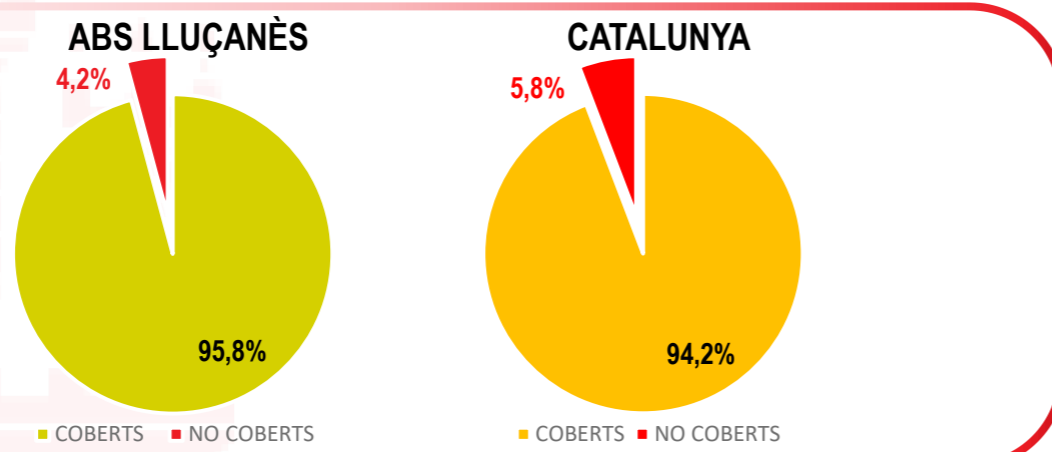
3.6. Indicadors sobre pràctiques preventives

En moltes ocasions, haurem sentit (i dit) allò de “val més prevenir que curar”. Aquesta “saviesa popular” té la seva traducció pràctica en l'àmbit sanitari, amb la **cobertura vacunal de la població infantil** (0-14 anys), que resulta més elevada a l'ABS Lluçanès que a Catalunya.

Gràfica 25. Cobertura vacunal de la població infantil de 0-14 anys (2018), ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

A més, en els **primers 12 mesos de vida**, en els quals els nadons són especialment vulnerables, els percentatges de cobertura vacunal són inclús majors, mantenint-se l'ABS Lluçanès per sobre de la mitjana catalana.

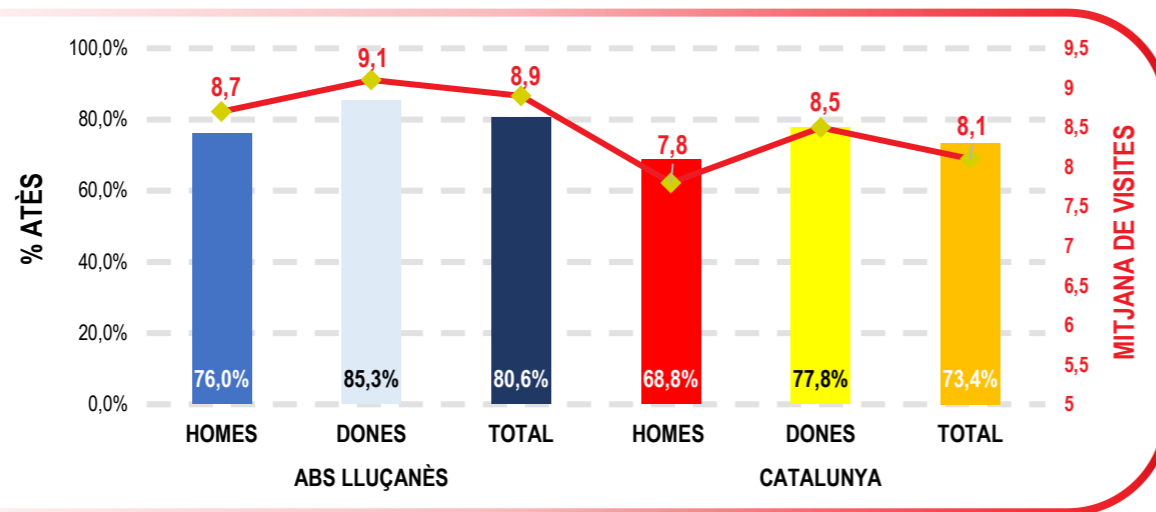
Gràfica 26. Cobertura vacunal de la població infantil menor de 12 mesos (2018), ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

Imatge 11. Festa de l'arbre. Autor: Xavier Sanfeliu / La Monjola. Font: web de l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau.

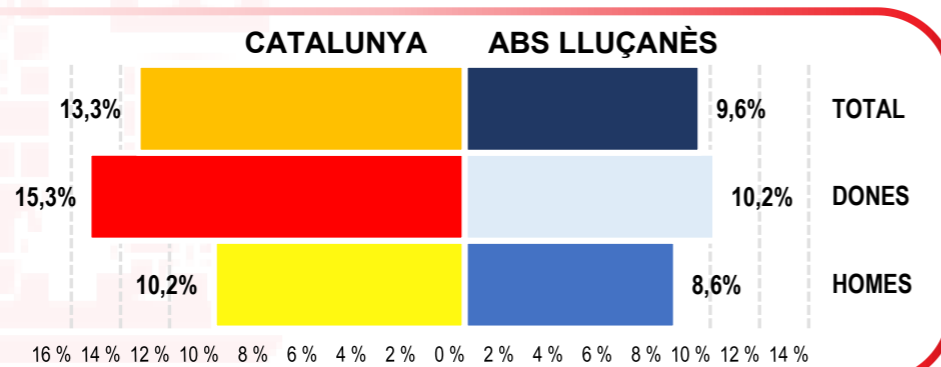
3.7. Indicadors sobre recursos i ús de serveis

En primer lloc, atenent a la **població assignada i atesa** a l'ABS Lluçanès (5.807 persones, l'any 2018), resulta clar que es presta atenció a un major percentatge de població que la mitjana catalana, tant en homes com en dones, i, a més, la **mitjana de visites** d'aquestes persones també és superior a l'ABS Lluçanès (gairebé una visita anual més).

Gràfica 27. Població assignada i atesa a l'EAP (% 2018), i mitjana de visites, ABS Lluçanès i Catalunya. Elaboració pròpia. Font: Ibídem.

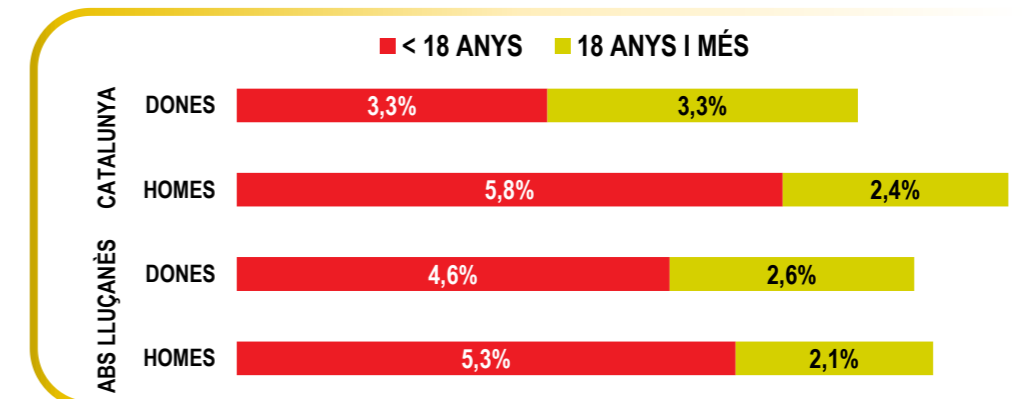
En canvi, el percentatge de població de 75 anys o més, assignada a l'EAP, que a estat atesa al **programa d'Atenció Domiciliària (ATDOM)**, és inferior al de Catalunya, destacant especialment la diferència en el cas de les dones (més de 5 punts).

Gràfica 28. Població assignada a l'EAP, de 75 anys o més, atesa a l'ATDOM (% 2018), ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

Salut mental

Anteriorment, ja hem comentat quins són els **principals trastorns relacionats amb salut mental**, atesos a l'ABS Lluçanès. En aquesta ocasió, posem el focus en la **utilització d'aquests serveis de salut mental**, per part de la població de l'ABS Lluçanès, i observem que, en general, és inferior a la mitjana catalana, excepte en les dones menors de 18 anys.

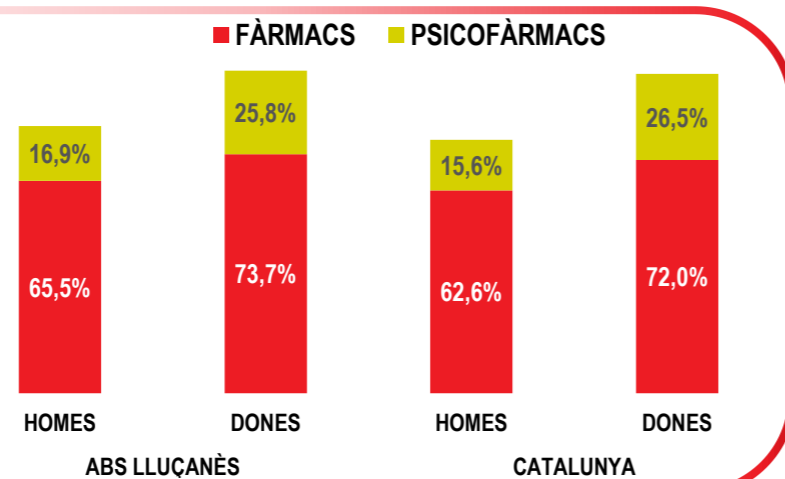

Gràfica 29. Població atesa a CSM (% 2018), per sexe i grups d'edat, ABS Lluçanès i Catalunya. Elaboració pròpia. Font: Ibídem.

Igual que succeeix amb altres atencions mèdiques que requereixen de l'atenció d'un/a especialista, és probable que aquesta situació sigui causada per les dificultats per a desplaçar-se fins a la capital comarcal, on es troba aquest servei. En canvi, en el cas dels menors de 18 anys, que sí disposen d'aquest recurs directament a l'ABS, veiem que el seu ús augmenta considerablement. Properament, es preveu la incorporació a l'equip de l'ABS de nous professionals relacionats amb la salut mental de persones majors de 18 anys, que pot ajudar a pal·liar aquesta situació.

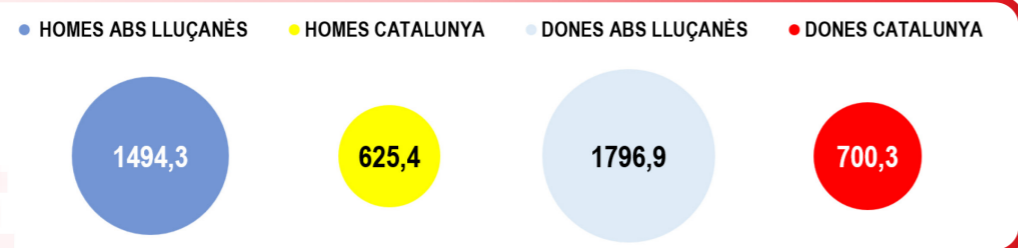
Consum de fàrmacs

En relació al **consum de fàrmacs i psicofàrmacs**, podem dir que, en general, és més alt a l'ABS Lluçanès que a Catalunya, amb l'excepció del consum de psicofàrmacs per part de les dones de l'ABS, lleugerament inferior a la mitjana.

Gràfica 30. Població assignada a l'EAP, de 75 anys o més, atesa a l'ATDOM (%), ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

Pel que fa a la **població polimedicada** (entesa com “aquella a qui s’han dispensat deu o més principis actius en un mateix mes”), la taxa de l’ABS Lluçanès per cada 100.000 habitants (1.644,0) representa més del doble de la mitjana de Catalunya (663,4), essent encara més alta en el cas de les dones (1.796,9).

Gràfica 31. Taxa de població polimedicada cada 100.000 habitants (2018), ABS Lluçanès i Catalunya. Font: Ibídem.

Serveis Socials

A l’apartat d’indicadors socioeconòmics, concretament a la [taula 8](#), ja s’ha mostrat un resum estadístic de les intervencions, a Sant Bartomeu del Grau, del Consorci d’Osona de Serveis Socials, durant l’any 2021.

Només hi cal afegir que, en aquella anualitat, es va dur a terme, també, una intervenció del **Servei d’Orientació i Atenció a les Famílies (SOAF)**.

Imatge 12. Centre d'Atenció Primària de Sant Bartomeu del Grau. © Google 2017.

3.8. Indicadors d'entorn físic

Qualitat de l'aire

L'Índex Català de Qualitat de l'Aire (ICQA) es calcula a partir de les dades de les estacions automàtiques de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica (XVPCA), amb totes les dades disponibles de cada punt de mesurament. En el cas de Sant Bartomeu del Grau, pertany a la Zona de Qualitat de l'Aire (ZQA) 6, de la Plana de Vic, amb punts de mesurament a Manlleu, Tona i Vic (2).

L'ICQA és una xifra única, que es representa amb un color i nomenclatura, i que pondera l'aportació dels diferents contaminants mesurats (NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, O₃, SO₂, CO, C₆H₆ i H₂S) a la qualitat global de l'aire.¹⁶

Contaminants (base temporal de càlcul)		Nivell de ICQA (concentració en µg/m³, excepte pel CO que són en mg/m³)					
		Bona	Raonablement bona	Regular	Desfavorable	Molt desfavorable	Extremadament desfavorable
Diòxid de nitrogen (NO ₂)	1-hora	0-40	41-90	91-120	121-230	231-340	>340
Partícules en suspensió PM ₁₀	24-hores	0-20	21-40	41-50	51-100	101-150	>150
Partícules en suspensió PM _{2,5}	24-hores	0-10	11-20	21-25	26-50	51-75	>75
Ozó troposfèric (O ₃)	8-horari	0-50	51-100	101-130	131-240	241-380	>380
Diòxid de sofre (SO ₂)	1-hora	0-100	101-200	201-350	351-500	501-750	>750
Monòxid de carboni (CO)	1-hora	0-2	3-5	6-10	11-20	21-50	>50
Benzè (C ₆ H ₆)	1-hora	0-5	6-10	11-20	21-50	51-100	>100
Sulfur d'hidrogen (H ₂ S)	1-hora	0-25	26-50	51-100	101-200	201-500	>500

Gràfica 32. Escala de colors i nomenclatures de l'ICQA. Font: web de la Generalitat de Catalunya; ICQA.

¹⁶ L'Índex Català de Qualitat de l'Aire (ICQA). Generalitat de Catalunya.

CONTAMINANT	NIVELL ZQA 6 (PLANA DE VIC)			
	Manlleu	Tona	Vic (estadi)	Vic (Montferrer)
Diòxid de nitrogen (NO ₂)	16 µg/m³	8 µg/m³	Sense dades	Sense dades
Partícules en suspensió PM ₁₀	31 µg/m³	20 µg/m³	Sense dades	29 µg/m³
Partícules en suspensió PM _{2,5}	10 µg/m³	Sense dades	12 µg/m³	Sense dades
Ozó troposfèric (O ₃)	2 superacions LLI (> 180 µg/m³)	6 superacions LLI (> 180 µg/m³)	10 superacions LLI (> 180 µg/m³)	Sense dades
Diòxid de sofre (SO ₂)	2 µg/m³	Sense dades	Sense dades	Sense dades
Monòxid de carboni (CO)	Sense dades. No es va superar el valor límit de 10 mg/m³			
Benzè (C ₆ H ₆)	Sense dades	0,6 µg/m³	Sense dades	Sense dades
Sulfur d'hidrogen (H ₂ S)	Sense dades. Tots els punts de mesurament han complert els dos objectius de qualitat de l'aire fixats per la legislació vigent.			
Benzo(a)pirè (BaP)	0,61 ng/m³	0,18 ng/m³	Sense dades	0,73 ng/m³
Clorur d'hidrogen (HCl)	Sense dades. No es va superar el valor límit de 50 µg/m³			
Metalls pesants	As: 0,7 ng/m³ Cd: 0,5 ng/m³ Ni: 3,0 ng/m³ Pb: 0,014 µg/m³	Sense dades	Sense dades	Sense dades

Taula 13. Mitjana anual ICQA 2022 a la Plana de Vic. Elaboració pròpia. Font: La qualitat de l'aire a Catalunya; anuari 2022 (DACC).

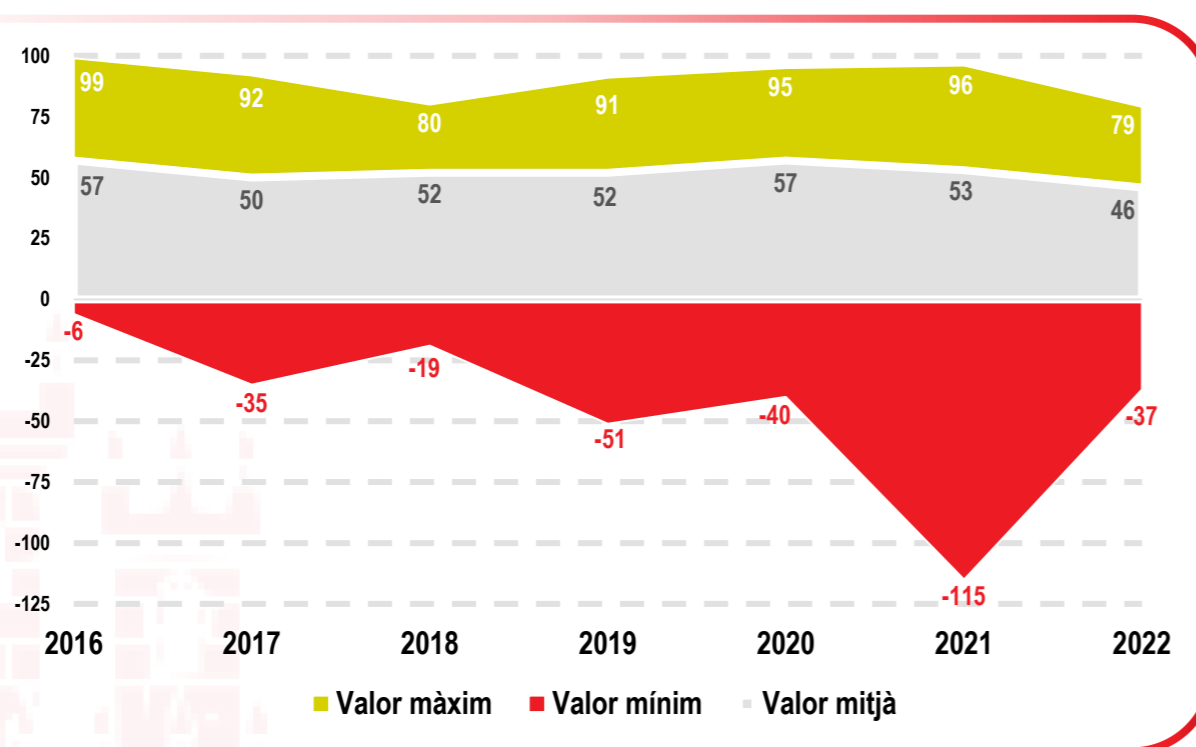
Com podem veure a la taula anterior, els nivells de NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, SO₂ i C₆H₆, són bastant bons a la ZQA6. Per al monòxid de carboni i el sulfur d'hidrogen, l'anuari 2022 no ofereix dades desagregades per punts de mesurament.

Ens detindrem, aleshores, en l'anàlisi de l'ozó troposfèric (O₃): un gas incolor i invisible, i amb una olor agradable, que pot atacar les mucoses i les vies respiratòries. Causa tos, irritacions a la faringe, al coll i als ulls, dificultats respiratòries, disminució del rendiment, empitjorament de la funció pulmonar i malestar general. També pot provocar asma i originar malalties pulmonars o respiratòries.

La legislació vigent estableix un **valor objectiu de protecció de la salut humana (VOPS)**, que estableix que les mitjanes 8-horàries mòbils no podran superar el valor de 120 µg/m³ en més de 25 ocasions per any, en mitjana de 3 anys. Durant l'any 2022, va haver-hi 4 punts de mesurament que van superar el VOPS, de les quals 2 es troben a la ZQA6: Tona (27 superacions) i Vic-Estadi (31 superacions).

Igualment, també s'estableix un **valor objectiu de protecció de la vegetació (VOPV)**, que indica que no s'ha de superar els 18.000 µg/m³-h de mitjana, en un període de 5 anys. Dels 7 punts de mesurament que van superar el VOPV l'any 2022, 2 eren els ja esmentats de la ZQA6: Tona (23.087 µg/m³-h) i Vic-Estadi (22.686 µg/m³-h).

L'anuari estadístic de Catalunya, ofereix històrics de l'ICQA per a les ciutats més poblades de Catalunya. Donat que Sant Bartomeu del Grau es troba en la mateixa ZQA que Vic, es mostra l'evolució d'aquesta localitat durant els darrers anys.¹⁷

Gràfica 33. ICQA de Vic, sèrie temporal 2016-2022. Font: anuari estadístic de Catalunya; ICQA.

¹⁷ Els valors poden ser: inferior a 0 (qualitat pobre de l'aire), entre 0 i 50 (qualitat regular) i entre 51 i 100 (qualitat bona).

¹⁸ Informació de un Abastecimiento: Sant Bartomeu del Grau (Sistema de Información Nacional de Aguas de Consumo, Ministerio de Sanidad).

Qualitat de l'aigua

L'aigua de consum humà de Sant Bartomeu del Grau, **prové de pous entubats, i més concretament de la xarxa Lluçanès**, que parteix dels pous de Vila-seca (utilitzats durant temps per l'empresa Hilados y Tejidos Puigneró SA, cedits posteriorment a l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau i, en última instància, al Consell Comarcal d'Osona). Aquesta xarxa prové al municipi amb una dotació de 197,01 litres per habitant i dia¹⁸, i les últimes anàlisis complets per part del SINAC (2009), les consideraven aptes per al consum humà¹⁹.

És important remarcar, també, que Sant Bartomeu del Grau es troba dins una **zona vulnerable a la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries**²⁰.

Durant tot el període comprés entre l'any 2000 i l'any 2021, entre un 40 i un 62% de les mostres analitzades (zona vulnerable 3) es troben per sobre de la norma de qualitat establerta (50 mg/L) i els valors de les sèries anuals sempre han estat per sobre dels 200 mg/L. A més, els valors P50 dels darrers 3 anys indiquen un empitjorament de la qualitat de les aigües subterrànies.

Residus

Al municipi de Sant Bartomeu del Grau es generen menys residus, per habitant i dia, que a la comarca d'Osona i al conjunt de Catalunya.

En canvi, el percentatge de recollida selectiva és només lleugerament superior a la mitjana catalana, i sensiblement inferior a la comarca d'Osona (territori en el qual molts municipis han implantant sistemes de recollida *porta a porta*).

	SANT BARTOMEU DEL GRAU	OSONA	CATALUNYA
Generació de residus per càpita (kg./hab./dia)	1,1	1,26	1,42
Recollida selectiva de residus (%)	48,4	68,6	46,7

Taula 14. Generació de residus i recollida selectiva, SBG, Osona i Catalunya. Font: El municipi en xifres (Idescat).

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Zones vulnerables a la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries: fitxes de les zones vulnerables (Agència Catalana de l'Aigua, 2022).

4 Resum executiu

924 PERSONES VIUEN A SANT BARTOMEU DEL GRAU (2022)

439 DONES | 485 HOMES

PREOCUPA LA DESCOMPENSACIÓ ENTRE NOMBRE D'HOMES I DE DONES (MOLT SUPERIOR QUE A CATALUNYA I OSONA)

**I ES CONSIDEREN VULNERABLES LES PERSONES GRANS QUE VIUEN SOLES
ESPECIALMENT ENTRE LES DONES**

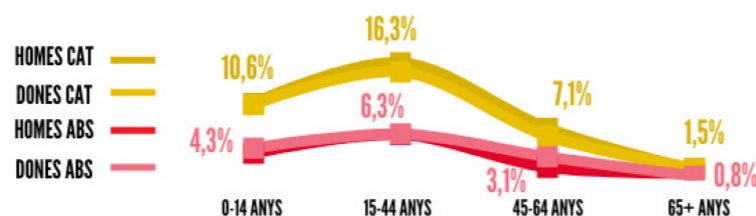
HOMES

DONES

AIXÍ COM ELS COL·LECTIUS D'INFANTS I JOVES DEL MUNICIPI

**TAMBÉ PREOCUPA L'ACOLLIDA I ARRELAMENT
DE PERSONES NOUINGUDES AL MUNICIPI**

TOT I QUE EL % DE PERSONES AMB NACIONALITAT DE PAISOS EN VÍES DE DESENVOLUPAMENT, ÉS BASTANT BAIX

Infografia 1. Resum executiu: indicadors demogràfics. Elaboració pròpia.

LA RENDA BRUTA FAMILIAR DISPONIBLE PER HABITANT ÉS DE 17.700€ (2020)
MOLT SIMILAR A LA MITJANA DE CATALUNYA (17.600€)

LA TAXA D'ATUR FEMENINA (13,09%) ÉS MOLT SUPERIOR A LA MASCULINA (6,83%)

LA PROPORCIÓ ÉS ENCARA MAJOR EN EL GRUP ENTRE 35 I 44 ANYS (3,28% HOMES / 13,79%).

PROBABLEMENT, PEL REPARTIMENT DESIGUAL DE LES TASQUES DE CURES (TANT A CASA, COM EN LLOCS DE TREBALL NO LEGALITZATS).

POBLACIÓ BENEFICIÀRIA D'AJUTS O PRESTACIONS

RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

13 PERSONES BENEFICIÀRIES (2022)

POBLACIÓ AMB EXEMPCIÓ DE COPAGAMENT A LES FARMÀCIES

SUBMINISTRAMENTS

10 FAMÍLIES BENEFICIÀRIES (2021)

FINS ALS 75 ANYS, EL % DE POBLACIÓ AMB FORMACIÓ PRIMÀRIA O SENSE ESTUDIS ÉS SIMILAR A CATALUNYA
EN CANVI, A PARTIR DELS 75 ANYS ÉS MOLT SUPERIOR

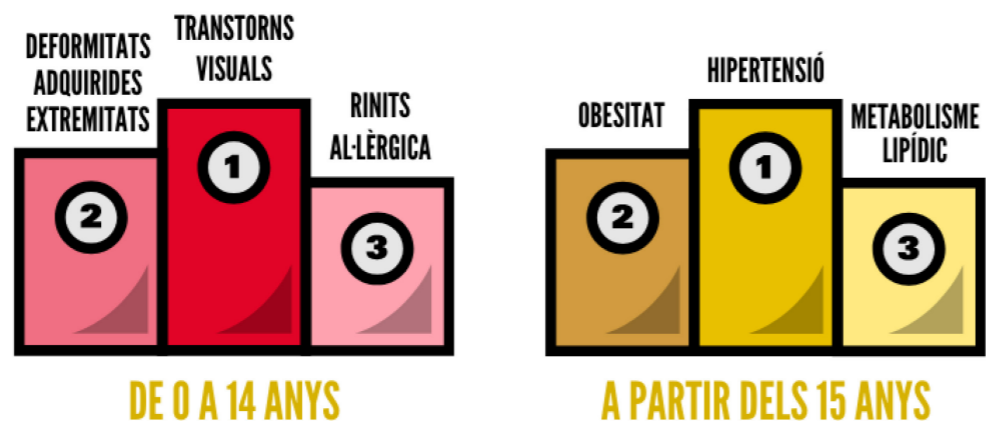
EXISTÈNCIA DE 10 HABITATGES OCUPATS IL-LEGALMENT, QUE GENEREN INCIDENTS AL SEU ENTORN

Infografia 2. Resum executiu: indicadors socioeconòmics. Elaboració pròpia.

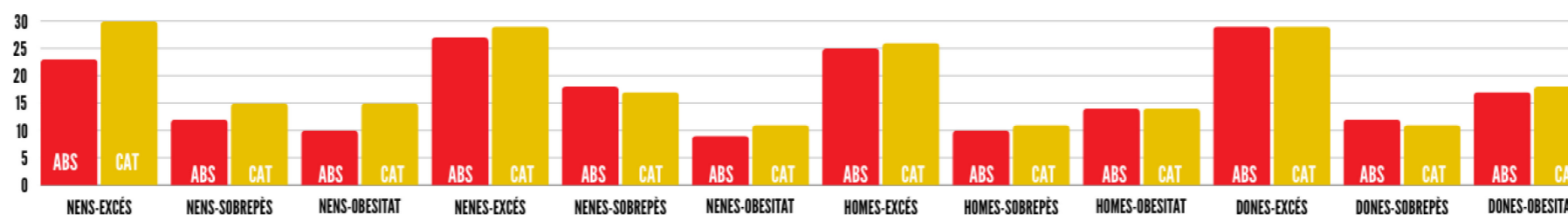
PRINCIPALS CAUSES DE MALALTIA...

... I DE CONSULTES DE SALUT MENTAL PREOCUPA FORÇA A LA POBLACIO

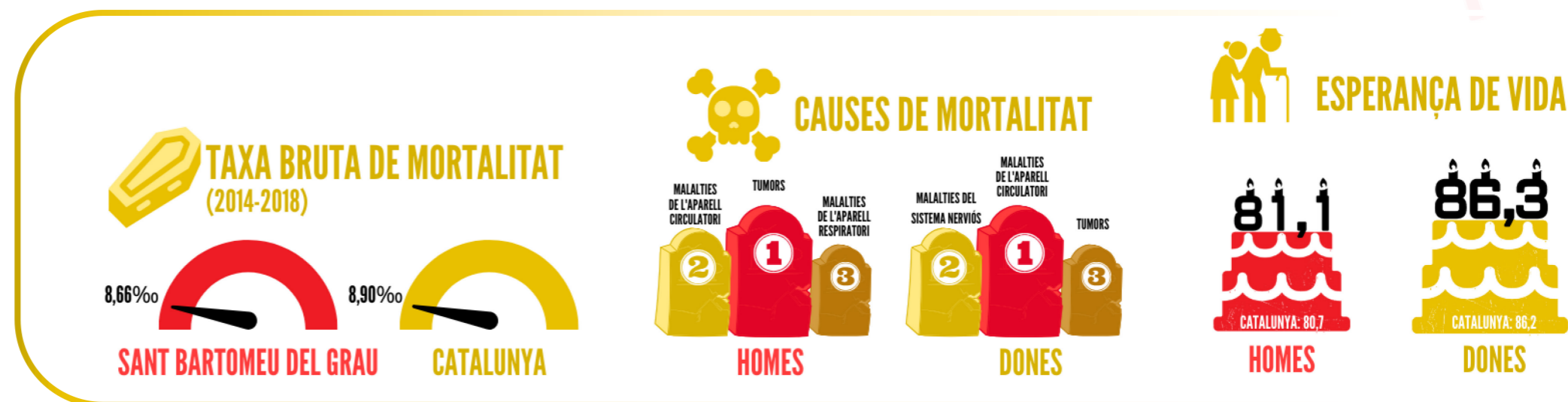

HI HA MENYS EXCÉS DE PES/OBESITAT INFANTIL QUE AL CONJUNT DE CATALUNYA ENTRE ELS ADULTS ÉS MOLT SIMILAR A LA MITJANA, EN AMB DÓS SEXES

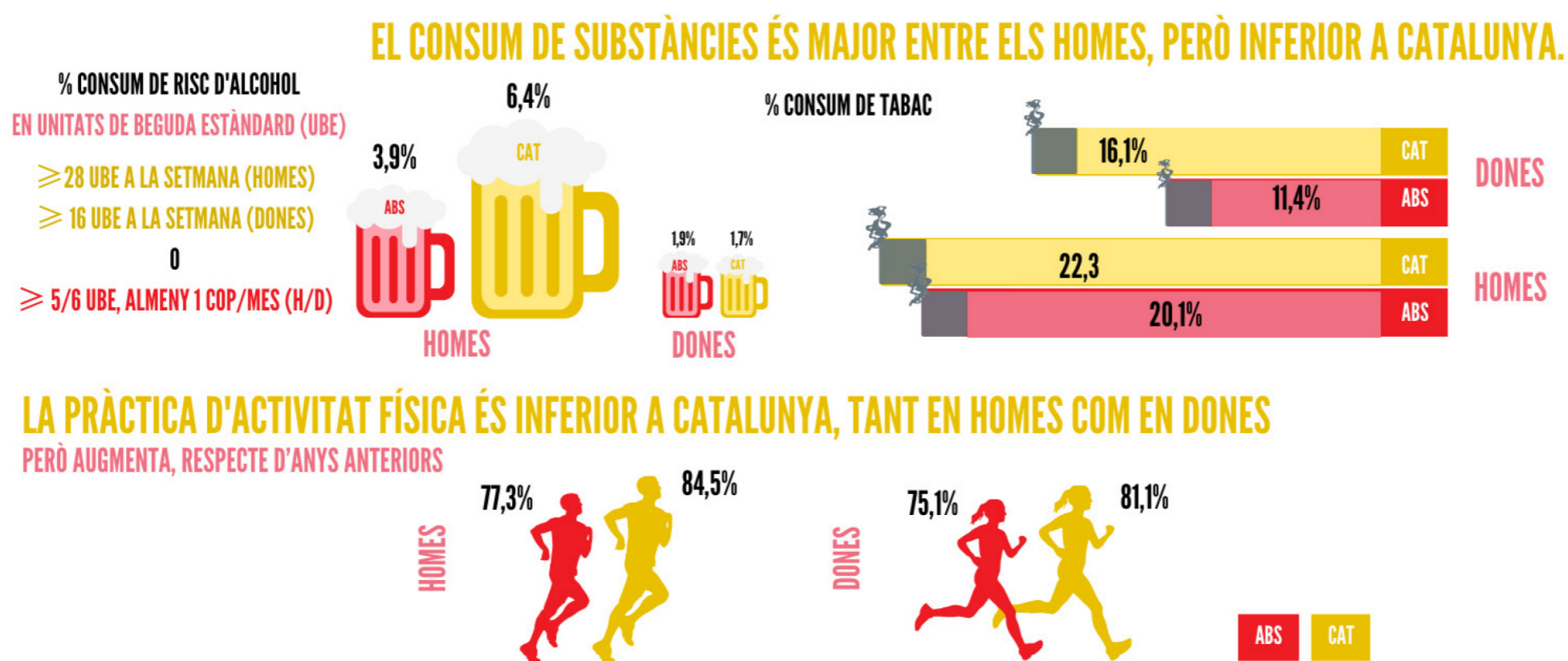

HI HA MÉS CASOS DE DIVERSITAT FUNCIONAL I DEPENDÈNCIA A OSONA QUE A LA RESTA DE CATALUNYA

Infografia 3. Resum executiu: indicadors de morbiditat. Elaboració pròpia.

Infografia 4. Resum executiu: indicadors de mortalitat. Elaboració pròpia.

Infografia 5. Resum executiu: indicadors sobre estils de vida. Elaboració pròpia.

**LA COBERTURA VACUNAL DE LA POBLACIÓ ENTRE 0-14 ANYS (91,7%),
ÉS LLEUGERAMENT SUPERIOR A LA DE CATALUNYA (88,0%).**

Infografia 6. Resum executiu: indicadors sobre pràctiques preventives. Elaboració pròpia.

**EL PERCENTATGE DE POBLACIÓ ATESA (80,6%)
ÉS SUPERIOR A LA MITJANA CATALANA (73,4%)**
5.807 PERSONES ASSIGNADES A L'ABS

**9,6% DE PERSONES MAJORS DE
75 ANYS USUÀRIES DEL SERVEI
D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA ABS (2018)**
CATALUNYA: 13,3%

EL PERCENTATGE DE PERSONES POLIMEDICADES ÉS MÉS DEL DOBLE DE LA MITJANA CATALANA

ES FA MENYS ÚS DELS SERVEI DE SALUT MENTAL QUE AL CONJUNT DE CATALUNYA
PROBABLEMENT, PER LES DIFICULTATS PER DESPLAÇAR-SE FINS A LA CONSULTA DE L'ESPECIALISTA
EXCEPTE ENTRE LES DONES MENORS DE 18 ANYS (4,6% / 3,3%)

Infografia 7. Resum executiu: indicadors sobre recursos. Elaboració pròpia.

- Entorn natural.
- Qualitat de l'aire.
- Aigua de boca apta per a consum.
- Teixit social i associatiu.

- Risc d'incendis.
- Contaminació de purins.
- Malbaratament d'aigua i llum.
- Voreres en mal estat.
- Transport públic.
- Actituds incíviques.

Infografia 8. Resum executiu: indicadors d'entorn físic. Elaboració pròpia.

5 Priorització de necessitats

En la segona sessió participativa, **es van identificar un seguit de 17 necessitats** del municipi en matèria de salut.

Partint d'aquelles propostes, es va elaborar un **llistat d'11 necessitats**, que van ser incloses en un qüestionari obert a tota la ciutadania del municipi (a partir de 15 anys).

PROPOSTES DE NECESSITATS PLANTEJADES EN LA SESSIÓ #2	NECESSITATS INCLOSES EN QÜESTIONARI DE PRIORITZACIÓ
1. Creació de noves opcions laborals, aportacions i contraprestacions pel poble i la gent.	1. Creació de noves oportunitats sociolaborals.
2. Donar a conèixer els recursos socials i els circuits a seguir.	2. Difusió dels recursos socials existents i els circuits a seguir.
3. Polítiques de dinamització per infants i joves.	3. Dinamització d'activitats d'oci saludable per a infants i joves.
4. Transport públic: accessible i amb més freqüència.	4. Foment de la mobilitat sostenible i accessible.
5. Augmentar la freqüència de transport públic amb els pobles del voltant i potenciar el transport sostenible (bicicleta, patinet...)	5. Habilitació d'espais de cura i socialització per a gent gran.
6. Centre de dia o similar.	6. Manteniment de camins rurals i el seu entorn.
7. Manteniment de camins rurals i el seu entorn.	7. Millora de les relacions socials i de les xarxes ciutadanes de suport i acompanyament.
8. Millora de la convivència.	8. Mobilització d'oferta d'habitatge, ajustada a les necessitats de la població.
9. Foment de les xarxes socials, tant de voluntariat, com intergeneracionals i d'acompanyament.	9. Promoció de l'activitat física i esportiva.
10. Habitatge amb diferents opcions segons les demandes.	10. Sensibilització sobre hàbits saludables relacionats amb la nutrició, les addiccions, el sedentarisme, el benestar emocional, la sobremedicació/automedicació, les relacions socials, etc.
11. Manteniment, potenciació i ampliació dels equipaments esportius (fer un pavelló, cobrir la piscina, camp de futbol...) per facilitar la integració dels grups vulnerables.	11. Suport a l'acollida i arrelament de persones nouvingudes.
12. Xerrades i tallers sobre hàbits saludables en: nutrició, fisioteràpia, benestar emocional, relacions socials, gestió d'emocions i habilitats comunicatives.	
13. Oferta d'activitats saludables i informar dels efectes del tabac, l'alcohol i el sedentarisme, per potenciar la vida activa i saludable.	
14. Informació dels efectes de la sobremedicació i l'automedicació (centre de salut/farmàcia).	
15. Foment de l'acollida de nouvinguts i nouvingudes.	
16. Aprendre l'idioma local.	
17. Entendre, conèixer, assumir, respectar diferències culturals i socials.	

Taula 15. Llistat de necessitats identificades en matèria de salut a Sant Bartomeu del Grau. Elaboració pròpia.

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Així doncs, amb la **finalitat de fer partícip del procés de diagnosi al conjunt de la població de Sant Bartomeu del Grau**, es va dissenyar un qüestionari participatiu, perquè la ciutadania local pogués mostrar les seves opinions respecte al **caràcter més o menys prioritari de les diverses necessitats identificades en matèria de salut**. També s'hi va incloure un camp obert, de manera que hi poguessin proposar altres necessitats, no incloses en el llistat inicial.

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU
Priorització de necessitats

Estem elaborant, amb la participació directa del veïnat, la Diagnosi de Salut de Sant Bartomeu del Grau. Aquest document ha de servir com a punt de partida per a un futur Pla Local de Salut, que recollirà projectes i accions transversals per a millorar la salut del municipi durant els següents 4 anys.

Després de 2 sessions amb el Grup d'Acció de Salut (amb representants de diverses entitats i institucions del municipi), ara demanem la teva col·laboració per a consensuar les principals problemàtiques que s'hi abordaran.

Amè quin gènere t'identifiques més? Quant fa que vius a Sant Bartomeu del Grau?

Dona Home Trans* 15-29 30-44 45-59 60 o més Tota la vida Més de 10 anys Entre 2 i 9 anys Menys de 2 anys

*La paraula trans pretén visualitzar i incloure la gran diversitat d'identitats i percepcions del gènere: transgènere, transsexuals, crossdressers, genderqueer, agènere, no-binàries, flúides, transvestides...

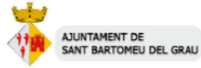

Ordena aquestes necessitats, detectades en les sessions de treball del Grup d'Acció de Salut, de més prioritàries (1) a menys prioritàries (12).

POTS ORDENAR-LES TOTES, O NOMÉS LES QUE TU CONSIDERIS MÉS RELLEVANTS.

- Creació de noves oportunitats sociolaborals.
- Difusió dels recursos socials existents i els circuits a seguir.
- Dinamització d'activitats d'oci saludable per a infants i joves.
- Foment de la mobilitat sostenible i accessible.
- Habilitació d'espais de cura i socialització per a gent gran.
- Manteniment de camins rurals i el seu entorn.
- Millora de les relacions socials i de les xarxes ciutadanes de suport i acompanyament.
- Mobilització d'oferta d'habitatge, ajustada a les necessitats de la població.
- Promoció de l'activitat física i esportiva.
- Sensibilització sobre hàbits saludables relacionats amb la nutrició, les addiccions, el sedentarisme, el benestar emocional, la sobremedicació/automedicació, les relacions socials, etc.
- Suport a l'acollida i l'arrelament de persones nouvingudes.
- Una altra. Quina? _____

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ!!

Si ho prefereixes, també pots contestar-la en línia, escanejant aquest codi QR

Imatge 13. Versió en paper del qüestionari de priorització de necessitats. Elaboració pròpia.

Aquest qüestionari comptava amb **2 versions (digital i en format paper)**, per evitar l'exclusió de persones amb dificultats per a l'accés o manipulació de dispositius electrònics, i va estar oberta durant tot el mes d'octubre de 2023.

En total, es van recollir **75 respostes** de persones majors de 15 anys (el 9,91% del total d'habitants del municipi en aquest grup d'edat). Va sorprendre, principalment, l'alta participació de dones, en comparació amb el nombre de respostes d'homes.

Infografia 9. Dades de participació del qüestionari de priorització de necessitats. Elaboració pròpia.

Gràcies a les respostes a aquest qüestionari, es va poder obtenir una idea de les principals preocupacions i prioritats relacionades amb la salut de la població de Sant Bartomeu del Grau, i es va poder **elaborar un rànquing**, que es pot consultar a la pàgina següent ([infografia 10](#)).

A més, es van recaptar **noves propostes de necessitats, 2 de les quals (disponibilitat de metge els caps de setmana i conductes incíviques) van ser incorporades**, posteriorment, al debat del Grup d'Acció de Salut. L'altra (millor oferta de transport públic) es va considerar que ja quedava recollida dins del foment de la mobilitat sostenible, que ja constava al llistat.

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

01. IMPULS D'ESPAIS PER LA GENT GRAN, I EN PARTICULAR DEL CENTRE DE DIA.
02. MANTENIMENT I CREACIÓ D'ESPAIS SEGURS PER CAMINAR.
03. FOMENT DE LA MOBILITAT SOSTENIBLE I ELIMINACIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES.
04. ESTUDI D'OPCIONS D'HABITATGE PER A LA POBLACIÓ AMB DIFERENTS NECESSITATS (JOVES, PARCEL·LES...)
05. DINAMITZACIÓ D'ACTIVITATS D'OCI PER INFANTS I JOVES.
06. POTENCIACIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I ESPORTIVA.
07. SENSIBILITZACIÓ I CONSCIENCIACIÓ SOBRE HÀBITS SALUDABLES (NUTRICIÓ, ADDICCIONS, BENESTAR EMOCIONAL...).
08. PROMOCIÓ DE LES XARXES SOCIALS DE SUPORT (VOLUNTARIAT, AJUDA ENTITATS...).
09. CAPACITACIÓ I EMPODERAMENT PER ACONSEGUIR NOVES OPORTUNITATS DE TREBALL.
10. UNA ALTRA [VEURE IMATGE LATERAL]
11. DIFUSIÓ DELS RECURSOS SOCIALS EXISTENTS I ELS CIRCUITS A SEGUIR.
12. SUPORT A L'ACOLLIDA I L'ARRELAMENT DE PERSONES NOUVINGUDES.

ELS MÉS REPETITS

Infografia 10. Priorització de necessitats en matèria de salut a Sant Bartomeu del Grau, d'acord amb les respostes del qüestionari participatiu. Elaboració pròpia.

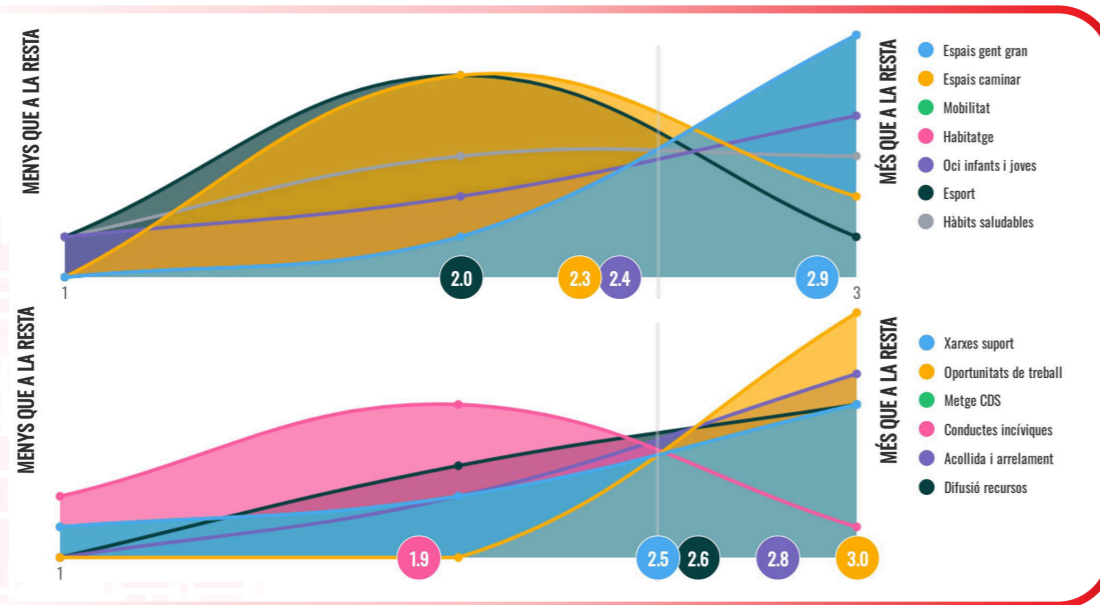
DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

No obstant això, es va considerar que aquesta classificació, en funció del “bé comú” (allò que opina la majoria de la població), no era suficient per a determinar la prelación definitiva de necessitats, per diversos motius:

- Existència de biaixos en la població participant en el qüestionari. A més de representar un percentatge minoritari del conjunt de la ciutadania del municipi, a la infografia 9 observem una manca de representativitat pel que fa a la seva edat, gènere i origen.
- Anàlisi univectorial. Per tal d'assegurar l'eficàcia i eficiència de les accions que s'hi puguin implementar a posteriori, és convenient tenir en compte, complementàriament, altres enfocaments en la selecció i prioritització de necessitats.

Per aquestes raons, es va proposar a les persones membres del GAS, a la sessió participativa del 29 de novembre, que valoressin cadascuna de les necessitats incloses al qüestionari (i les 2 afegides posteriorment), d'acord amb 2 vectors addicionals:

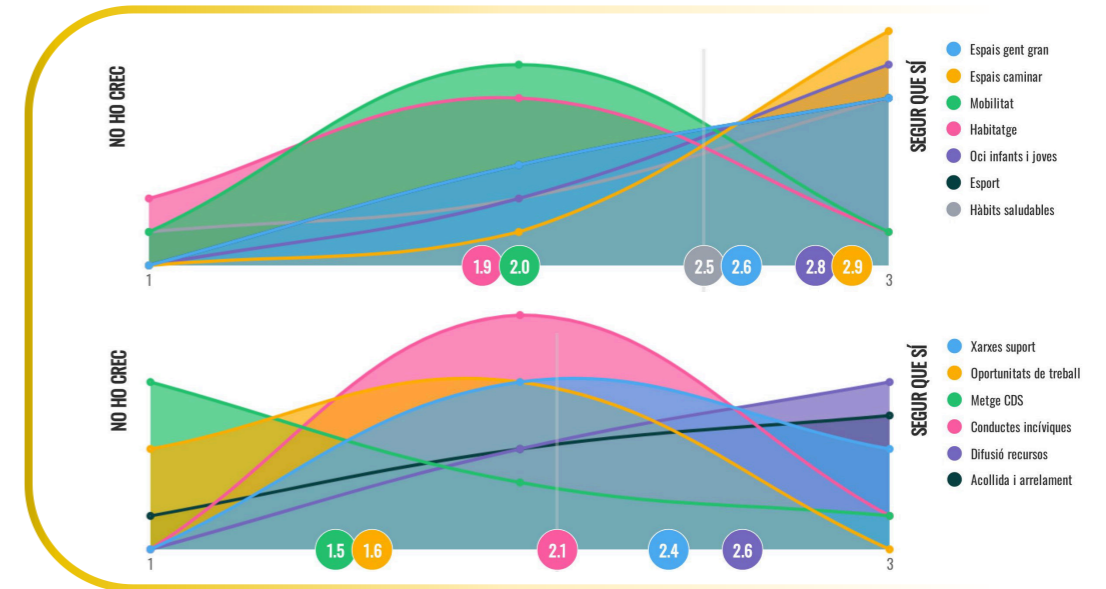
- Equitat.** Tenint en compte el potencial “efecte palanca”²¹ d'aquestes necessitats en l'estat de salut dels col·lectius identificats com a més vulnerables.

Gràfica 34. Valoracions del GAS de les necessitats en matèria de salut, d'acord amb el criteri d'equitat. Elaboració pròpia.

²¹ En l'àmbit social, entenem "l'efecte palanca" (o efecte multiplicador) com la possibilitat d'originar canvis significatius en una situació inicial, a partir de petites intervencions.

- Capacitat tècnica i econòmica.** Prenent consciència dels recursos disponibles i de la normativa existent, amb l'objectiu de garantir la viabilitat de les accions plantejades.

Gràfica 35. Valoracions del GAS de les necessitats en matèria de salut, d'acord amb el criteri de capacitat. Elaboració pròpia.

Gràcies a aquest exercici, i transformant les puntuacions del qüestionari en valors entre 1 i 3 (essent 1 gens prioritari i 3 molt prioritari), resulta la següent prelación final de necessitats:

	BÉ COMÚ	EQUITAT	CAPACITAT	MITJANA
Impuls d'espais per a la gent gran, i en particular del centre de dia	3	2,9	2,5	2,80
Manteniment i creació d'espais segurs per caminar.	3	2,3	2,9	2,73
Foment de la mobilitat sostenible i eliminació de barreres arquitectòniques	3	2,9	2	2,63
Estudi d'opcions d'habitatge per a la població amb diferents necessitats	3	2,9	1,9	2,60
Dinamització d'activitats d'oci per infants i joves	2,5	2,4	2,8	2,57
Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables	2,5	2,3	2,5	2,43
Potenciació de l'activitat física i esportiva	2,5	2	2,6	2,37
Promoció de les xarxes socials de suport	2	2,5	2,4	2,30
Difusió dels recursos socials existents i els circuits a seguir	1,5	2,6	2,6	2,23
Capacitació i empoderament per aconseguir noves oportunitats de treball	2	3	1,6	2,20
Suport a l'acollida i l'arrelament de persones novvingudes	1	2,8	2,4	2,07
Disponibilitat de metge els caps de setmana	2	2,5	1,5	2,00
Prevençió i reducció de les conductes incíviques al municipi	2	1,9	2,1	2,00

Taula 16. Priorització multivectorial de les necessitats en matèria de salut. Elaboració pròpia.

DIAGNOSI DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2023

Finalment, a efectes purament pràctics, les hem agrupat, d'acord amb la puntuació mitjana indicada a la taula 16, en **necessitats de prioritat alta, mitjana i baixa**, la qual cosa facilitarà la **calendarització del futur Pla d'Acció i la distribució dels recursos** econòmics, tècnics i humans disponibles.

PRIORITAT ALTA (≥ 2,60 punts)	PRIORITAT MITJANA (entre 2,21 i 2,59 punts)	PRIORITAT BAIXA (≤ 2,20 punts)
Impuls d'espais per a la gent gran, i en particular del centre de dia.	Dinamització d'activitats d'oci per infants i joves.	Capacitació i empoderament per aconseguir noves oportunitats de treball.
Manteniment i creació d'espais segurs per caminar.	Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables (nutrició, addiccions, benestar emocional...).	Suport a l'acollida i l'arrelament de persones nouvingudes.
Foment de la mobilitat sostenible i eliminació de barreres arquitectòniques.	Potenciació de l'activitat física i esportiva.	Disponibilitat de metge els caps de setmana.
Estudi d'opcions d'habitatge per a la població amb diferents necessitats (joves, parcel·les...).	Promoció de les xarxes socials de suport (voluntariat, ajuda a entitats...).	Prevenició i reducció de les conductes incíviques al municipi.
	Difusió dels recursos socials existents i els circuits a seguir.	

Taula 17. Necessitats en matèria de salut de prioritat alta, mitjana i baixa. Elaboració pròpia.

6 Glossari

ABS: Àrea Bàsica de Salut.

AGA: Àrea de Gestió Assistencial.

ASPC: Agència de Salut Pública de Catalunya.

ATDOM: Programa d'Atenció Domiciliària.

CSM: Centres de Salut Mental ambulatoris.

COSS: Consorci d'Osona de Serveis Socials.

DACC: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

EAP: Equip d'Atenció Primària.

GM: Grup Motor.

GAS: Grup d'Acció de Salut.

ICS: Institut Català de la Salut.

ICQA: Índex Català de Qualitat de l'Aire.

Idescat: Institut d'Estadística de Catalunya.

IST: Índex socioeconòmic territorial.

LLI: Llindar d'Informació.

LLA: Llindar d'Alerta.

PINSAP: Pla intersectorial i interdepartamental de salut pública.

RFDB: Renda familiar disponible bruta.

RS: Regió Sanitària.

SBG: Sant Bartomeu del Grau.

SIAD: Servei d'Informació i Atenció a les Dones.

SINAC: Sistema d'Informació Nacional d'Aigües de Consum.

SOAF: Servei d'Orientació i Atenció a les Famílies.

TME: Taxa de Mortalitat Estandarditzada.

UBE: Unitat de Beguda Estàndard.

VOPS: Valor Objectiu de Protecció de la Salut humana.

VOPV: Valor Objectiu de Protecció de la Vegetació.

XVPCA: Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica.

ZQA: Zona de Qualitat de l'Aire.

7 Índex de figures

1. Gràfiques

- G1. [Evolució en el nombre d'habitants durant el segle XX.](#)
- G2. [Evolució en el nombre d'habitants des de 1998.](#)
- G3. [Piràmide de població de SBG.](#)
- G4. [Població de l'ABS Lluçanès i SBG, per grans grups d'edat i sexe.](#)
- G5. [Percentatge de gent de 75 anys i més, que viu sola.](#)
- G6. [Percentatge de població amb nacionalitat d'un país en vies de desenvolupament.](#)
- G7. [Evolució de la taxa d'atur a SBG i Catalunya.](#)
- G8. [Taxa d'atur registral estimada per sexe i edat, abril de 2023.](#)
- G9. [Nivell d'instrucció insuficient a l'ABS Lluçanès i Catalunya, any 2018.](#)
- G10. [Població exempta de copagament de farmàcia, per sexe, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G11. [Principals trastorns de salut mental, en persones de 18 anys i més \(%\) ateses en centres de salut mental ambulatoris, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G12. [Principals trastorns de salut mental, en persones de menys de 18 anys \(%\) ateses en centres de salut mental ambulatoris, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G13. [Població amb excés de pes, sobrepès i obesitat \(%\), 6-12 anys, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G14. [Població amb excés de pes, sobrepès i obesitat \(%\), 18-74 anys, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G15. [Autopercepció de l'estat de salut \(%\), AGA Osona i Catalunya.](#)
- G16. [Població de 15 y més anys \(%\) amb diversitat funcional, 2015-2018, AGA Osona i Catalunya.](#)
- G17. [Població de 15 y més anys \(%\) amb dependència, 2015-2018, AGA Osona i Catalunya.](#)
- G18. [Esperança de vida en néixer \(anys\), 2014-2018, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G19. [TME per 100.000 habitants 2014-2018, amb intervals de confiança del 95%, ABS propers i Catalunya.](#)
- G20. [5 primeres causes de mortalitat per 100.000 habitants, per sexe, 2014-2018, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G21. [Consum de tabac de la població assignada a l'EAP \(% brut, 2018\), de 15 anys i més, per sexe, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G22. [Consum de risc d'alcohol de la població de 15 anys i més \(% brut, 2018\), per sexe, AGA Osona i Catalunya.](#)
- G23. [Activitat física saludable de la població entre 15 i 69 anys \(% brut, 2015-2018\), per sexe, AGA Osona i Catalunya.](#)
- G24. [Adherència a la dieta mediterrània en població de 15 anys \(% brut, 2015-2018\), per sexe, AGA Osona i Catalunya.](#)
- G25. [Cobertura vacunal de la població infantil de 0-14 anys \(2018\), ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G26. [Cobertura vacunal de la població infantil menor de 12 mesos \(2018\), ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G27. [Població assignada i atesa a l'EAP \(% , 2018\), i mitjana de visites, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G28. [Població assignada a l'EAP, de 75 anys o més, atesa a l'ATDOM \(% , 2018\), ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G29. [Població atesa a CSM \(% , 2018\), per sexe i grups d'edat, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G30. [Població assignada a l'EAP, de 75 anys o més, atesa a l'ATDOM \(% , 2018\), ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G31. [Taxa de població polimedicada cada 100.000 habitants \(2018\), ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- G32. [Escala de colors i nomenclatures de l'ICQA.](#)
- G33. [ICQA de Vic, sèrie temporal 2016-2022.](#)
- G34. [Valoracions del GAS de les necessitats en matèria de salut, d'acord amb el criteri d'equitat.](#)
- G35. [Valoracions del GAS de les necessitats en matèria de salut, d'acord amb el criteri de capacitat.](#)

2. Imatges

- Img1. [Determinants socials de la salut. Adaptació de Dahlgren, G and Whitehead, M \(1991\).](#)
- Img2. [Treball en grups durant la primera sessió participativa del GAS \(21 de juny\).](#)
- Img3. [Aportacions de les persones participants sobre l'estat de la salut a Sant Bartomeu del Grau \(21 de juny\).](#)
- Img4. [Exercici de relaxació, a l'inici de la segona sessió \(6 de juliol\).](#)
- Img5. [Dossiers participatius sobre problemàtiques, necessitats i reptes en matèria de salut. \(6 de juliol\).](#)
- Img6. [Dinàmica d'anàlisi i millora del resum executiu de la Diagnosi de Salut \(29 de novembre\).](#)
- Img7. [Panoràmica de Sant Bartomeu del Grau.](#)
- Img8. [Font del Vicari.](#)
- Img9. [Sardanes amb la Cobla Canigó \(inauguració de la plaça Dr. Griera\).](#)
- Img10. [Centre BTT Lluçanès. Ruta 7: El Sorreigs \(ruta vermella\).](#)
- Img11. [Festa de l'arbre.](#)
- Img12. [Centre d'Atenció Primària de Sant Bartomeu del Grau.](#)
- Img13. [Versió en paper del qüestionari de prioritització de necessitats.](#)

3. Infografies

- Inf1. [Resum executiu: indicadors demogràfics.](#)
- Inf2. [Resum executiu: indicadors socioeconòmics.](#)
- Inf3. [Resum executiu: indicadors de morbiditat.](#)
- Inf4. [Resum executiu: indicadors de mortalitat.](#)
- Inf5. [Resum executiu: indicadors sobre estils de vida.](#)
- Inf6. [Resum executiu: indicadors sobre pràctiques preventives.](#)
- Inf7. [Resum executiu: indicadors sobre recursos.](#)
- Inf8. [Resum executiu: indicadors d'entorn físic.](#)
- Inf9. [Dades de participació del qüestionari de prioritització de necessitats.](#)
- Inf10. [Priorització de necessitats en matèria de salut a Sant Bartomeu del Grau, d'acord amb les respostes del qüestionari participatiu.](#)

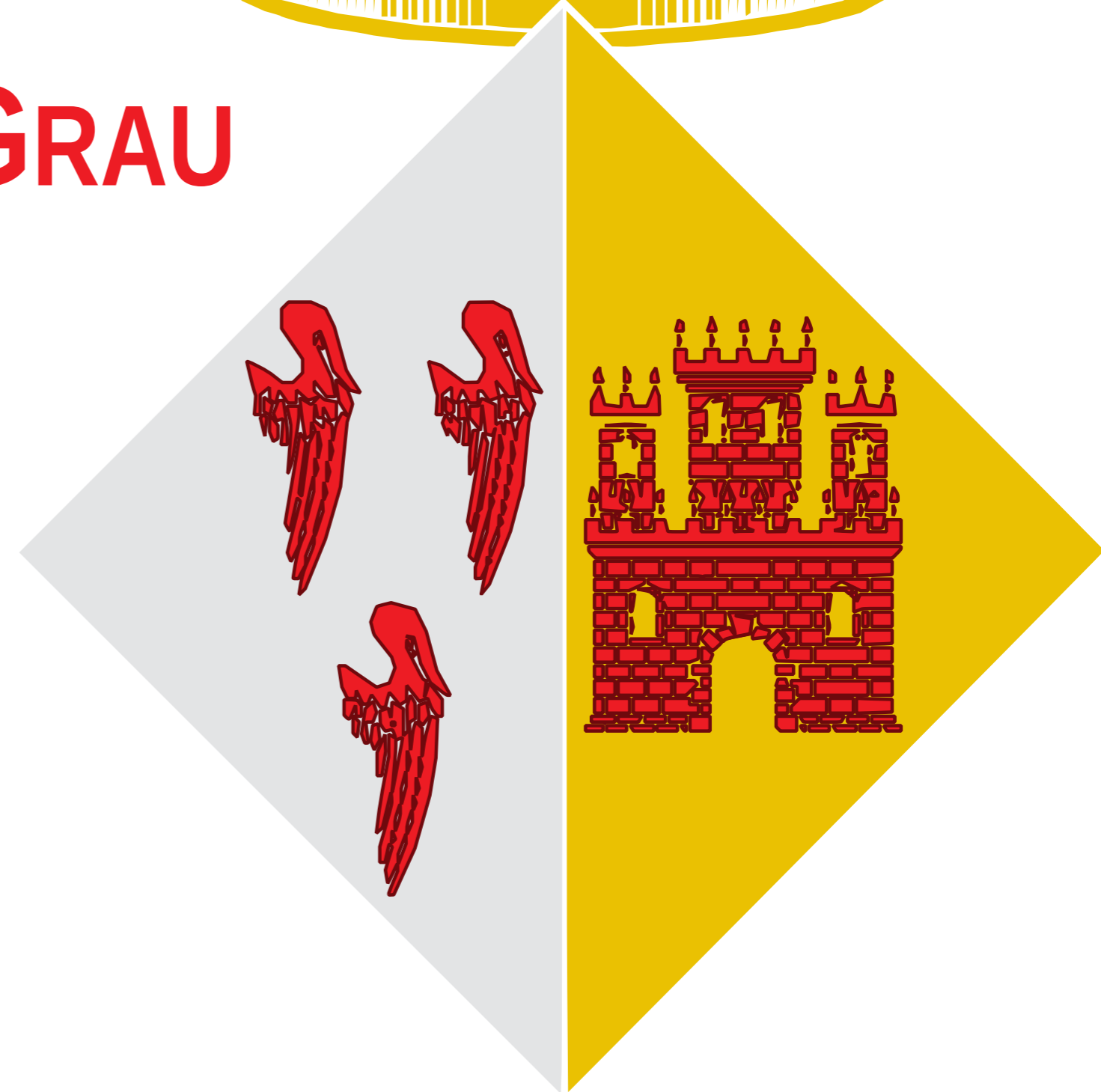
4. Taules

- T1. [Persones membres del Grup d'Acció de Salut.](#)
- T2. [Municipis que formen part de l'ABS Lluçanès.](#)
- T3. [Comparativa de densitats de població.](#)
- T4. [Índex d'envelliment, sobreenvelliment i masculinitat.](#)
- T5. [Índex socioeconòmic territorial, any 2018.](#)
- T6. [Taxa d'atur a SBG, Osona i Catalunya, abril de 2023.](#)
- T7. [Renda Familiar Disponible Bruta, per habitant, any 2020.](#)
- T8. [Estadístiques de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials, SBG.](#)
- T9. [Nivell de formació assolit, any 2020.](#)
- T10. [Ordre de les principals causes de morbiditat, per edat i sexe, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- T11. [Ordre de les principals causes de mortalitat, per sexe, ABS Lluçanès i Catalunya.](#)
- T12. [Definició de "consum de risc d'alcohol".](#)
- T13. [Mitjana anual ICQA 2022 a la Plana de Vic.](#)
- T14. [Generació de residus i recollida selectiva, SBG, Osona i Catalunya.](#)
- T15. [Llistat de necessitats identificades en matèria de salut a Sant Bartomeu del Grau.](#)
- T16. [Priorització multivectorial de les necessitats en matèria de salut.](#)
- T17. [Necessitats en matèria de salut de prioritat alta, mitjana i baixa.](#)

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU

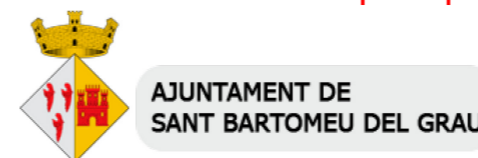
2025-2028

GRÀCIES

A totes las persones, entitats i institucions que han col·laborat activament en el disseny d'aquest
PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU

Impulsat per:

Disseny, redacció i maquetació del document:

Amb el suport de:

0 Índex

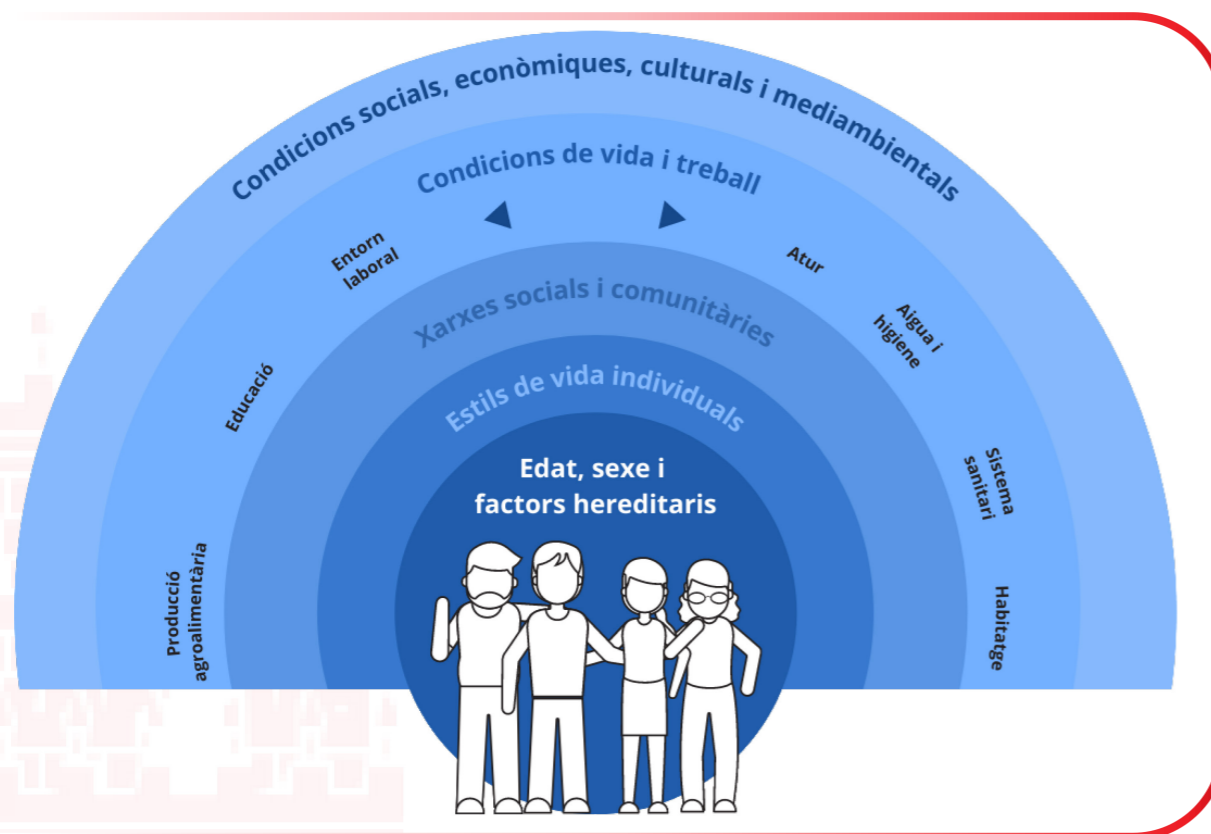
1. Introducció	4
2. Organització i fases	5
3. Resum de la diagnosi	7
4. Reptes i accions	14
4.1. Repte 1: Governança saludable	17
4.2. Repte 2: Vida saludable	19
4.3. Repte 3: Comunitat saludable	22
5. Seguiment i avaluació	24
6. Índex de figures	26

1 Introducció

La Constitució de l'Organització Mundial de la Salut, l'any 1946, ja va definir **la salut com quelcom transversal i social**. Efectivament, si analitzem la salut des d'una perspectiva ampla, ens adonem, ràpidament, que la majoria dels seus factors determinants es troben fora del sistema sanitari, de manera que, per assolir una atenció integral centrada en la persona i la comunitat, cal la acció transversal i conjunta d'institucions públiques i població civil.

El **Pla intersectorial i interdepartamental de salut pública (PINSAP)** és la figura que estableix la Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública, per dur a terme intervencions sobre els determinants de la salut de la població que requereixen un abordatge conjunt des de molts sectors socials i les administracions autonòmiques i locals.

Imatge 1. Determinants socials de la salut. Adaptació de Dahlgren, G and Whitehead, M (1991).

¹ Carta d'Ottawa per a la promoció de la salut (1986).

“ La Salut es crea en el context de la vida diària, quotidiana:
On la gent Viu, Estima, Treballa i Juga ¹ ”

Així doncs, **la salut comunitària es dona a la interfase entre l'atenció primària i la salut pública**, en un territori concret, amb la finalitat de generar salut i benestar, i s'ha d'abordar mitjançant un cicle continu, amb diverses fases:

1. Establiment d'**aliances** per al treball comunitari en salut.
2. **Identificació** de necessitats i actius.
3. **Priorització** de necessitats. Amb la participació activa de la població.
4. **Planificació i actuació**. Donant respostes adequades a les especificitats del territori.
5. **Seguiment i avaluació**. Fonamental per valorar l'efectivitat i els resultats de les accions programades i executades.

Partint de tots aquests antecedents, l'any 2023, l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau va posar en marxa, en col·laboració amb l'Equip d'Atenció Primària de l'Àrea Bàsica de Salut (ABS) del Lluçanès, una **Diagnosi de salut del municipi**, involucrant-hi, a més de les institucions promotores, múltiples representants de la societat civil, amb els quals es va constituir el primer **Grup d'Acció de Salut** del municipi.

Un cop assolida aquesta fita, i mantenint tant l'**esperit participatiu** com l'**enfocament transversal** de la salut aplicats durant la fase de diagnosi, l'Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau, amb el **suport de la Diputació de Barcelona**, i la col·laboració de tots els agents públics i privats que ja formaven part del Grup d'Acció de Salut, va voler donar continuïtat a aquest procés, amb la redacció del present **Pla d'acció**, que estableix les **accions que es duran a terme** durant els propers quatre anys en matèria de salut pública.

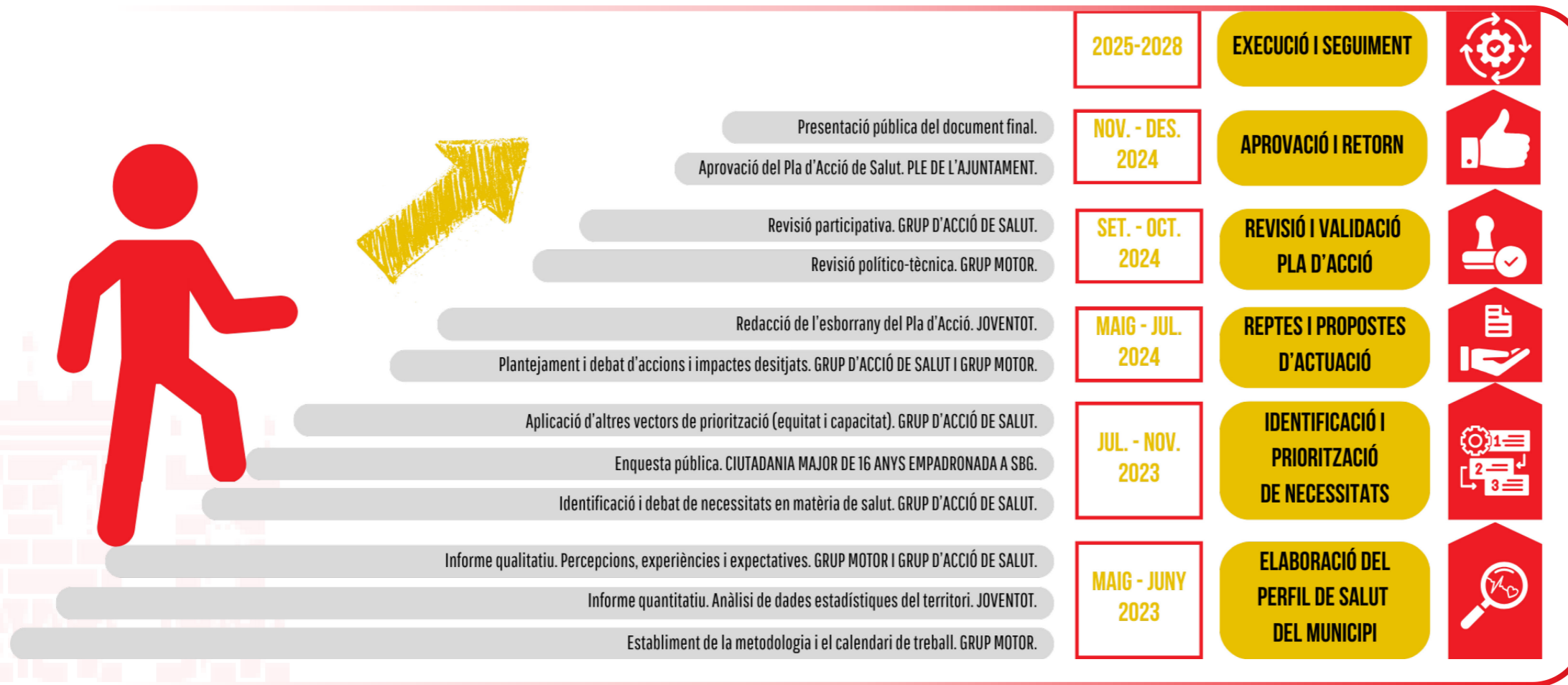
Aquest és, doncs, un **document orientat a la pràctica**, que guiarà l'acció política i tècnica de l'Ajuntament, i que buscarà implicar tota la població en la millora de la seva salut, individual i comunitària.

2 Organització i fases

Aquest Pla d'Acció s'ha elaborat d'acord amb les pautes fixades a la *Guia pràctica per a l'elaboració d'un pla local de salut per a municipis menors de 10.000 habitants* (Diputació de Barcelona, 2020), posant l'èmfasi, molt especialment, en el **component participatiu del procés**, així com en el seu **potencial d'empoderament en salut**, tant individual com col·lectiu i comunitari, per a totes les persones i entitats implicades.

“ Incloure la diversitat d'actors del territori en la fase de prioritació, potencia la vinculació i apropiació del PLS, i contribueix a generar complicitats, nous protagonismes i a una percepció de corresponsabilització i empoderament ² ”

Com ja s'ha exposat a la introducció, el treball d'elaboració del Pla de Salut es va iniciar l'any 2023, amb la confecció de la Diagnosi de Salut del municipi, mentre que el Pla d'Acció es va dissenyar, també de manera col·laborativa, durant l'any 2024. D'aquesta manera, tenint també en compte la seva execució, seguiment i avaluació, **podem parlar d'un procés de 6 fases.**

Infografia 1. Fases d'elaboració del Pla Local de Salut de Sant Bartomeu del Grau 2025-2028. Elaboració pròpia.

² Decàleg del model d'atenció primària i comunitària (Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, 2020).

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

Buscant l'equilibri entre la gestió eficaç del temps i la participació directa del veïnat, **les diferents tasques es van organitzar en tres grups** (per les característiques sociodemogràfiques del municipi, no es va considerar necessari convocar grups sectorials específics, de manera independent).

GRUP MOTOR		Regidoria d'Educació i Salut	1	Lideratge del procés.
		Treballadora Social ABS Lluçanès	2	Determinació metodologia i calendari.
		Metge ABS Lluçanès	3	Gestió d'espais i eines de treball.
		Treballadora Social Lluçanès COSS	4	Coordinació amb suport extern.
		Educadora Social Lluçanès COSS	5	Redacció del PLS.
GRUP D'ACCIÓ DE SALUT		Alcaldia	1	Anàlisi qualitatiu del perfil de salut.
		Associació de jubilats	2	Identificació i prioritització de necessitats i reptes
		Bastoners		
		Donants de Sang	3	Proposta col·laborativa d'actuacions.
		Associació Cor del Grau		
		Esplai Marcianet		
		Grallets	4	Revisió i validació del Pla d'acció.
		Grup La Cucafera		
		Comissió de Joves		
		AFA EP La Monjoia		
AFA E.E.I. El Patufet	5	Seguiment i avaluació del PLS.		
Amb uns altres ulls				
C.E. Miraboira				
Voluntaris d'Osona Contra el Càncer				
Gegants				
GALOP SBG	1	Contribució a la prioritització de necessitats.		
Assoc. Empresaris SBG				
Club Ciclista SBG	2	Retorn del procés de disseny i elaboració del PLS.		
Escola Pública La Monjoia				
Escola Bressol El Patufet				
Espai de Dia				
Agència de Salut Pública de Catalunya				
Professionals de salut locals				
CIUTADANIA DE SANT BARTOMEU DEL GRAU				
		1	Contribució a la prioritització de necessitats.	
		2	Retorn del procés de disseny i elaboració del PLS.	

Taula 1. Organització de tasques per a l'elaboració del Pla Local de Salut de Sant Bartomeu del Grau. Elaboració pròpia.

Imatge 2. Presentació pública de la Diagnosi de Salut de Sant Bartomeu del Grau (7 d'abril de 2024).

3 Resum de la diagnosi

Elaborar un PLS requereix conèixer la situació o estat de salut i benestar de la població del municipi on es portarà a terme³

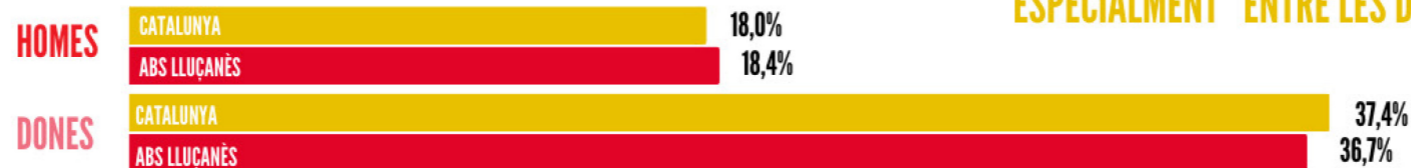
924 PERSONES VIUEN A SANT BARTOMEU DEL GRAU (2022)

439 DONES | 485 HOMES

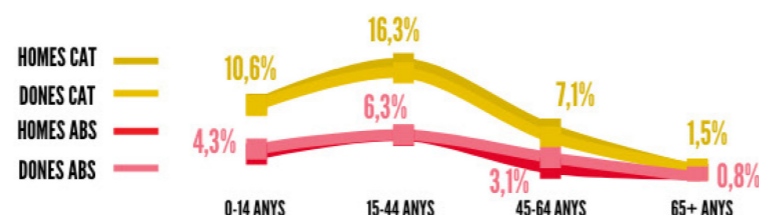
PREOCUPA LA DESCOMPENSACIÓ ENTRE NOMBRE D'HOMES I DE DONES (MOLT SUPERIOR QUE A CATALUNYA I OSONA)

I ES CONSIDEREN VULNERABLES LES PERSONES GRANS QUE VIUEN SOLES ESPECIALMENT ENTRE LES DONES

AIXÍ COM ELS COL·LECTIUS D'INFANTS I JOVES DEL MUNICIPI

TAMBÉ PREOCUPA L'ACOLLIDA I ARRELAMENT DE PERSONES NOUINGUDES AL MUNICIPI

TOT I QUE EL % DE PERSONES AMB NACIONALITAT DE PAISOS EN VÍES DE DESENVOLUPAMENT, ÉS BASTANT BAIX

Infografia 2. Resum executiu: indicadors demogràfics. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

³ Guia pràctica per a l'elaboració d'un pla local de salut per a municipis menors de 10.000 habitants (Diputació de Barcelona, 2020). Redactada per la Cooperativa Etcèteres.

LA RENDA BRUTA FAMILIAR DISPONIBLE PER HABITANT ÉS DE 17.700€ (2020)
MOLT SIMILAR A LA MITJANA DE CATALUNYA (17.600€)

LA TAXA D'ATUR FEMENINA (13,09%) ÉS MOLT SUPERIOR A LA MASCULINA (6,83%)

LA PROPORCIÓ ÉS ENCARA MAJOR EN EL GRUP ENTRE 35 I 44 ANYS (3,28% HOMES / 13,79%).

PROBABLEMENT, PEL REPARTIMENT DESIGUAL DE LES TASQUES DE CURES (TANT A CASA, COM EN LLOCS DE TREBALL NO LEGALITZATS).

POBLACIÓ BENEFICIÀRIA D'AJUTS O PRESTACIONS

RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

13 PERSONES BENEFICIÀRIES (2022)

POBLACIÓ AMB EXEMPCIÓ DE COPAGAMENT A LES FARMÀCIES

SUBMINISTRAMENTS

10 FAMÍLIES BENEFICIÀRIES (2021)

FINS ALS 75 ANYS, EL % DE POBLACIÓ AMB FORMACIÓ PRIMÀRIA O SENSE ESTUDIS ÉS SIMILAR A CATALUNYA
EN CANVI, A PARTIR DELS 75 ANYS ÉS MOLT SUPERIOR

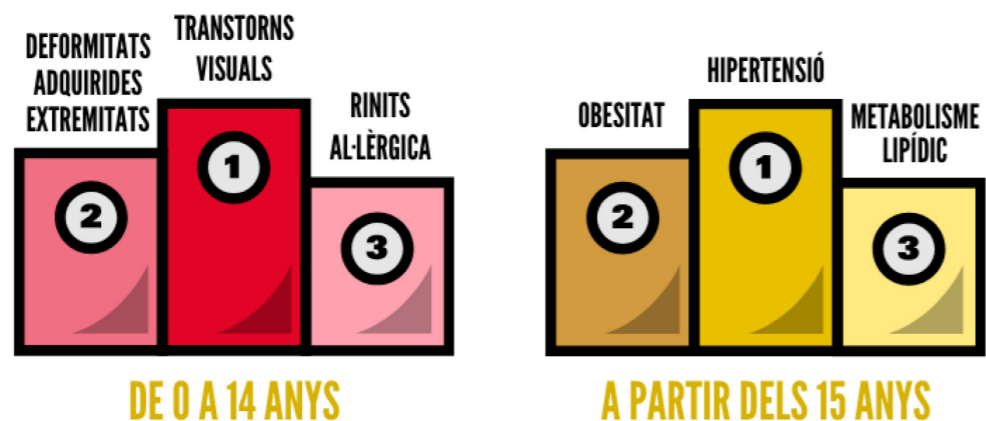
EXISTÈNCIA DE 10 HABITATGES OCUPATS IL-LEGALMENT, QUE GENEREN INCIDENTS AL SEU ENTORN

Infografia 3. Resum executiu: indicadors socioeconòmics. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

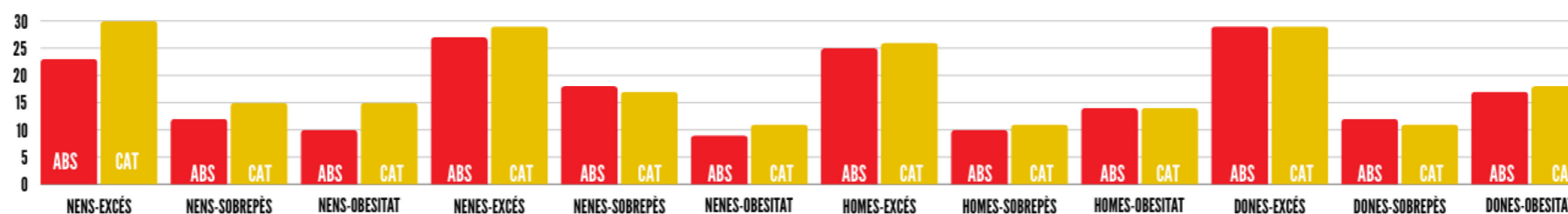
PRINCIPALS CAUSES DE MALALTIA...

... I DE CONSULTES DE SALUT MENTAL PREOCUPA FORÇA A LA POBLACIÓ

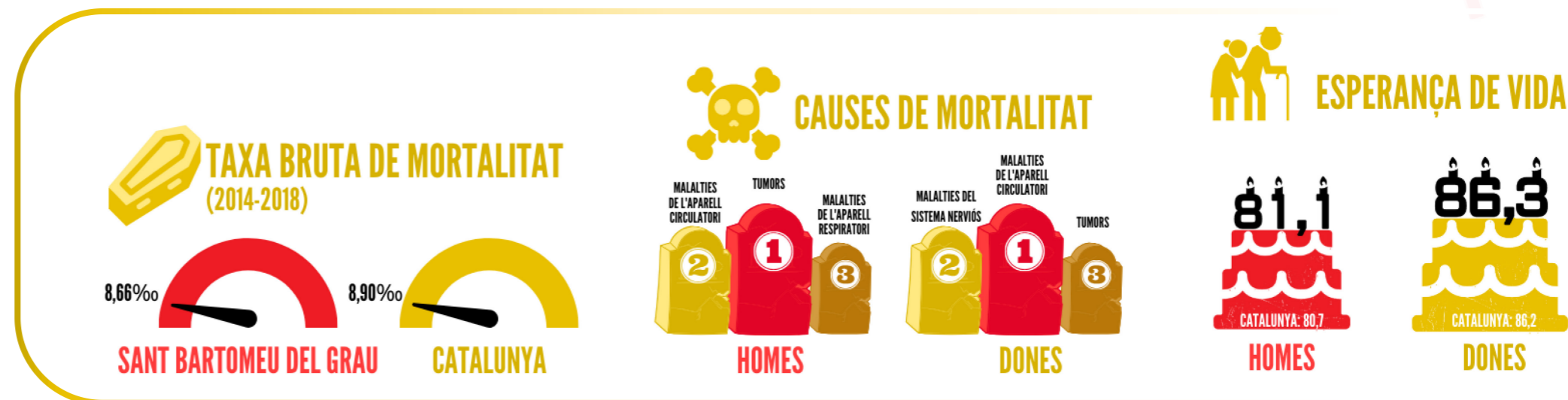

HI HA MENYS EXCÉS DE PES/OBESITAT INFANTIL QUE AL CONJUNT DE CATALUNYA
 ENTRE ELS ADULTS ÉS MOLT SIMILAR A LA MITJANA, EN AMB DÒS SEXES

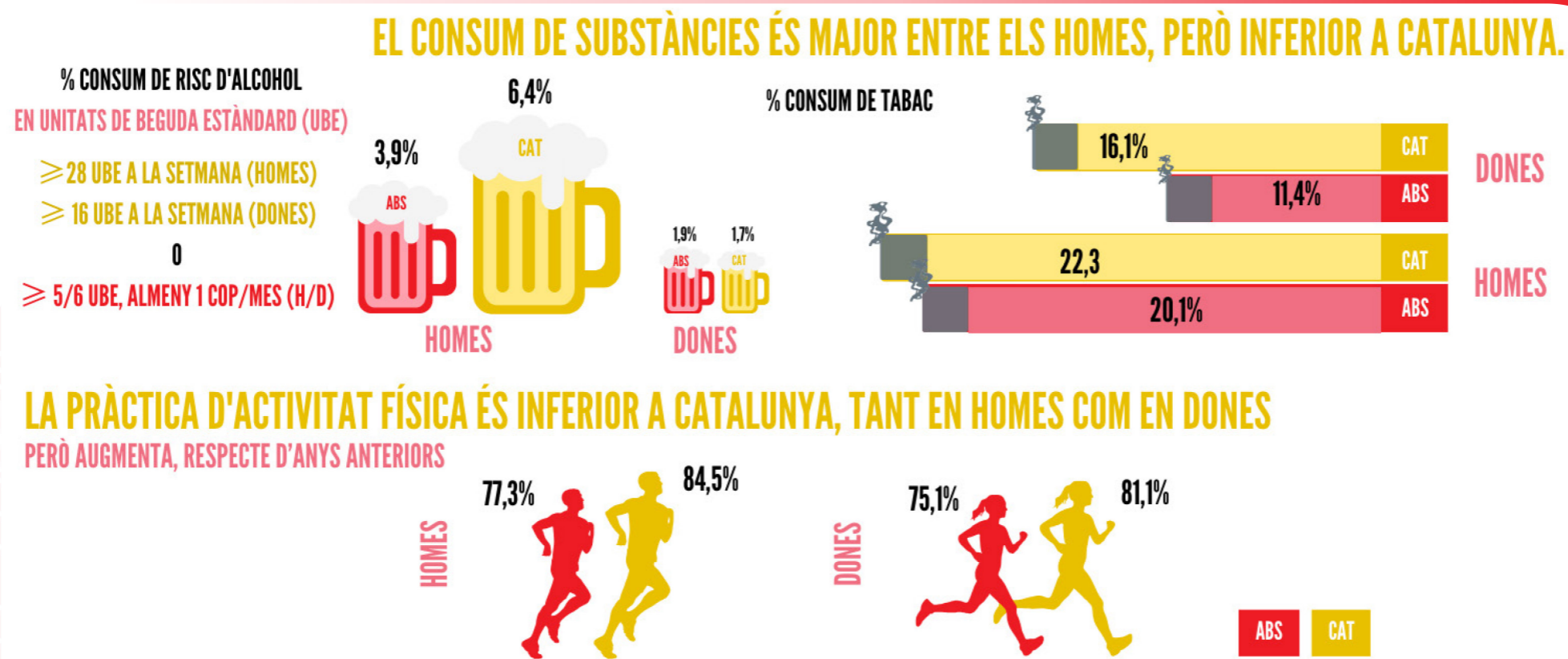

HI HA MÉS CASOS DE DIVERSITAT FUNCIONAL I DEPENDÈNCIA A OSONA QUE A LA RESTA DE CATALUNYA

Infografia 4. Resum executiu: indicadors de morbiditat. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

Infografia 5. Resum executiu: indicadors de mortalitat. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

Infografia 6. Resum executiu: indicadors sobre estils de vida. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

**LA COBERTURA VACUNAL DE LA POBLACIÓ ENTRE 0-14 ANYS (91,7%),
ÉS LLEUGERAMENT SUPERIOR A LA DE CATALUNYA (88,0%).**

Infografia 7. Resum executiu: indicadors sobre pràctiques preventives. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

**EL PERCENTATGE DE POBLACIÓ ATESA (80,6%)
ÉS SUPERIOR A LA MITJANA CATALANA (73,4%)
5.807 PERSONES ASSIGNADES A L'ABS**

**9,6% DE PERSONES MAJORS DE
75 ANYS USUÀRIES DEL SERVEI
D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA ABS (2018)
CATALUNYA: 13,3%**

EL PERCENTATGE DE PERSONES POLIMEDICADES ÉS MÉS DEL DOBLE DE LA MITJANA CATALANA

**ES FA MENYS ÚS DELS SERVEI DE SALUT MENTAL QUE AL CONJUNT DE CATALUNYA
PROBABLEMENT, PER LES DIFICULTATS PER DESPLAÇAR-SE FINS A LA CONSULTA DE L'ESPECIALISTA
EXCEPTE ENTRE LES DONES MENORS DE 18 ANYS (4,6% / 3,3%)**

Infografia 8. Resum executiu: indicadors sobre recursos. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

- Entorn natural.
- Qualitat de l'aire.
- Aigua de boca apta per a consum.
- Teixit social i associatiu.

- Risc d'incendis.
- Contaminació de purins.
- Malbaratament d'aigua i llum.
- Voreres en mal estat.
- Transport públic.
- Actituds incíviques.

Infografia 9. Resum executiu: indicadors d'entorn físic. Diagnosi de salut de Sant Bartomeu del Grau (2023).

01. IMPULS D'ESPAYS PER LA GENT GRAN, I EN PARTICULAR DEL CENTRE DE DIA.
02. MANTENIMENT I CREACIÓ D'ESPAYS SEGURS PER CAMINAR.
03. FOMENT DE LA MOBILITAT SOSTENIBLE I ELIMINACIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES.
04. ESTUDI D'OPCIÓNS D'HABITATGE PER A LA POBLACIÓ AMB DIFERENTS NECESSITATS (JOVES, PARCEL·LES...)
05. DINAMITZACIÓ D'ACTIVITATS D'OCI PER INFANTS I JOVES.
06. POTENCIACIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I ESPORTIVA.
07. SENSIBILITZACIÓ I CONSCIENCIACIÓ SOBRE HÀBITS SALUDABLES (NUTRICIÓ, ADDICCIONS, BENESTAR EMOCIONAL...).
08. PROMOCIÓ DE LES XARXES SOCIALS DE SUPORT (VOLUNTARIAT, AJUDA ENTITATS...).
09. CAPACITACIÓ I EMPODERAMENT PER ACONSEGUIR NOVES OPORTUNITATS DE TREBALL.
10. UNA ALTRA [VEURE IMATGE LATERAL]
11. DIFUSIÓ DELS RECURSOS SOCIALS EXISTENTS I ELS CIRCUITS A SEGUIR.
12. SUPORT A L'ACOLLIDA I L'ARRELAMENT DE PERSONES NOUVINGUDES.

ELS MÉS REPETITS

Infografia 10. Priorització de necessitats en matèria de salut a Sant Bartomeu del Grau, d'acord amb les respostes del qüestionari participatiu. Elaboració pròpia.

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

A partir de la diagnosi quantitativa i qualitativa, i amb la participació directa de la ciutadania (mitjançant un qüestionari), el Grup d'Acció de Salut va identificar i prioritzar les següents necessitats en matèria de salut al municipi, per tal de facilitar la **calendarització del present Pla d'Acció** i la **distribució dels recursos** econòmics, tècnics i humans disponibles.

Infografia 11. Necessitats en matèria de salut de prioritat alta, mitjana i baixa, d'acord amb la Diagnosi de salut 2023. Elaboració pròpia.

4 Reptes i accions

Entre els mesos de maig i juliol de 2024 es van dur a terme 2 reunions del **Grup d'Acció de Salut de Sant Bartomeu del Grau i del Grup Motor**, en les quals es van proposar **accions que puguin ajudar a mitigar o erradicar aquestes problemàtiques** al municipi.

Es van recollir un total de **23 propostes individuals**, que es mostren a continuació:

	TÍTOL	NECESSITATS RELACIONADES	SECTORS / ACTORS	LIDERA	DESCRIPCIÓ	OBSTACLES
1	12 MESOS, 12 OCIS	Activitats d'oci infants	Infants 3-11 anys (etapa escolar)	Persona amb títol monitoratge	1 cop al mes, proposar una activitat d'oci que doni resposta a les inquietuds dels infants.	Baixa participació.
2	ACOLLIDA NOUINGUTS	Integració de persones nouvingudes	Tota la població i nouvinguts	Ajuntament, Escola i Entitats	Conèixer la visió dels nouvinguts i de la població. Fer i promoure activitats.	Recels personals i temps.
3	APP MOBILITAT	Mobilitat sostenible	Ajuntament	Noves tecnologies	Una aplicació per compartir cotxe.	Cost econòmic.
4	BANC DEL TEMPS	Promoció de xarxes de suport	Població general (adults i joves)	Serveis Socials i Ajuntament	Crear una oficina de gestió del voluntariat a l'Ajuntament.	---
5	CENTRE GRAN PER LA GENT GRAN	Persones grans "fràgils" i familiars	Persones grans, Ajuntament, Serveis Socials i ABS	Ajuntament i Serveis Socials	Creació d'un centre de dia per oferir acollida i activitats a persones grans "fràgils"	Econòmics i d'espai.
6	CREAR COMPETICIONS ESPORTIVES	Activitat física	Escola i entitats esportives	Regidor d'Esports	Crear competicions de diferents esports.	Poca participació.
7	ELIMINACIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES	Supressió de barreres	Ajuntament, AFAs i Casal	Ajuntament	Fer una passejada pel poble amb cotxets, cadires de rodes per detectar les barreres.	Participació.
8	ESCOLA DE SALUT	Sensibilització i conscienciació hàbits saludables	ABS, Ajuntament i Consorci	ABS, Ajuntament i Consorci	Xerrades mensuals sobre temes d'interès per a la població.	S'arriba només a una part de la població.
9	ESCOLA DE SALUT POBLACIÓ JOVE	Hàbits saludables	Centres educatius i Ajuntament	Centres Educatius i CAP	Posar en marxa una escola de salut per aquesta població	Horaris i disponibilitat de professionals
10	EVAL I ESPAI JOVE	Dinamització activitats joves i infants	Joves de 8 a 14 anys	Ajuntament	EVAL 1 cop per setmana (dimarts, 90 minuts), i Espai Jove 2 cops per setmana (dimecres i divendres, 4h).	Subvenció. Si s'acaba, no ho podem continuar tot!
11	FEM CIVISME	Conductes incíviques	Tota la població	Ajuntament	Campanyes mensuals de conductes incíviques. A la revista del municipi es podrien incloure.	Les costums arrelades dels ciutadans.
12	GENT GRAN I NO GRAN	Espais per a la gent gran / Centre de dia	Gent gran i gent que necessiti fisioteràpia	Ajuntament, entitat esportiva i Casal d'Avis	Zones on hi han "parcs de gimnàstica", i transport bus per anar a un centre de dia proper (Olost/Vic).	Recursos econòmics.

Taula 2. Propostes d'actuacions realitzades per les persones participants en les sessions del Grup d'Acció de Salut (1/2). Elaboració pròpia.

⁴ Tedros Adhanom Gebreyesus, Director de l'Organització Mundial de la Salut. Gener de 2020.

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

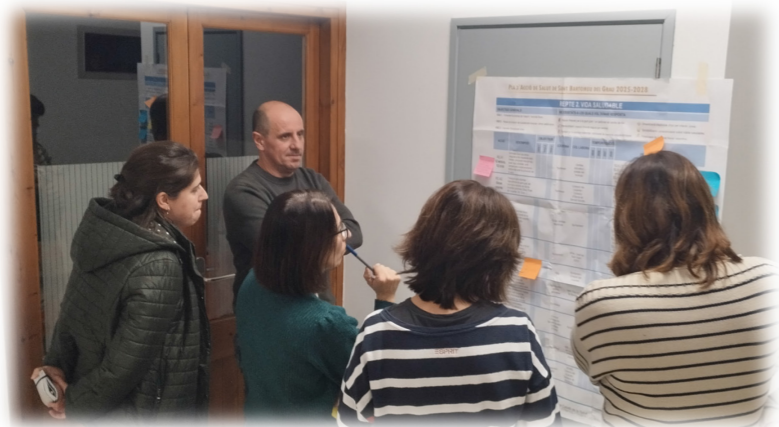
	TÍTOL	NECESSITATS RELACIONADES	SECTORS / ACTORS	LIDERA	DESCRIPCIÓ	OBSTACLES
13	HABITATGE COMPARTIT	Habitatge	Particulars	Ajuntament i suport legal	Gent gran que siguin sols, lloga habitacions per joves.	---
14	HABITATGE REHABILITACIÓ	Habitatge	Ajuntament i empresa propietària dels habitatges	Ajuntament	Rehabilitar els antics pisos de Puigneró	Propietat dels immobles?
15	INTERCANVI D'ACTIVITATS I FEINES	Incivisme	Particulars	Ajuntament	Intercanviar o visitar feines d'altres persones amb horaris diferents i gents sense animals i visitar l'abocador o estar un dia amb un treballador d'escombraries.	---
16	MAPA/GUIA DE CAMINADES SALUDABLES	Manteniment i creació d'espais per caminar	Ajuntament i associacions	Ajuntament	Crear una guia de recorreguts caminades/BTT.	Pressupost material.
17	MOURE'NS AMB SEGURETAT	Trobar espais segurs i adequats per caminar	Tota la població, Ajuntament i Entitats (Miraboira i Casal d'Avis)	Entitats i Ajuntament	Estudiar itineraris segurs grau de dificultat. Assegurar voreres en bon estat i practicables.	Economia i espais.
18	MOU-TE EN EL DIA MUNDIAL DE L'AF (6 ABRIL)	Potenciar l'activitat físicoesportiva	Tota la població.	Persona formada en activitats físiques i fisios	Segons la campanya que impulsa GENCAT, adherir-se com a municipi.	---
19	PER UNA VIDA SALUDABLE	Hàbits saludables de la població	Entitats, ABS i Ajuntament	Entitats, ABS i Ajuntament	Promoció i dinamització de l'escola de salut.	Temps i difusió.
20	RUTES SENSE COBERTURA	Creació d'espais	Entitats esportives	---	Buscar rutes amb baixa cobertura de mòbil.	Propietaris de finques.
21	FORMACIÓ EN DEA I PRIMERS AUXILIS	---	Empreses i comerços	---	Especialment per a l'àmbit laboral.	---
22	TALLERS RECOLECCIÓ DE PLANTES I REMEIS CASOLANS	---	---	---	---	---
23	TRANSPORT PER ASSISTIR ALS CENTRES DE DIA D'OLOST O PRATS	Centre de dia per a gent gran	Ajuntament, Serveis Socials i Consorci	Ajuntament	Transport per assistir als centres de dia.	Horaris i quantitat de gent.

Taula 2. Propostes d'actuacions realitzades per les persones participants en les sessions del Grup d'Acció de Salut (2/2). Elaboració pròpia.

Aquestes propostes, treballades a les sessions participatives del Grup d'Acció de Salut, van esdevenir la base de les accions plantejades en aquest Pla, a través d'un **treball de triatge i desenvolupament realitzat per part del grup motor**, entre els mesos de juliol i octubre de 2024.

Posteriorment, al mes de novembre, es va convocar una **nova sessió del Grup d'Acció de Salut, per revisar, validar i completar el llistat d'accions** que serien incorporades al present Pla d'Acció.

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

Imatge 3. Sessió participativa del Grup d'Acció de Salut (novembre 2024). Revisió i validació d'accions.

Més avall, en aquesta mateixa pàgina, es mostra una **taula resum**, amb tot el treball col·laboratiu realitzat a les sessions del Grup d'Acció de Salut i del Grup Motor: eixos d'actuació plantejats, propostes incloses en cadascun d'ells i impactes desitjats de cada eix.

A continuació, en les pàgines següents, es detallen totes les accions programades, agrupades en els 4 reptes esmentats, amb la seva descripció, els agents implicats, la temporització (quan es preveu dur a terme l'acció) i les fites que permetran fer el seguiment i l'avaluació del Pla.

EIXOS	GOVERNANÇA SALUDABLE	VIDA SALUDABLE	COMUNITAT SALUDABLE
PROPOSTES INCLOSES	2 i 7	1, 5, 6, 8, 9, 10, 16, 17, 18, 19, 21, 22 i 23	4, 11 i 14
IMPACTES DESITJATS	Coneixement més detallat dels hàbits de salut de la ciutadania	Increment de l'esport i l'activitat física	Augment de la participació ciutadana i de la implicació en entitats
	Millora de la difusió de les activitats organitzades	Reducció del consum de substàncies tòxiques i d'altres addiccions	Millora de les relacions interpersonals i la convivència.
	Oferta d'activitats més oberta i inclusiva	Impuls de l'envelliment actiu	Arrelament de població jove al municipi.

Taula 3. Eixos d'actuació, impactes desitjats i propostes d'actuació plantejats al Grup d'Acció de Salut. Elaboració pròpia.

REpte 1. GOVERNANÇA SALUDABLE

OBJECTIUS GENERALS

OG1.1 – Conèixer amb més detall els hàbits de salut de la ciutadania de Sant Bartomeu del Grau.

OG1.2 – Millorar la difusió de les activitats organitzades.

OG1.3 – Oferir activitats més obertes i inclusives.

NECESSITATS A LES QUALS VOL DONAR RESPOSTA

 Foment de la mobilitat sostenible i eliminació de barreres arquitectòniques.

 Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables.

 Promoció de les xarxes socials de suport.

 Difusió dels recursos socials existents i els circuits a seguir.

 Suport a l'acollida i l'arrelament de persones nouvingudes.

ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS			COORDINA	COL·LABORA	TEMPORITZACIÓ				PRESSUPOST ESTIMAT	FITES (INDICADORS DE RESULTATS)
		OG1.1	OG1.2	OG1.3			2025	2026	2027	2028		
R1.A1. UN ABANS I UN DESPRÉS	Disseny i difusió (a l'inici i al final del Pla) de qüestionaris en profunditat sobre l'estat i els hàbits de salut de la ciutadania del municipi, tenint en compte diverses interseccionalitats (edat, gènere, origen...), que ajudi a una millor avaluació dels impactes assolits durant la vigència del Pla. El qüestionari es difondrà en grups preexistents (EVAL, grups de català...) per a potenciar la recollida de dades més completes i inclusives.				Ajuntament	ABS, Escola La Monjoia, Casal d'avis i entitats del municipi					2.000,00 €	<u>R1.A1.F1</u> : Disseny d'1 qüestionari en profunditat sobre hàbits de salut de la ciutadania, durant l'any 2025. <u>R1.A1.F2</u> : Recollida de 250 respostes al qüestionari, en l'any 2025. <u>R1.A1.F3</u> : Recollida de 250 respostes al qüestionari, en l'any 2028. <u>R1.A1.F4</u> : Realitzat un anàlisi comparatiu de les dades resultants dels 2 qüestionaris, durant l'any 2028.
R1.A2. PARLEM-NE	Difusió dels actius de salut del municipi, així com d'altres activitats d'interès per a la ciutadania que puguin tenir un impacte positiu en la seva salut, a través dels canals digitals i en paper (butlletí mensual) de l'Ajuntament, i al web d'actius de salut de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.				Ajuntament	ASPCAT, ABS i entitats del municipi					0,00 €	<u>R1.A2.F1</u> : Creació d'un apartat específic sobre Salut Comunitària a l'APP de l'Ajuntament, durant l'any 2025. <u>R1.A2.F2</u> : Difusió, anualment, de 20 actius / activitats de salut a través de l'APP, la pàgina web i el canal de Whatsapp de l'Ajuntament.
R1.A3. SENSE FRONTERES	Millora de la seguretat i l'accessibilitat en els desplaçaments a peu a tot el municipi, especialment d'aquelles persones amb mobilitat reduïda.				Ajuntament	AFAs, Casal de Gent Gran i ADFO					10.000,00 €	<u>R1.A3.F1</u> : Organització d'1 passejada exploratòria pel poble, per a identificar barreres arquitectòniques existents. <u>R1.A3.F2</u> : Realització de 12 intervencions per a millorar la seguretat a peu, en voreres o passos de vianants, entre 2025 i 2028. <u>R2.A4.F3</u> : Instal·lació de 8 nous bancs, en la via pública, entre 2025 i 2028.

REpte 1. GOVERNANÇA SALUDABLE

OBJECTIUS GENERALS	NECESSITATS A LES QUALS VOL DONAR RESPOSTA
--------------------	--

OG1.1 – Conèixer amb més detall els hàbits de salut de la ciutadania de Sant Bartomeu del Grau.
 OG1.2 – Millorar la difusió de les activitats organitzades.
 OG1.3 – Oferir activitats més obertes i inclusives.

Foment de la mobilitat sostenible i eliminació de barreres arquitectòniques.
 Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables.
 Promoció de les xarxes socials de suport.

Difusió dels recursos socials existents i els circuits a seguir.
 Suport a l'acollida i l'arrelament de persones nouvingudes.

ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS			COORDINA	COL·LABORA	TEMPORITZACIÓ				PRESSUPOST ESTIMAT	FITES (INDICADORS DE RESULTATS)
		OG1.1	OG1.2	OG1.3			2025	2026	2027	2028		
R1.A4. CASA MEVA ÉS CASA NOSTRA	Activitats interculturals, d'abast comunitari, que afavoreixin l'arrelament, la inclusió i la participació activa de persones nouvingudes,				Ajuntament i centres educatius	Entitats del municipi					400,00 €/any	R1.A4.F1: Organització de 6 activitats interculturals, amb participació directa de persones nouvingudes al municipi, entre 2025 i 2028. R1.A4.F2: 240 persones participants en les activitats interculturals organitzades, entre 2025 i 2028.
R1.A5. CURSOS DE CATALÀ	Oferta de cursos gratuïts de català, especialment adreçats a persones nouvingudes, que afavoreixin la seva integració i arrelament, i facilitin la seva participació posterior en altres activitats i entitats del municipi.				Consorci del Lluçanès	Ajuntament, Escola La Monjoia					0,00 € (Assumit pel Consorci del Lluçanès)	R1.A5.F1: Organització de 8 cursos de català de mitjana durada (entre 45 i 90 hores), a Sant Bartomeu del Grau, entre 2025 i 2028. R1.A5.F2: 80 persones participants en els cursos de català, entre 2025 i 2028.

REpte 2. VIDA SALUDABLE

OBJECTIUS GENERALS

- OG2.1 – Fomentar la pràctica de l'esport i l'activitat física.
- OG2.2 – Reduir el consum de substàncies tòxiques i altres addiccions.
- OG2.3 – Impulsar l'envelliment actiu.

NECESSITATS A LES QUALS VOL DONAR RESPOSTA

- Impuls d'espais per a la gent gran, i en particular del centre de dia.
- Manteniment i creació d'espais segurs per caminar.
- Dinamització d'activitats d'oci per a infants i joves.
- Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables.
- Potenciació de l'activitat física i esportiva.

ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS			COORDINA	COL·LABORA	TEMPORITZACIÓ				PRESSUPOST ESTIMAT	FITES (INDICADORS DE RESULTATS)
		OG2.1	OG2.2	OG2.3			2025	2026	2027	2028		
R2.A1. 12 MESOS, 12 OCIS	Activitats d'oci que donin resposta a les inquietuds dels infants, procurant vincular-les, quan sigui possible, amb campanyes o esdeveniments relacionats amb la promoció de la salut.				Ajuntament	Centres educatius i entitats del municipi					2.000,00 €/any	R2.A1.F1: Organització de 12 activitats d'oci per a infants, anualment. R2.A1.F2: Participació de 100 infants en les activitats d'oci organitzades, anualment. R2.A1.F3: Vinculació de 10 activitats amb campanyes o esdeveniments relacionats amb la promoció de la salut, entre 2025 i 2028.
R2.A2. GRAN CENTRE	Transport per a facilitar l'assistència de gent gran del municipi a centres de dia de localitats properes (Olost, Prats de Lluçanès, Vic, Gurb...).				Ajuntament	Consorci del Lluçanès i Consorci d'Osona de Serveis Socials					4.000,00 €/any	R2.A2.F1: Posada en marxa d'1 servei de transport de gent gran a centres de dia properes. R2.A2.F2: 5 persones usuàries (úniques) del servei, entre 2025 i 2028. R2.A2.F3: Signat 1 acord de col·laboració amb 1 centre de dia proper, per a la participació regular de gent gran del municipi.
R2.A3. MÉS ACTIUS	Foment de l'activitat física, especialment a través de la pràctica de diferents esports, per a totes les edats.				Escola i entitats esportives	Ajuntament					5.000,00 €/any	R2.A3.F1: Organització de 5 caminades populars, durant tota la vigència del Pla. R2.A3.F2: Participació de 200 persones en les caminades populars, entre 2025 i 2028. R2.A3.F3: Organització de 25 competicions, de diferents esports, entre 2025 i 2028. R2.A3.F4: Participació de 500 persones en les competicions esportives organitzades, entre 2025 i 2028. R2.A3.F5: Organització de 15 tallers o activitats puntuals, de caire esportiu, per a joves, entre 2025 i 2028. R2.A3.F6: Participació de 120 joves en els tallers esportius organitzats, entre 2025 i 2028.
R2.A4. ESCOLA DE SALUT	Xerrades i activitats, obertes a tota la població, amb l'objectiu de millorar l'autocura i els coneixements de salut, a càrrec de professionals de l'ABS.				ABS	Ajuntament i Consorci del Lluçanès					0,00€	R2.A4.F1: Organització de 20 sessions de l'Escola de Salut a Sant Bartomeu del Grau, entre 2025 i 2028. R2.A4.F2: Participació de 350 persones en les sessions de l'Escola de Salut organitzades al municipi, entre 2025 i 2028.

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

REpte 2. VIDA SALUDABLE

OBJECTIUS GENERALS

- OG2.1 – Fomentar la pràctica de l'esport i l'activitat física.
- OG2.2 – Reduir el consum de substàncies tòxiques i altres addiccions.
- OG2.3 – Impulsar l'envelliment actiu.

NECESSITATS A LES QUALS VOL DONAR RESPOSTA

- Impuls d'espais per a la gent gran, i en particular del centre de dia.
- Manteniment i creació d'espais segurs per caminar.
- Dinamització d'activitats d'oci per a infants i joves.
- Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables.
- Potenciació de l'activitat física i esportiva.

ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS			COORDINA	COL·LABORA	TEMPORITZACIÓ				PRESSUPOST ESTIMAT	FITES (INDICADORS DE RESULTATS)
		OG2.1	OG2.2	OG2.3			2025	2026	2027	2028		
R2.A5. L'ESCOLETA	Tallers, xerrades i projectes pràctics adreçats a infants, als centres educatius, sobre temàtiques relacionades amb la seva salut.				Ajuntament i centres educatius	ABS i Diputació de Barcelona					600,00 €/any	R2.A5.F1: Organització de 12 tallers i xerrades sobre salut, per a infants, als centres educatius, entre 2025 i 2028. R2.A5.F2: Participació de 240 infants en els tallers i xerrades sobre salut, entre 2025 i 2028. R2.A5.F3: Implementació del projecte "Fruita a l'Escola" durant els 4 cursos escolars, entre 2025 i 2028.
R2.A6. ESPAI JOVE	Obertura i dinamització estable d'un espai com a punt de trobada i interrelació de la població juvenil de municipi.				Ajuntament	Consorci d'Osona de Serveis Socials i Comarca d'Osona					5.000,00 €/any	R2.A6.F1: Obertura i dinamització de l'Espai Jove 150 hores anuals. R2.A6.F2: Registrades 15 persones usuàries del servei (úniques) anualment (cada curs escolar).
R2.A7. ESPORT AMB VALORS	Intervenció comunitària, mitjançant la metodologia de futbol de carrer, per a treballar un model participatiu i cohesionador, on els infants i joves puguin trobar el seu espai en la col·lectivitat.				Ajuntament	Consorci d'Osona de Serveis Socials i Comarca d'Osona					0,00 €	R2.A7.F1: Organitzades 32 sessions anuals d'Esport amb Valors al municipi, anualment (cada curs escolar). R2.A7.F2: Participació de 10 infants i joves (únics) en les sessions d'EVAl, anualment (cada curs escolar).
R2.A8. PAS A PAS	Senyalització i difusió de rutes de caminades saludables (o en BTT), identificades segons el seu grau de dificultat.				Ajuntament	ABS, Consorci del Lluçanès i entitats del municipi					800.000,00 €	R2.A8.F1: Adequació del camí peatonal entre el nucli de Sant Bartomeu del Grau i Bingrau (Roc Llarg). R2.A8.F2: Senyalització de 2 rutes de caminades urbanes, entre 2025 i 2028. R2.A8.F3: Senyalització de 2 rutes/senders pel terme municipal (fora del nucli urbà), entre 2025 i 2028. R2.A8.F4: Edició de material de difusió actualitzat (digital i en paper), dels diversos senders i rutes saludables del municipi.

REpte 2. VIDA SALUDABLE

OBJECTIUS GENERALS

- OG2.1 – Fomentar la pràctica de l'esport i l'activitat física.
- OG2.2 – Reduir el consum de substàncies tòxiques i altres addiccions.
- OG2.3 – Impulsar l'envelliment actiu.

NECESSITATS A LES QUALS VOL DONAR RESPOSTA

- Impuls d'espais per a la gent gran, i en particular del centre de dia.
- Manteniment i creació d'espais segurs per caminar.
- Dinamització d'activitats d'oci per a infants i joves.
- Sensibilització i conscienciació sobre hàbits saludables.
- Potenciació de l'activitat física i esportiva.

ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS			COORDINA	COL·LABORA	TEMPORITZACIÓ				PRESSUPOST ESTIMAT	FITES (INDICADORS DE RESULTATS)
		OG2.1	OG2.2	OG2.3			2025	2026	2027	2028		
R2.A9. AUOCURES	Tallers pràctics sobre cures i autocures, incloent-hi: formació en DEA i primers auxilis, autodefensa, informació sobre remeis naturals, cinefòrum de documentals relacionats amb la salut, etc.				Ajuntament i ABS	AESBG, Consorci del Lluçanès i Diputació de Barcelona					200,00 €/any	R2.A9.F1: Organitzats 6 tallers de cures i autocures, entre 2025 i 2028. R2.A9.F2: Participació de 60 persones en els tallers, entre 2025 i 2028.
R2.A10. PETITS GRANS CANVIS	Organització d'activitats intergeneracionals, que promoguin relacions més estretes, respectuoses i felices entre infants/joves i gent gran.				Ajuntament, Casal d'avis i centres educatius	ABS					200,00 €/any	R2.A10.F1: Organitzats 8 activitats que fomentin la interacció directa entre infants/joves i gent gran, entre 2025 i 2028. R2.A10.F2: Participació de 80 persones en les activitats intergeneracionals, entre 2025 i 2028.

REpte 3. COMUNITAT SALUDABLE

OBJECTIUS GENERALS

OG3.1 – Promoure la participació ciutadana i la implicació en entitats.

OG3.2 – Millorar les relacions interpersonals i la convivència.

OG3.3 – Afavorir l'arrelament de població jove al municipi.

NECESSITATS A LES QUALS VOL DONAR RESPOSTA

 Estudi d'opcions d'habitatge per a la població amb diferents necessitats

 Manteniment i creació d'espais segurs per caminar.

 Promoció de les xarxes socials de suport.

 Prevenció i reducció de les conductes incíviques al municipi.

ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS			COORDINA	COL·LABORA	TEMPORITZACIÓ				PRESSUPOST ESTIMAT	FITES (INDICADORS DE RESULTATS)
		OG3.1	OG3.2	OG3.3			2025	2026	2027	2028		
R3.A1. BANC DEL TEMPS	Creació d'una oficina de gestió del voluntariat a l'Ajuntament.				Ajuntament	Consorci d'Osona de Serveis Socials, Servei Local d'Ocupació del Lluçanès i entitats del municipi					2.000,00 €/any	R3.A1.F1: Creació d'una oficina municipal de gestió del voluntariat. R3.A1.F2: Col·laboració amb 5 entitats o iniciatives locals, per a l'acollida de persones voluntàries, entre 2025 i 2028. R3.A1.F3: Registre de 20 persones voluntàries (úniques), entre 2025 i 2028.
R3.A2. FEM CIVISME	Campanyes regulars de sensibilització per a la prevenció de conductes incíviques, tant en format físic com a través dels diversos canals municipals: web, APP, revista, xarxes socials...				Ajuntament	---					1.000,00 €/any	R3.A2.F1: Llençades 16 campanyes de sensibilització sobre conductes incíviques, entre 2025 i 2028.
R3.A3. MÉS HABITATGE	Rehabilitació d'habitatges de propietat municipal, per a facilitar l'arrelament de població.				Ajuntament	Diputació de Barcelona					80.000,00 €	R3.A3.F1: Rehabilitació de 4 habitatges, oferts a la ciutadania del municipi en règim de lloguer, entre 2025 i 2028. R3.A3.F2: Empadronament de 10 persones en els habitatges rehabilitats, entre 2025 i 2028.
R3.A4. EMPATITZA	Xerrades i tallers experiencials (presencials, virtuals e híbrides) que fomentin el coneixement d'altres realitats socials, econòmiques, culturals i afectivosexuals, promovent la comprensió mútua i l'empatia.				Ajuntament	ABS, Consorci del Lluçanès, centres educatius i entitats del municipi					500,00 €/any	R3.A4.F1: Organització de 12 xerrades i tallers experiencials, entre 2025 i 2028. R3.A4.F2: Participació presencial de 180 persones en els tallers i xerrades, entre 2025 i 2028. R3.A4.F3: 300 visualitzacions dels vídeos dels tallers i xerrades (tant en streaming com a posteriori), entre 2025 i 2028.
R3.A5. SANT BARTOMEU GREEN	Increment de la vegetació urbana i disseny d'un programa d'apadrinament de parterres / jardineres per part de la ciutadania.				Ajuntament	Casal d'avis					10.000,00 €	R3.A5.F1: Adequació o arranjamet de 20 parterres/jardineres de la via pública, en espais urbans, entre 2025 i 2028. R3.A5.F2: Participació de 15 persones (úniques) en el programa d'apadrinament de parterres / jardineres, entre 2025 i 2028.

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

Algunes de les accions proposades no van poder ser incorporades al Pla Local de Salut 2025-2028.

A fi de donar resposta a les demandes de la ciutadania en matèria de salut, i mantenir la transparència en el procés d'elaboració del Pla, a continuació es detallen aquestes accions, i la causa de la seva exclusió.

	ACCIONS	MOTIUS D'EXCLUSIÓ DEL PLS
3	APP MOBILITAT	Elevat cost econòmic.
12	GENT GRAN I NO GRAN	Ja hi ha un espai exterior de gimnàstica per a gent gran, que cobreix la demanda actual.
13	HABITATGE COMPARTIT	Manca de capacitat tècnica i de demanda del servei per part del col·lectiu juvenil.
15	INTERCANVI D'ACTIVITATS I FEINES	Manca de capacitat tècnica.
20	RUTES SENSE COBERTURA	No correspon a l'àmbit competencial i dificultat de disponibilitat d'espais.

Taula 4. Propostes d'actuació del Grup d'Acció de Salut que no s'han inclòs al PLS. Elaboració pròpia.

5 Seguiment i avaluació

Si entenem el **Pla d'acció com a un document de treball**, i no com a un text inalterable, és lògic pensar que, durant la seva aplicació, serà necessari comprovar-ne l'acompliment i fer algunes modificacions per ajustar-lo a les necessitats i els recursos de cada moment.

A més a més, un pla, en qualsevol àmbit, només té sentit si, en finalitzar, podem **comprovar si ha estat útil per assolir els objectius** plantejats..

Per respondre a aquestes dues demandes, és imprescindible plantejar **mecanismes d'avaluació *in itinere* (seguiment) i *post-facto* (avaluació final)**. En el cas d'aquest Pla Local de Salut 2025-2028, volem que aquests processos segueixin **implicant activament el veïnat del municipi**, per així donar continuïtat a les dinàmiques participatives generades en la fase de diagnosi i en la redacció del Pla d'acció.

En aquest sentit, l'espai principal per al seguiment del Pla d'Acció de Salut serà el Grup d'Acció de Salut, constituït durant el procés d'elaboració del PLS 2025-2028. Es preveu convocar, almenys, una **reunió anual del GAS**, per a la coordinació i seguiment d'accions en matèria de salut comunitària.

A més, **es mantindrà també vigent el Grup Motor**, que es compromet a mantenir una comunicació fluïda, i a reunir-se les vegades que siguin necessàries (tant de manera presencial com telemàtica) per a enfrontar incidències, reptes i propostes relacionades amb el PLS.

“ L'avaluació dels plans i de les polítiques és un element clau de la seva gestió, i s'ha de fer en condicions reals ”⁷

Per últim, igual que es va fer en la fase de diagnosi de salut, i en les posteriors presentacions de resultats de cadascuna de les fases de disseny del Pla, es buscarà la **implicació directa de la ciutadania del municipi** (més enllà d'aquella ja present al GAS), mitjançant la difusió de resultats i, com es pot veure a l'acció R1.A1, enquestes obertes a tota la ciutadania, **el primer i l'últim any de vigència del Pla**.

Complementàriament, per facilitar la sistematització d'aquests processos d'avaluació, **s'ha dissenyat una fitxa**, amb diversos apartats, per recollir la informació més rellevant de cadascuna de les accions incloses en aquest Pla local.

L'entitat o àrea municipal que lideri l'acció serà responsable d'**almenys un cop l'any omplir aquesta fitxa**, de manera que pugui servir de referència per a les reunions d'avaluació que es duguin a terme, tant del Grup Motor com del Grup d'Acció de Salut.

Un cop complert el termini de vigència del Pla, les fitxes d'avaluació de les accions, actualitzades, seran complementades amb una **valoració global del Pla Local de Salut 2025-2028** – amb la participació directa dels 3 àmbits ja esmentats –, que servirà com a punt de partida per a la diagnosi i l'elaboració del següent Pla Local de Salut.

⁷ J. R. Villalbí i R. Tresserras (2011). "Avaluació de polítiques i plans de salut". Gaceta Sanitària, juny 2011, p. 17-24.

PLA D'ACCIÓ DE SALUT DE SANT BARTOMEU DEL GRAU 2025-2028

ACTUACIÓ			
DESCRIPCIÓ			
OBJECTIUS PLANTEJATS	<ul style="list-style-type: none"> • • • 		
AGENTS IMPLICATS			
TEMPORITZACIÓ	DATA INICI:		
	DATA FINALITZACIÓ:		
FITES	INDICADOR	RESULTAT	OBSERVACIONS
VALORACIÓ DESCRIPTIVA			
APRENTATGES	<ul style="list-style-type: none"> • • • • 		

Imatge 4. Fitxa de seguiment i avaluació d'accions del Pla Local de Salut. Elaboració Pròpia.

6 Índex de figures

1. Imatges

- Img1. [Determinants socials de la salut.](#)
- Img2. [Presentació pública de la Diagnosi de Salut de Sant Bartomeu del Grau \(7 d'abril de 2024\).](#)
- Img3. [Sessió participativa del Grup d'Acció de Salut \(novembre 2024\). Revisió i validació d'accions.](#)
- Img4. [Fitxa de seguiment i avaluació d'accions del Pla Local de Salut.](#)

2. Infografies

- Inf1. [Fases d'elaboració del Pla Local de Salut de Sant Bartomeu del Grau 2025-2028.](#)
- Inf2. [Resum executiu: indicadors demogràfics.](#)
- Inf3. [Resum executiu: indicadors socioeconòmics.](#)
- Inf4. [Resum executiu: indicadors de morbiditat.](#)
- Inf5. [Resum executiu: indicadors de mortalitat.](#)
- Inf6. [Resum executiu: indicadors sobre estils de vida.](#)
- Inf7. [Resum executiu: indicadors sobre pràctiques preventives.](#)
- Inf8. [Resum executiu: indicadors sobre recursos.](#)
- Inf9. [Resum executiu: indicadors d'entorn físic.](#)
- Inf10. [Priorització de necessitats en matèria de salut a Sant Bartomeu del Grau, d'acord amb les respostes del qüestionari participatiu.](#)
- Inf11. [Necessitats en matèria de salut de prioritat alta, mitjana i baixa, d'acord amb la Diagnosi de salut 2023.](#)

3. Taules

- T1. [Organització de tasques per a l'elaboració del Pla Local de Salut de Sant Bartomeu del Grau.](#)
- T2. [Propostes d'actuacions realitzades per les persones participants en les sessions del GAS.](#)
- T3. [Eixos d'actuació, impactes desitjats i propostes d'actuació plantejats al Grup d'Acció de Salut.](#)
- T4. [Propostes d'actuació del Grup d'Acció de Salut que no s'han inclòs al PLS.](#)